

Liber tertius

**Animo solato mulcedine
philosophie: merore pulso
antiquo introducitur felici-
tas vera.**

Prosa i.

*Am cantū illa finierat. cū me audiēdi auidū stupen-
temq; arrestis adhuc auribus: carminis mulcedo defi-
xerat. Itaq; paulo post. O inquā summū lassorū sola/
men animoz. qntū me vel sententiarū pondere. vel ca/
nendi etiā iocunditate resouisti. Ideo vt iam me post/
hac imparem fortune idibus nō arbitrer. Itaq; reme-
dia que pauloante acriora eē dicebas: nō mō nō per/
horresco. sed audiendi auidus vehementer efflagito.*

*git quādā petitionē ad ipam. scđa ibi. Tum illa. Etia ibi Tum illa finierat cantū. i. metrū qd erat de cōmēdatione amoris diuiniz amicicie. t cuz ego boecius essem alleatus dulcedine metri ad audiendū cuz auiditate t admiratione verba phie auribus arrestis ego dixi. O phia que es summū solamē animoz lassorū qntū me refocillasti tuis prosis t metris in tātū q iā bñ possuz resistē insultibus fortune. et iō dicit. remedia que prius dixisti esse grauia nō timeo s ea audire diligent expecto. Nō q boecius metrū vocat cantū. sicut enī in cantu ē eleuatio et depressio vocis. sic siliter in metro rōne qntitatis correpte t pducte syllabaz attens. dīs quedā eleuatio t depressio. qz rōne qntitatis producē fit eleuatio. rōne qntitatis correpte fit depressio. Itē qz metrū est subtilius et delectabilē prosa. id o animuz demulceret. Un̄ auctor poetrici metrū sparat domicelle dices. Vultq; venire metruz tanq; domicella comp̄to Crine. ni/
tente gena: subtili corpore forma egregia. Ideo dicit Boecius: mulcedo carnis. i. metri. Item hō debet eē auidus t stupens circa phiam. Auidus inquā qz dicit Sen̄ xvij. ep̄la Proyce oia ista si lapis. imo vt sapias. t ad phiaz magno cursu totisq; viribus tende. Etia hō debet eē stu-
pens. i. admirans de phia. qz ipsa est res mirabilis t diuina fm Arist. in pncipio li. sui de mū-
do. et phia p̄fert mirabiles delectationes. x. eth. Itē animi lassi sunt graui cura vel aduersitate aliqua oppresi. hōz phia est summū solamē qz ipsa p̄suadet magnanimitatē qua p̄tra aduersitates fortune hō p̄stāter debet militare. Itē p̄ phiam hō bñ p̄t resistē idibus fortune. qz. i. eth. dicit Arist. Hapiens bñ se ferre fortunas. t bz se sine vituperio sicut tetragonū. Un̄ dicit in lra Jam illa supple phia finierat cantū. i. metrū de amore diuino. et cū mulcedo. i. suauitas carminis defixerat. i. stabilierat me auidū. i. cupidū audiendi t stupentē. i. admiratē supple s̄ba phie aurib⁹ meis arrestis. i. eleuatis ad hec. s. s̄ba. Itaq; paulo post ego inquā. i. dixi. O summū solamen lassorū animoz supple p̄ aduersitatē qntū me resouisti pondere sniaz supple prose. vel etiā iocunditate ca/
nendi. i. metri. adeo. i. in tātū vt iā post hac nō arbitrer me esse impare. i. dissilem in resistēdo idibus. i. insultibus fortune. Itaq; remedia illa que pauloante dicebas esse acriora. id ē grauia non mō. i. nō tm nō phorresco. i. nō timeo. s̄ ego auidus audiēdi supple ea vehementer efflagito. i. ex/
postulo. Ubi sciendū q fm Agnitione efflagitare est valde flagitare expostulare. petē cū cla-
more. poscere*

P. Tum illa. Sensi inquit cū verba tacitus nr̄a at/
tentus qz rapiebas. cū qz tue mentis habitū vel expe-

*Hic ponit r̄sionez phie dicens
Ego bñ sensi illud cū tu tacitus et
attetus recepisti s̄ba nr̄a et cū ego
p̄feci mentē tuā. talia enī sūt remedia que adhuc restat vt ipsa degustata p̄mo sint amara. s̄ post
dulcescāt. Sed qz tu dicis te esse cupidū audiēdi s̄ba nr̄a. O qnto desiderio arderes si cognosce
res quo laboramus te educē. Et dicit boecius Quo vis me ducē. Rñdet phia. Ad cognitionem*

Libri tertij Prosa prima.

vere felicitatis quā anim⁹ tuus q̄si somniando adhuc vix cognoscit q̄ est occupatus imaginibus falso felicitatis. **Nō** q̄ boecius tacitus verba phiae rapiebat psilio. **S**enece dicitis. **E**sco r̄boz tacitus auditor. auditor promptus repetitor. **Nō** q̄ p̄cepta phicalia p̄mo sūt amara. postea dulcescunt b̄z illud poete. **D**icere fit charū q̄uis p̄mo sit amar⁹. **E**t Eustraci⁹ i.eth. dīc. **S**icut dīc. **A**di qm̄ laboriosa est possessio v̄tutū. **S**pp̄ter eius amaritudinē phia nō est abycienda q̄r nō est dignus dulcoris acumine q̄ amaritudinis nequit inuiscari. **H**oc. in de disci. schol. **Nō** sicut somniās putat phātasma ta sibi occurrentia esse veras res de quibus somniat; et tñ nō sūt ipse res. **H**ic boe. in istis tpali bus putauit esse verā felicitatē. que tñ nō est: s̄ tñ sūt quedā silitudines vere felicitatis sicut phātasma somnioz: sunt silitudines rez. **Nō** q̄ bona exteriora vocat imagines vere felicitatis. **S**icut enī imago est rei imitago: et nō ipsa res. sic bona exteriora vidēnē exp̄mēre formā vere felicitatis: s̄ vera felicitas non est in ipsis. **U**n̄ dicit in l̄ra. **T**um pro tūc. illa. s. phia inq̄t. ego sensi. i. noui. supple intentionē tuā cū tu tacitus et attentus rapiebas r̄ba nr̄a. q̄ p̄. et. cū ego exp̄pediavi. alia l̄ra b̄z expertui. i. euocauit habitū tue mētis. v̄l q̄d est verius dicē cū ego ipsa habi tū tue mentis p̄feci. q̄pp̄te m̄x talia sunt supple remedia que restant supple sumenda. vt ipsa q̄dē degustata p̄mo mordet. i. displiceat. interius at recepta dulcescat. **S**ed q̄ tu dicas te cupidū audiendi supple illa remedia. **D**q̄nto ardore. i. desiderio flagrares. i. arderes si agnosceres quonā. i. ad quē locū aggredimur. i. incipimus te ducē. **E**go boeci⁹ inquā. i. dixi. quonā supple vis me dūcere. **I**nq̄t supple phia. ad verā felicitatē quaz tuus anim⁹ somniat. i. imp̄fecte cognoscit. s̄ visu. i. cognitione. occupato ad imagines. i. ad bona tpalia q̄ sūt imagines et silitudines vere felicitatis. tu non potes intueri. i. inspicere ipsam supple veram felicitatem.

Hic boe⁹. dirigit petitionē phiae et ponit p̄sensū sue petitiōis dicens. **O**p̄phia rogo vt sine dilatiōe demo stres mihi que sit vera felicitas. et phia p̄senties dicit. libēter faciā tui causa sed prīna ostendā tibi falsā felicitatē tibi notiorez. vt illa cognita per p̄trariū possis postea agnoscere verā felicitatem. **N**ota circa hoc q̄ dicit faciam tui causa libenter. q̄ phia petitiones hominum admittit.

Un̄ **S**en̄. Nulli p̄clusa est v̄tus sapie. oībus patet. oēs inuitat. oēs admittit. nō eligit donū neg censū: s̄ nudo hoie p̄tent. **Nō** innata ē nobis via p̄cedēdi ex nob̄ magis nota in q̄bus aliq̄ posuerit p̄sistere felicitate q̄s bona interiora. iō phia p̄mo vult determinare de falsa felicitate nob̄ magis nota: q̄ ponit in bonis exterioribus: ip̄am extirpando. vt p̄ eā cogscamus verā felicitatem tanq̄ p̄ h̄rin̄. **Nō** q̄ **S**enece in de v̄tutib⁹ card⁹ dicit. **S**cire debes q̄ quedā nō vidēnē ēē bona et sūt. quedā vidēnē et nō sūt. quecūq̄ aut ex rebus trāsitorū possides: nō hec magna existimes. nō mireris q̄d caducū est. **E**t quo p̄z q̄ vera felicitas nō p̄sistit in bonis exterioribus q̄ vidēnē esse vera bona et tñ nō sūt. **U**n̄ dicit in l̄ra. **T**um p̄ tūc. ego supple boecius dixi. **O**p̄phia obsecro. i. peto fac. i. duc me ad illā felicitatē. et demonstra mihi sine cūctatione. i. sine mora q̄ sit illa vera supple felicitas. **I**lla phia inquit. faciaz libent tui cā. sed ego prius conabor. i. laborabo tibi designare verbis. atq̄ pro et. informare que causa id est que felicitas habens rationē cause finis noscere specimen silitudinem vere beatitudinis cuz flexeris oculos supple cognitionis in p̄trariā partem false felicitatis.

ctani. vel qđ est verius ipsa perfeci. **T**alia sunt quippe que restat. vt degustata quidē mordēant. interius aut recepta dulcescant. **S**ed q̄ tu te audiendi cupidū dicas. quāto ardore flagrares. si quonam te ducere agrediamur agnosceres! **B.** Quonāz inquā? **P.** Ad verā inquit felicitatē quā tuus quoq̄ somniat anim⁹. **S**z occupato ad imagines visu. ipsaz illā nō p̄t intueri.

B. **T**um ego. fac obsecro. et que illa vera sit sine cūctatione demonstra. **P.** **F**aciā inquit illa. tui causa libenter. **S**ed que tibi causa notior est cā prius designare verbis. atq̄ informare conabor. vt ea p̄specta. cum in p̄trariā p̄tem flexeris oculos. vere specimen beatitudinis possis agnoscere.

Libri tertij. Metr. i.

Qui serere ingenuū volet agrum
 Liberat arua prius fruticibus
 Falce rubos silicemq; resecat
 Ut noua fruge grauis ceres eat
 Dulcior est apium mage labor
 Si malus ora prius sapor edat
 Gratius astra nitent. vbi nothūs
 Desinit imbriferos dare sonos
 Lucifer ut tenebras pepulerit
 Pulcra dies roseos agit equos
 Tu quoq; falsa tuens bona prius
 Incipe colla iugo retrahere
 Ultra dehinc animum subierint

Tstud est primū metrū hni⁹ tertij qd; dī metrū
 choristū ab inuētore, dactylicū a pede pdominā
 te, et prim⁹ phis hui⁹ metri est hypcatalectic⁹ qr
 post primū pedem abundantvna syllaba sc̄ re, in
 hac dictiōe serere, et qr phia pdixit q prius esset
 ondēdū que sit falsa felicitas et postea q sit vera
 iō phia in hoc metro pmedat huc ordinē p exē
 pla qttuor. Primū est. Quicnq; vult semiare bo
 nū agrū oportet pūs extirpare nocuas herbas
 vt ager bñ fructificet. Similē alijs volēs co
 gnolē verā felicitatē oportet prius extirpāe fal
 saz. Unū dicit in lra. Qui volet serē agrū igenuū
 i. nobilē pūs liberat arua, i. agros fruticib⁹, i. rai
 dicib⁹ que impediunt ne semē crescat et ille resci
 cat, i. pscidit silicē, i. herbā iutile falce, i. falcastro
 ut noua ceres eat, i. pficiat gnis, i. omista fruge.
 Secundū exēplū est. Sicut pugnādo alijs ama
 rū: mel apparet dulciss. sic ppterognitiōz false fe
 licitatis magis cognoscit vera felicitas. Unū di
 cit in lra. Labor apū est mage dulcior, i. mel est
 magis dulce si mal⁹ sapor pūs edat, i. ificiat ora.
 Tertii exēplū est. Sicut post tēpus nebuloſum

gratiō est serenitas sic post cognitionē false felicitatis gratiō est cognitio vere felicitatis. Unū
 dicit in lra. Vbi pro postq; noth⁹, i. ventus australis desinit, i. cessat dare imbriferos sonos, i.
 flatus pducētes imbrēs tūc astra nitēt gratius, i. delectabilius. Quarū exēplū est. Sicut pulcra
 dies sequit tenebras noctis, sic cognitio vere felicitatis sequit cognitiōz false felicitatis. Unū di
 cit in lra. vt, i. postq; lucifer, i. stella matutina pepulerit, i. fugauerit tenebras noctis, tūc pulcra di
 es agit, i. dicit roseos equos solis. Tūc applicat exēpla ad ppositū dicens. Tu pūs debes pside
 rare falsa bona et ipis extirpatis debes cognoscere vera bona in quib⁹ cōsistit felicitas. Unū dicit
 in lra. Tu quoq; pūs intuēs, i. respiciens falsa bona, incipe retrahē colla iugo, i. a iugo false felici
 tatis, dehinc, i. postea vera bona sbierint, i. sbintrabūt aim tuū. Nota q sicut prius extirpanda
 sit vicia et postea inserēde virtutes, sic ager prius est purgādus et postea seminādus. Unū Tho
 bias. Spinis et tribulis purgari noualia debet. Agri vt semē fructificare qat. Nō q frutex fm
 Eguncionē est densitas virgulaz vel arborz vel spinaz, vel fm alios fruter est arbor parua que
 terrā fronde tegit. Nota q filix est utilis herba habēs folia ad modū filozū de qua dicit. Per
 sūs. Non tame ista filix vlo mālueſcit in agro. Nō q post amaritudinē dulcedo est gratiō
 et sensibilior. Unū poeta. Dulcia nō meruit qui nō gnostauit amara. Namq; p oppositū noscitur oē
 bonū, hec paup Hēricus. Nō q Boecius hic dicit apū, p apū in grō plurali, qd est h̄ Ali
 xandru qui dicit. Unū dat apia ūc. Et q hic dicat apū et nō apū p̄t, p metrū qd semp pstat ex
 tribus dactylis cōtinuis. Si aut ponere apū nō essent tres dactyli continui, posset in dici q
 cā metri ponitur apū, p apū.

Prosa secunda libri tertij.

Alm defixo paululū visu et velut in augustaz
 lue mentis sedem recepta sic cepit.

mines sepe abducuntur a vera felicitate diversis erroribus, quarto ponit errores sive opinione
 s circa falsaz felicitatē, et primo
 Boeci⁹ ont quō se phia habuit p̄
 pdicta, secundo phia ont q̄ ones ho
 mines nituntur puenire ad beatitudi
 ne quā ipa diffinit, tertio ont q̄ ho

Nota q capitis inclinatio est signū subtilis imaginationis, ppter quod subtilit^r pfundit imat

Libri tertij. Prola scda

ginantes caput inclinat. et quandoq; nō videt delata coram oculis. ito phia volens utiliter speculari de felicitate, cuius speculatio difficultas est: ipsa inclinato visu contraxit se in nobilem speculacionem sue mentis.

Hic phia oint q; oes homines nunt puenire ad vnu finem beatitudinis quā beatitudine ipsa etiā diffinit et dicit sic. **Omnis cura i. sollicitudo mortalium. i. hoim quā curā exercet labor multipliciū studiorū** quia aliq; studēt in literatura. aliq; in mercātia et sic de alijs. illa cura pcedit diverso calle. i. diverso modo viuendi sed tñ nitit puenire ad vnu fine beatitudinis. Illud at ad qd homines nitunt puenire est tale bonū q; quis adepto nihil ulterius queat desiderare. quod s. bonū est summū ñnius bonorū cōtinens in se cūcta bona.

cui s. bono si quid. i. aliquid abforet. i. dasset nō posset esse summū bonū. q; reliqueret aliquid extresecus. i. extra illud bonū qd posset optari. Ex quib; dīcīs phia excludit diffinitionē beatitudinis dicens. **Liquet. i. manifestū est beatitudine esse statū pfectū pgregatiōe omniū bonorū.** Nota pgnatio ultimi finis magnū incrementū cōfert ad vitā. i. ethicoz. q; finis exigentia finis cetera modelū rank fm Linconensem p̄io posterioz. iō phia tradit nobis pgnitionē ultimi finis scz beatitudinis. **Nō finis magis est eligendus his que sūt ppter finē. vt p̄t p Aristotele tertio topicorum.** Itē ibidē Cuius finis est bonus ipm quoq; bonū. Itē oia denomināda sūt a fine. **Cū poeta.** Si finis bonus est totū laudabile tūc est. Nota finis in agibilibus habet se sicut pncipū in speculabilib; sicut q; intellectū nr naturalis adheret primis pncipijs. sic appetitus nr naturalis adheret ultimo fini qui est summū bonū. Nota q; duplex est finis. s. finis quo et finis grā cuius oia sūt. Ille est enī vnu sicut deus vel beatudo. et iste finis appetit ab oib; sub vna rōne iquātū ē bonū latiū appetitū hois. finis at q; est opatio q; hoies nitunt adipisci finē grā cuiq; et tūc finis n̄ ē vnu sicut n̄ ē vna opatio oīz. iō dicit phia q; cura hoiz pcedit diverso calle ad psequēdū ultimū finē.

Nota illud ad qd oes hoies nitunt puenire est bonū. q; bonū est qd oia appetat. i. ethicoz. Nota q; beatitudo habet rōnē ultimi finis. ipa est tale bonū quo adepto nihil ulterius desideratur. nā de rōne finis est esse ultimū. et ultra illud qd est ultimū: nihil est. ergo etiā oporet illd ē summū bonū q; adepto nihil ulterius desiderat est summū bonū. tale autē est beatitudo. Nota quia beatitudo est bonū optimū pulcherrimū et delectabilissimū. iō beatitudo est status pfectū pgregatiōe omniū bonorū p̄tinēs in se oia bona. si ei aliquod bonū sibi deficet nō esset summū bonū.

In ista parte oint phia q; hoies a vera felicitate diversi errorib; abducuntur. Hūc scz statū beatitudinis oes mortales sicut dixim⁹ conant adipisci diverso tramite. i. via. q; cū ppiditas. i. appetitus veri boni naturaliter est inserita mērib; hoim. sed beatitudo est verū bonū. quia summū. sed deuius error abducit homines ad falsa bona. Nō quia beatitudo aggregat in se oia bona iō eius cupiditas naturalis est hoib; inserita. Ibi tñ sciendū q; beatitudine p̄tinere oia bona potest intelligi duplicit. Uno mō formalis sic nō p̄tinet oia bona quia felicitas formalis et essentialis p̄t esse sine exterioribus ut sine diuicijs et ceteris bonis. Alio mō intelligit p̄tinere ea virtualiter ita q; beatitudo excellat oia bona. et sic est vera. Nota q; phia hic vtitur quadā figura que dī epitheton dicēdo deuius error. nullus enim error est qui nō sit deuius. Cū Alexander. Fiet epitheton si dicas tristia bella.

Nota cū mēs hūana naturalis desideret vez bonū nūq; tendit in falso bonū nisi inquātū ipsū estimat ēē verū bonū. talis autē estimatio est deuius error. ergo deuius error ad falsa abducit

Hunc vti diximus diverso tramite mortales oes conant adipisci. Est enī mentibus hoim veri boni naturalis inserita cupiditas sed a falsa deui⁹ error abducit

homines ad falsa bona. Nō quia beatitudo aggregat in se oia bona iō eius cupiditas naturalis est hoib; inserita. Ibi tñ sciendū q; beatitudine p̄tinere oia bona potest intelligi duplicit. Uno mō formalis sic nō p̄tinet oia bona quia felicitas formalis et essentialis p̄t esse sine exterioribus ut sine diuicijs et ceteris bonis. Alio mō intelligit p̄tinere ea virtualiter ita q; beatitudo excellat oia bona. et sic est vera. Nota q; phia hic vtitur quadā figura que dī epitheton dicēdo deuius error. nullus enim error est qui nō sit deuius. Cū Alexander. Fiet epitheton si dicas tristia bella.

Nota cū mēs hūana naturalis desideret vez bonū nūq; tendit in falso bonū nisi inquātū ipsū estimat ēē verū bonū. talis autē estimatio est deuius error. ergo deuius error ad falsa abducit

Quorū quidem aliū summū bonū esse nihil indigere credentes. ut diuitijs affluant elaborat. Alij vero bonū qđ sit dignissimū veneratione indicantes: adeptis honoribus reuerendi ciuibus suis esse nituntur. **Hūt** qui summū bonū in summa potentia esse cōstituat. hi vel regnare ipsi volunt. vel regnantibus adherē co[n]atur. At quibus optimuz quiddam claritas videtur hi vel belli vel pacis artibus gloriosum nomē appaga re festinant. Plurimi vero boni fructū gaudio leticia qđ metuntur: hi felicissimum putāt voluptate diffluere

nihil indigē: ipsi elaborat ut affluat. i. abundant diuitijs ponēdo oēm sufficiētiā esse in dignitūs et in hoc errabat. Alij vero summū bonū iudicantes qđ dignissimū ē venerationē. i. hōre. tales ad eptis hōribus nitunt esse reuerendi suis ciuib⁹. puratē in honorib⁹ t[er]p[er]alib⁹ verā dignitatē cōsiste[n]tē et in hoc errabat. **Hūt** aliū qđ summū bonū p[ro]sternit in summa potētia. hi conātur regnaē vel adherere regnātibus tanq[ue] p[ro]stiliarij vel familiares eorū. p[ro]hoc putatē se esse vere potentes et in hoc recipiunt. Sed quib⁹ claritas. i. fama videt esse optimū bonū: illi festinant appagare. i. dilatare glōsum nome. i. pulcrā fama artibus. i. studijs belli sicut viri militares. vel artibus pacis sicut sapientes mūdi: credentes se p[ro] hoc acqrere glām immortale et decipiunt p[ro] hoc. Plurimi vēo i. multi metuntur. i. mensurāt fructū boni gaudio et leticia exteriori. hi putāt. i. estimat felicissimū diffluē. i. abūdare voluptate. i. delectatiōe corpali estimantes i hōtē verū gaudiū qđ ē erroneū.

Nō qnq[ue] st i qbus errātes a vero bono posuerūt p[ro]sistē verā felicitatē sc̄z diuitie. hōres. p[er]ates. glā. et voluptates. Quoz sufficiētiā sic accipit. Cū finis habeat rōnē boni: fm diuersitatē boni diuersificat finis. Est autē triplex bonū. vtile. delectabile. et bonū honestū. et illi qui intendebat bono vtili posuerūt felicitatē in diuitijs s[ed] qui intendebant bono delectabili ponebat voluptates et in illis posuerūt finē et felicitatē. Qui autē intendebat bono honesto illi diuersificant qđ bonū honestū est bonū fm rōnem. Ratio autē est duplex. i. speculativa et practica. de bono honesto qđ p[ro]sistit in speculatiōe: nō loquebant isti. quia tale bonū est latens. ipi autē posuerūt felicitatē in bono honesto quod est bonū rōnis practice. Tale ḡ bonū vel p[ro]sistit i opiniōe hōim et sic est gloria vel p[ro]sistit in exercitio actus realis et hoc dupliciter. vel enī cōsistit in exercitio apprū act⁹ circa alios. et sic est potestas. vel p[ro]sistit in exercitio actus alioꝝ circa se et sic est honor.

Hūt etiā qui horū fines causas qđ alterutro p[ro]mutēt. ut qui diuitias ob potentia voluptates qđ desiderat. vel qui potentia. seu pecunie causa seu proferēdi non minis petunt.

p[ro]pter diuitias vel cā p[ro]ferendi noīs. i. cā dilatationis fame. Qualis vnuquisq[ue] est. talis finis videtur ei. fm ḡ diuersam dispositionē hōim: diuersi fines elisunt. Illud autē eligit p[ro]pter aliquem finē p[ro] qđ aliquis videtur posse p[ro]sequi illū finē. Cū igitur p[ro]nentes finem ēē diuitias. magis putabant se diuitias p[ro]sequi p[ro] potentia: ipsi appetebant potentia p[ro]pter diuitias. et ecōuerso. quib⁹ videbatur se posse p[ro]sequi potentia p[ro] diuitias: ipi appetebat diuitias p[ro]pter potentia. et sic posuerūt p[ro]mutationē istoz finū adiuvicem.

In his igitur ceterisq[ue] talibus hūanorū actuū voto/ rūq[ue] versatur intentio veluti nobilitas fauorū po-

Hic phia ponit diuersas opinio[n]es circa felicitatē: oīs quō hoīes p[ro] errorē ad falsa bona ducebant. se cūdo ont qđ in t[er]rib[us] bonis posuerūt beatitudinē. tertio ont qđ naturaliter eoꝝ intēto tēdebat ad verā b[ea]titudine. secunda ibi. Quib⁹ oīb⁹. ter[tia] ibi. sed ad hoīm studia. Primo ont quō hoīes errabant circa falsa bona: statuēdo i eis finē. secundo ont quō quidā fines adiuvicē p[ro]mutabāt. tertio alia bona fortuita reducit ad predicta secunda ibi. Hūt etiā. ter[tia] ibi. In his igit. Prio dīc. Quo rū supple hoīm qui ducunt ad falsa bona. aliū credetes summū bonū ee

In ista parte ont quō quidā isto rū fines iā dictos p[ro]mutabāt et dīc. Hūt etiā aliqui qui fines et causas finales p[ro]mutat alterutro. i. adiuvicē. desideratē vnu p[er]ter alterꝝ. nā quidā desiderat diuitias p[er]ter potētia et voluptates. et sunt aliū qui potētia petunt. i. desiderat cā pecunie. i.

Nota fm Aristotele. ij^o ethicoru[m] Qualis vnuquisq[ue] est. talis finis videtur ei. fm ḡ diuersam dispositionē hōim: diuersi fines elisunt. Illud autē eligit p[ro]pter aliquem finē p[ro] qđ aliquis videtur posse p[ro]sequi illū finē. Cū igitur p[ro]nentes finem ēē diuitias. magis putabant se diuitias p[ro]sequi p[ro] potentia: ipsi appetebant potentia p[ro]pter diuitias. et ecōuerso. quib⁹ videbatur se posse p[ro]sequi potentia p[ro] diuitias: ipi appetebat diuitias p[ro]pter potentia. et sic posuerūt p[ro]mutationē istoz finū adiuvicem.

Hic phia reducit oīa bona fortune in quibus ponūt hoīes felicitatē ad p[ro]dicta quinq[ue]. et dicit. In his igit quinq[ue] bonis et ceteris talibus

Libri tertij. Prosa secunda

.s. reducibilis ad predicta: versa est intentio actuum humanorum et voluntariorum i. desideriorum, et manifestat exemplariter quod alia reducantur ad ipsa dicitur. **C**eluti nobilitas et fama popularis quod videtur comparare quoddam claritatem. i. glaz id supple reducuntur ad gloriam. **E**xor autem et liberi. i. filii. sicut que appetunt gratia iocunditatis. i. cum voluntatis: id ad voluptatem reducuntur. sed scissimum genus amicorum non numeratur in bona fortune sed numeratur in virtute. **R**eliquum vero quod eadit sub exteriori fortuna: illud assimilatur vel cum potentie sicut est administratio officiorum. vel assumitur cum delectationis sicut exercitium ludorum. **S**ed bona corporis promptus est ut referantur. i. reducantur etiam ad superiora bona quod robur et magnitudo quod est signum fortitudinis corporalis videntur postare valentiam. i. potentiam. et sic ad potentiam reducuntur. **S**ic pulchritudo et felicitas videntur postare celebritatem. i. glaz. ad quam reducuntur. **S**alubritas autem. i. sanitas videatur postare voluptatem ad quam reducitur. et sic oia bona fortune reducuntur ad predicta quoniam. **N**on indigentia alicuius boni auger desiderium illius boni. id est variam indigentiam homini variat eorum desiderium. **A**n. **I**rl. i. eth. dicit quod egror et sanitatem medicus diuitias. consilium autem sibi ipsis. ignorantie eos quod magnum aliquod habent super se admirantur. **F**inque diversam disponit homini felicitas ponens in diversis bonis fortune. que tamen sub predictis bonis quoniam apprehenduntur. **N**on licet amici affectum iocunditatem: tamen non sit putandi in bona fortune. cum enim amicicia sit virtus oportet quod amicivitate adquiratur. quod autem virtute adquiritur: per fortitatem perseverant. et tale non potest esse bonum fortunatum. **I**te amicicia fundata super bono honesto est sanctissima et in fortute numeratur. sed amicicia fundata super bono utili et delectabili fortuita est.

In ista parte probat phisica quod oes predicti atque crebat beatitudinem in his bonis. et dicit **O**bibus desiderantibus predicta bona liquet. i. manifestum est ipsos desiderare beatitudinem. nam illud bonum quod quisque petit. i. desiderat per ceteris: illud iudicat esse summum bonum. sed nos definimus summum bonum esse beatitudinem. quae statim illius quem quisque desiderat per ceteris: illud iudicat esse statutum bonum. i. beatitudinem. **E**t tunc recollectus bona false felicitatis dices. **N**aber autem oculos tuos proposita formam humanae felicitatis. s. opes. honores. potentiam. glaz. voluptates. **Q**ue quidem sola considerans Epicurus. consequenter sibi summum bonum voluptatem esse constituit. quod cetera oia iocunditatem ait videantur afferre.

Non quod predicta bona videntur postare aliquam iocunditatem. oia videntur esse ordinata ad iocunditatem tantum ad finem. et quod in voluptatibus est maria iocunditas. id est epicuri posuerunt felicitatem persistere in voluptatibus.

Hic autem phisica quod licet hoies in predicto modo errant. tamen eorum intentio semper fertur ad veram beatitudinem. sed hoc autem videtur non habere pueniat. ibi. In quo quantum sit. **P**rimo promittit intentum suum. sed declarat. ibi. **N**um enim. **P**rimo dicit Ego revertor ad studia. i. ad intentiones hominum quod animus. et si perquisitum est. **S**ed ad hominum studia revertor quod animus et si caligante memoria. tamen bonum summum repetit. sed velut ebriosus domum quo tramite revertatur ignorat.

Propositio scđ.

Nota sicut ebr̄us scit se h̄c domū sed ppter d̄fēdū rōnis nescit quō ad eam redeat. **S**ic homines aliquo mō in generali sciunt t cognoscunt summū bonū t naturāt inclinant ad illud rā q̄ ad p̄ncipiū a quo p̄cesserūt. sed iebriati amore tpaliū bonoz: nesciunt quō ad id pueniant. **N**ū enī vident errarē h̄i: qui nibilo indigere nitunt? **A**tqui nō est aliud quod eque p̄ficere btitudinē pos sit. q̄ copiosus bonorū oīm status nec alieni egēs sed sibi ipse sufficiens. **N**ū vero labūtur h̄i: qui quod sit optimū: id etiā reuerētie cultu dignissimū putēt? mini me. Neq; enī vile quiddaz cōtēnendūq; est. quod adi p̄isci oīm fere mortaliū laborat intentio. **A**n in bonis nō est numerāda potētia? **Q**uid igit? **N**um imbecillū ac sine viribus estimādū est: quod oīb; rebus cōstat esse p̄stantius? **A**n claritudo nihil pendēda ē. **S**ed se questrari nequit. qn oē quod excellētissimū ē. id etiā videatur esse clarissimū. **N**ā nō esse anxiā tristēq; be atitudinē. nec doloribus molestijsq; subiectā: quid at tinet dicere: quādo i mīmis quoq; rebus id appetitur qd h̄e fruiq; delectat? **A**tqui hec sūt q̄ adipisci hoīnes volūt: eaq; de cā diuitias. dignitates. regna. glo riā. voluptates q̄ desiderant. q̄ per hec sibi sufficien tiā. reuerētiā. potētiā. celebritatē. leticiā. credūt ec v̄c turā. Bonū ē igit qd tā diversis studijs hoīes petūt. qd constat esse p̄stantius. i. potētius oībus rebus. **L**uc oīt idē d glā dices. **A**n claritudo. i. gloria est nihil pendēda ita vt querentes glām nō tendat ad summū bonū: q. d. nō est nihil pendēda. sed nequit. i. nō pōt sequestrari. i. negari qn oē qd est excellētissimū illud etiā videat clarissimū. i. glōsissimū. **L**uc oīt idē d voluptate dices. **Q**uid attinet dicē: q. d. de se manifestū est btitudine nō esse anxiā t tristē nec subiecta dolorib; t molestijs s̄ supple magis est plena voluptate t iocū ditate t p̄ p̄s querētes voluptate t leticiā tendat ad summū bonū. **Q**d at iocūditas t voluptas includat in summū bono p̄bat p̄ locū a minori dices. **N**m in oībus rebus. l. appetēdis p̄z q̄ aliquid appetit qd delectat h̄i t ipo frui. **H**ec igit sunt que hoīes volūt adipisci t ea de cā querunt diuitias. dignitates. regna. gloriā. t voluptates. qz p̄ hoc credūt sibi ec venturā sufficientiā. reuerētiā. potētiā. celebritatē. t leticiā. Bonū igitur est quod hoīes appetunt diversi studijs. i. intētiōibus.

Nota q̄ ex ista tota l̄a pōt formari vna rō scđ q̄ querētes p̄dicta bona querint btitudinē. **R**ō est ista Illi tendunt ad btitudinē q̄ tendunt ad sufficientiā. reuerētiā. potētiā. celebritatē. t leticiā. s̄ appetētes p̄dicta bona. l. diuitias. dignitates. regna. glāz. voluptates. tendunt ad sufficientiā. reue rentiā. t sic de alijs. ergo tendunt ad btitudinē. **I**magor est nota. qz sufficientiā. reuerētiā sūt p̄dicti ones btitudinis que p̄fectissime reperiuntur in btitudine. **Q**uerētes ḡ p̄prietates btitudis tendunt ad btitudinē. **D**ivor p̄z ex l̄a. **N**ō q̄ querētes diuitias ppter sufficientiā ferebant in summū bonū naturālē appetitu qz in summo bono est vera sufficiētia. t in hoc nō errabat. sed qz sufficiētia q̄ est nulli indigētē putabat sibi puenire p̄ diuitias in hoc errabat. **S**ic q̄rētes dignates ppter reuerētiā naturali intēctione ferebātū i btitudinē eo q̄ btitudo est reuerentissima. s̄ qz sumā reuerētiā putabat sibi b̄uenire per dignates tgales. iō in hoc errabant. t sic intelligit de alijs.

Libri tertij

Hic oīt phia vñ hoc pueniat q̄
q̄nticūq; intentio hom̄ sit diuersa.
in intēdit in beatitudinē. et oīt q̄ hoc
puenit ex vi naturalis inclinatioīs
que nulli auferri pot. et dī. In quo
scz appetitu boni vel beatitudinis fa-
cile mōstrat quāta sit vis nature cū licz sint varie et dissidentes. i. discordātes s̄ne hom̄ de sum-
mo bono. tñ hoīes silentiū. i. discordāt in diligendo. i. diligenter appetendo fine boni. i. beatitudinis.

Nota q̄ fine existēte uno poslunt diversificari actiones tendētes in illū finē. Si ei ppter diuer-
sitatē actionū esset diversitas finiū nō esset deuenire ad vñ finē sed pcederet in infinitū in fini-
bus. qd̄ pat̄ fallum ex. i. metaphysice. et hoc est verum de fine cuius grā oīa fuit q̄ ille est vñus
et nō de fine quo ut prius vīsum est. licet ergo sint diverse sentencie et studia hominū tamē pue-
nuant in appetendo vnum finem scz beatitudinem.

Hic incipit scđm metr̄ huius tertij qd̄ dī p̄/
daricū ab inuētore. anapesticū a pede p̄dominā/
ter est dimet̄ quia p̄stat ex q̄ttuor pedibus quo-
rū duo p̄stituit vñ metr̄. In quo metro q̄ phia
sup̄ dixerat q̄ vis nature operat q̄ intentio hom̄
semp̄ tēdit in bonū. i. hic commēdat vim nature
ostēdens q̄ tāta ē vis nature q̄ quāticunḡ res
abducat assuefactiōe vel violetia ad aliquid qd̄
est sibi ppter naturā. tñ sibi ip̄i derelicta sp̄redit
ad illud quod īest sibi fīm naturā. et p̄mittit suam
intētiōem. secūdo manifestat p̄positū ibi Quāuis
Primo dicit. Nihī phie placet pmere. i. maifē/
stare cātu arguto. i. sonoro letis fidib̄. i. chordis
lēte sonātibus quātas habenas. i. naturales inclinatioīes potēs natura flectat. i. regat quibus legi-
bus puida natura seruat. i. seruat immēluz orbē. et q̄bus legib̄ natura stringat ligā singula ir-
resoluto neu. i. p̄nūtōe idissolubili. Nō triplex ē natura. natura naturās sic ē de⁹ a q̄ depēdet
celū et tota natura. Alia est natura naturās et naturata simul sicut celū qd̄ dicit natura naturata
inquātū depēdet a deo. et dicit natura naturās inquātū iſluit naturis istoz inferior. Alia est natu-
ra naturata tñ quā brūs Augustinus sic diffinit. Naturā est quedā vis et potētia diuinitus insi-
ta rebus creatis que vnicuiq; rei sui tribuit. qua cu quisq; male vt̄ malus esse iudicat. In p̄po-
sito dictū phie pot intelligi de natura tertio mō dicta licet quidā exponat p̄ natura primo modo
sumpta. Item leges nature hic vocat determinationes et proprietates naturales cuiuslibet rei
a deo sibi constitutas.

Hic phia maifestat p̄positū p̄ q̄ttuor exempla. se-
cūdo generalit̄ p̄cludit s̄iliter esse in oībus alijs ibi.
Repetit. Prima in q̄ttuor p̄tes. b̄z q̄ttuor exempla
que patebit. Primū exemplū est de q̄drupedibus sic
de leonibus. q̄ licet ex quadā assuefactiōe domēt ita
ut mitescat metuendo suū mḡm. tñ si multū offendā
tur redit eoz crudelitas naturalē ita ut p̄io lacerant
dētibus mḡm suū. Unū dicit in l̄ra Quāuis leones
peni. i. lybici gestēt. i. portet pulcra vīcula. i. catenas
in collo. et captent. i. recipiat escas datas. i. porrectas
eis manib̄ suis magistri. et quis metuant trucez. i.
crudelē mḡm. leones inquā soliti ferre. i. pati verbe-
ra mḡm. sed si cruor tinxerit. i. madidauerit horrida
ora. i. colla leonū p̄ nimia ſb̄era. tñc animi leonū res-
tes. i. quieti redeunt ad naturālē crudelitatē et leones
meminere sui. i. sue nature graui fremitu. i. magnoru-
gitu ip̄i laxant. i. soluunt colla solutis nodis. i. ruptis vinculis et primus suus domitor. i. magister

In quo quāta sit nature vis facile mōstratur. cū
licet varie dissidentesq; sententie. tñ in diligendo
boni fine consentiunt.

Retrū scđm. iiij. libri.

Quantas rerū flectat habenas
Natura potēs. quibus immēsum
Legib̄ orbē p̄ouida seruat
Stringatq; ligans irresoluto
Singula nexu. placet arguto
Fidibus lentis promere cantu

Quāuis peni pulcra leones
Vincula gestēt. manib̄s q̄z datas
Captent escas. metuātq; truce
Soliti verbera ferre magistrū
Si cruor horrida tinxerit ora
Resides olim redeunt animi
Fremituq; graui meminere sui
Layant nodis colla solutis
Primusq; lacer dente cruento
Domitor rabidas imbuit iras

magister

Retrū scdm

ille imbuīt. i. recipit lacer. i. laceratus rabidas iras cruento dente. s. leonis. **Nō** fīm Id. li. ety. pēni sunt homines carthaginēses. **E**t at carthago ciuitas lybie. ppter quod leones lybie vocat leones ducant a sua crudelitate. si tñ afficiant cruce vel sanguine redent ad naturalē crudelitatem.

Que canit altis garrula ramis

Ales cauee clauditur antro

Huic licet illita pocula melle

Largasq; dapes dulci studio

Ludens hominūz cura ministret

Si tamē arto saliens recto

Tremorū gratas viderit umbras

Sparsas pedibus proterit escas

Siluas tantū mesta requirit

Siluas dulci voce susurrat

Validis quondā viribus acta

Pronum flectit virga cacumen

Hanc si curuans dextra remisit

Recto spectat vertice celum

Etis virga redit ad naturale reditudinē.

etrariū tñ i hoib; rōnalib; mltū facit assuecedo qr licet aliq; sit male pplexionat

Cadit hesperias. phebus in vndas

Sed secreto tramite rursus

Currum solitos vertit ad ortus

tit currū sūm ad solitos ortus. i. ad partes orientales. qui dicebat sole tpe vespertino descendere in mare occidente. **Nō** q; Boecius hic loquitur more poetarum q; natura primo modo. **N**aturae naturales cuiuslibet rei

Repetit proprios queq; recursus

Redituq; suo singula gaudent

Nec manet ulli traditus ordo

Nisi q; fini iunxerit ortum

Stabileq; sui fecerit orbem

culationē sui pīngendo finē pncipio. **N**ota q; orbis in pposito est circulus vel linea circumdata rediens ad idē punctū vnū incipit. equaliter distans a medio. **F**acit autē homo stabile sui orbez tangq; ad suum finem per contemplationem mentis

Dic ponit secundū exemplū qd ē de volatilibus et est tale. **N**icula capta que ppter naturā domesticat quātū cūq; foucat delicas hoiz tñ hīta oportunitate. redit ad aeris vastitatē. **U**nū dicit in līa. **A**les garrula q; canit altis ramis si illa capta claudit in antro caue. i. domū cule supple ut ibi maneat ad solatiū hoim. licet ludens cura hoim ministret huic aui pocula illita. i. linita melle et largas dapes ministret dulci studio si tñ illa auis saliens et arto recto. i. ex arta domuncula viderit gratas umbras nemoq; ipa proterit pedibus suis escas sparsas et ipsa mesta qr fuit detenta reçrit siluas et dulci voce susurrat. i. cātat i siluis. **N**ō natura nō assuecat in strariū. si eni lapis centies millesies pūcias sursuz nō assuecat ascendere sursum. licet ergo aliqua pīuetudine vel violētia natura possit ad tempus impediri. tñ sp inclat ad pīrium opus

Dic ponit tertii exemplū de vegetabilibus sicut de virga crescente qd tale est. **L**icit virgula erecta p violentiā incuruet. tñ relicta ppter nature ipa sursum erigitur. **U**nū dicit in līa. **V**irga qndā acta. i. coacta validis virib; supple hois incurvatis eā ipa flectit pñm. i. flexum cacumē sed si dextra curuas remiserit hāc ipa spectat. i. respicit celū recto vertice. q. d. deposita violētia incurvā. **N**ō līz natura rerū inātārū nō facile assuecat in con-

porib; celestib; et ē tle. **S**ol mot⁹ ab oriēte i occidēte cadit i mare hespericū. s naturali inclinatiōe redit ad i. sol cadit in vndas hesperias. i. occidentales s secreto tramite. i. secreta vials sub terris rursus. i. iter ver-

Hic phīa pbat intētū sūm ponēdo qrtū exēplū i corporib; celestib; et ē tle. **S**ol mot⁹ ab oriēte i occidēte cadit i mare hespericū. s naturali inclinatiōe redit ad i. sol cadit in vndas hesperias. i. occidentales s secreto tramite. i. secreta vials sub terris rursus. i. iter ver-

Nec vlli manet. i. adest tradit⁹ ordo nisi qd suo fi-

ni iunxerit ortū. i. pncipiū et fecerit stabile orbez. i. cir-

Prosa tertia. Libri tertii.

Ita est tercia prosa huic tertij
in qua et in alijs sequentibus oint et
vera felicitas non possit in illis que
quidam putauerunt esse summa bona. Et
tunc est falsa felicitas in ipsis. Et pri-
mo phis ea que dicta sunt in metro
adaptat specialiter ad hoies et cum hoc
ponit intentum suum. Secundo probat in
tentum ibi. Primum igitur. Dicit primo
Dicitur enim quod oia repetit suum finem. vos
quoque o terrena aialia. i. vos hoies
qui estis dediti terrenis somniatis. i.
imperfecte cognoscitis vestrum principium
licet tenui imagine. i. exili similitudine
et propicitiis illorum verum sinez beatitudinis
licet cognitione mente propicaci. tunc quoniam
cognitione eo quod. i. non naturalis in-
tentio dicit vos ad vex bonum et multiplex error ab eodem vos abducit.
Et tunc ponit intentum suum dices. Co-
sidera namque Boeci an hoies vale-
ant peruenire ad destinatum finem. i. ad
beatitudinem per ea quibus putatur se ad-
epturos beatitudine. si enim pecunia vel
bores et cetera afferunt quid. i. aliquid tale cui nihil bonorum videat abesse nos fateamur aliquos
fieri felices adoptione horum bonorum. sed si non valent efficere. i. facere quod promittunt et carent plu-
ribus bonis. nonne liquido. i. manifeste falsa beatitudinis in eis dependit. q.d. sic. Non pri-
cipium omnium rerum quod est. deus. est vera beatitudo ut postea patet. tunc principium quasi somniandum cog-
noscit et difficiliter ad ipsum deuenit. non enim proficit in pectus statu ipsum cognoscimus. quia intellectus
non habet se ad ipsum sicut oculus noctue ad lumen solis ex. i. metaphys. Etiam ad talē beatitudinem
cum difficultate peruenit. Unus Alanus in anticlaudiano dicit. Difficilis accessus ad hanc. factus re-
cessus. Accessus paucis casus patet oibus. in qua Ceteris aliquis transire valet. valet ois ab illa decli-
nare via. que paucis peruvia. multis Claudit. arca nimis. intrata larga ruine.

Hic phis probat intentum suum et ista
bona non efficiat quod promittunt. et per hunc
in eis est falsa beatitudo. et propter omnia hunc de
dinitus. post idem de alijs bonis. Pri-
mo ergo probat quod dinitus non perferunt suffi-
cientiam qua videntem promittit et propter
quam apperunt. Secundo probat quod di-
nitus perferunt indigentiam. Tertio pro-
bat quod indigentiam non auferunt secunda
ibi. Atque tertia ibi. Quis autem mo-
dus. Prior intendit talerum rationem.
In illis non possit vera felicitas quam
non reddunt hoies sibi sufficientem. sed
dinitus sunt homines. ergo et ceteri. Major est non
quam felicitas est bonum sufficientissimum
nullius egens. Minor declarat in
littera. et procedit phis more didascalico. i. interrogando. et respondendo et dicendo. Primum igitur teipsum Boecium inter-
rogo qui paulo ante dinitus affluebas. i. abundabas. nunquam ne angustias. i. tristitia cocepisti et aliqua

Latens argumentum

Quid quoque o terrena aialia. tamen licet imagi-
ne vestrum cum principium somniatis. verumque il-
lum beatitudinis finem licet mente perspicaci. qualiter
quoniam tunc cogitatione propicitis. eo quod vos et ad verum
bonum naturalis dicit intentio et ab eodem multi-
plex error abducit. Considera namque an per ea qui
bus se hoies adepturos beatitudinem putant. ad de-
stinetum finem valeat peruenire? Si enim vel pecunia
vel bores ceteraque tale quid afferunt. cui nihil bonorum
abesse videatur. Nos quoque fateamur fieri
aliquos horum adeptos felices. De si neque id valat
efficere quod promittunt. bonisque pluribus carent.
nonne liquido falsa in eis beatitudinis species deprehenditur
borees et cetera afferunt quid. i. aliquid tale cui nihil bonorum videat abesse nos fateamur aliquos
fieri felices adoptione horum bonorum. sed si non valent efficere. i. facere quod promittunt et carent plu-
ribus bonis. nonne liquido. i. manifeste falsa beatitudinis in eis dependit. q.d. sic. Non pri-
cipium omnium rerum quod est. deus. est vera beatitudo ut postea patet. tunc principium quasi somniandum cog-
noscit et difficiliter ad ipsum deuenit. non enim proficit in pectus statu ipsum cognoscimus. quia intellectus
non habet se ad ipsum sicut oculus noctue ad lumen solis ex. i. metaphys. Etiam ad talē beatitudinem
cum difficultate peruenit. Unus Alanus in anticlaudiano dicit. Difficilis accessus ad hanc. factus re-
cessus. Accessus paucis casus patet oibus. in qua Ceteris aliquis transire valet. valet ois ab illa decli-
nare via. que paucis peruvia. multis Claudit. arca nimis. intrata larga ruine.

Primum igitur te ipsum qui paulo ante dinitus afflit-
ebas interrogabo. iter illas abundantissimas opes. num
quoniam ne animum tuum conceperat ex qualibet iniuria con-
fudit angustias? B. Atqui inquit libero me fuisse
aio. quoniam aliquid semper ageret reminisci nequeo
P. Tunc quia vel aberat quod abesse non velles. vel
aderat quod adesset noluisse? B. Ita est inquit. P.
Illius igitur presentia. huic absentiaz desiderat
bas. B. Confiteor inquit. P. Eget vero inquit eo
quod quisque desiderat. B. Eget inquit. P. Qui ve-
to eget aliquo. Num est usquequaque sibi ipse suffi-
cere. abundabas. nunquam ne angustias. i. tristitia cocepisti et aliqua

ciens? **B.** Mīne inquā. **P.** Tu itaqz hanc insufficiētiā plenis inquit opibus sustinebas? **B.** Quid mī inquā. **P.** Opes igitur nihilo indigentem sufficiētēqz sibi facere nequeunt. et hoc etat qd̄ promit tere videsantur.

siderabas. b̄ at qd̄ aderat desiderabas absentia **Dic̄ Boecius.** Cōfiteor iquā. Et phia inqt̄. Eget ho. i. caret qd̄ quisqz desiderat **Dic̄ Boecius.** Eget. Et phia. Qui vero eget aliquo mō nō est vs quequaqz sibi sufficiens. Dicit **Boecius.** Mīne supple est sufficiens. Et phia **Tu** itaqz hanc insufficiētiā sustinebas plen⁹ opibus. Cōcludit ergo phia ex pcessis dicens. Igit̄ opes nequeunt facere nihilo indigente ⁊ sibi sufficiēte. et hoc erat qd̄ pmittē videbant. Nota q̄ ois appetitus est rōne carentie. vñ illud quod quis haber p̄prie nō desiderat sed magis amat. **Vñ Augu** sr. li. de tri. dicit Idē appetitus quo quis inhiat rei cognoscēde fit amor rei cognite. iō dicit phia. eget vero qd̄ quisqz desiderat. Nota phia dic̄. qui eget nō est sibi sufficiens. Cōtra hoc diceret aliquis. **Sapiens** eget qz indiget bonis exteriorib⁹ sine quibus viuere nō pōt. et tñ sapiens est sibi sufficiens. p **Geneca** ix. epistola q̄ dicit. **Sapiens** seipo p̄tent⁹ est. Ad hoc dicendū q̄ sapiēs indiget quibulda ad viuendū sed nō ad brē viuendū. Ad viuendū enī mltis rebus illi opus est s ad beate viuendū tm̄ p̄tentus est aio sano ⁊ erecto ⁊ despiciente fortunam.

Atqui hoc quoqz maxime cōsiderandū puto. qd̄ nihil habeat suapte natura pecunia. vt his a quis bus possidetur. inuitis. nequeat auferri. **B.** fateor inquā. **P.** Quidni fateare. cū eā quotidie valētior aliquis eripiat inuito! **Vñ** enī fořses querimonia nisi qd̄ vel vi vel fraude nolentibus pecunie repetūtur erepte! **B.** Ita est inquā. **P.** Egebis igitur inquit extrinsecus petito presidio quo suam pecuniā quisqz tueatur? **B.** Quis id inquā neget? **P.** Atqui n̄ egeret eo nisi possideret pecunia quā posset amittere. **B.** Dubitari iquā nequit. **P.** In contraria igitur relapsa res est. Tā que sufficientes si bi facere putabantur opes. alieno potius presidio faciunt indigentes.

cens. Igit̄ res est relapsa. i. mutata in p̄m̄. nā opes que putabant facere sufficientes faciūt potius indigentes alieno psidio. Nota illud quod per violentiā acquirit per violentiā potest auferri. sed pecunia per violentiā acquirit. quia dicit **Aristoteles.** primo ethicorū. q̄ ois pecunias est violentus. ergo violenter auferit pecunia ppter quā violentiā sunt querimonia fořses. **Ubi** sciendū q̄ forū est locus rerum venalium. sed forus est locus exercendarum litū coram iudicio. Inde fořensis quod idem est qd̄ iudicalis

iniuria p̄fudit aīm tuū iter opes ab undātissimas: ⁊ rñdet **Boecius.** Atq̄ p̄ certo ego neq̄ remisi me fuisse tā libero aio qn sp̄ angerer. i. offēderer aliq̄. Et diē phia. Nonne tibi ali qd̄ aberat qd̄ abesse nō velles: vñ tibi aliqd̄ adēat qd̄ adēc noluisse **Rñ** det **Boe.** Ita e inq̄. Tūc phia p̄clu dit d. Jo illius qd̄ aberat p̄ntiā desiiderabas. b̄ at qd̄ aderat desiderabas absentia **Dic̄ Boecius.** Cōfiteor iquā. Et phia inqt̄. Eget ho. i. caret qd̄ quisqz desiderat **Dic̄ Boecius.** Eget. Et phia. Qui vero eget aliquo mō nō est vs quequaqz sibi sufficiens. Dicit **Boecius.** Mīne supple est sufficiens. Et phia **Tu** itaqz hanc insufficiētiā sustinebas plen⁹ opibus. Cōcludit ergo phia ex pcessis dicens. Igit̄ opes nequeunt facere nihilo indigente ⁊ sibi sufficiēte. et hoc erat qd̄ pmittē videbant. Nota q̄ ois appetitus est rōne carentie. vñ illud quod quis haber p̄prie nō desiderat sed magis amat. **Vñ Augu** sr. li. de tri. dicit Idē appetitus quo quis inhiat rei cognoscēde fit amor rei cognite. iō dicit phia. eget vero qd̄ quisqz desiderat. Nota phia dic̄. qui eget nō est sibi sufficiens. Cōtra hoc diceret aliquis. **Sapiens** eget qz indiget bonis exteriorib⁹ sine quibus viuere nō pōt. et tñ sapiens est sibi sufficiens. p **Geneca** ix. epistola q̄ dicit. **Sapiens** seipo p̄tent⁹ est. Ad hoc dicendū q̄ sapiēs indiget quibulda ad viuendū sed nō ad brē viuendū. Ad viuendū enī mltis rebus illi opus est s ad beate viuendū tm̄ p̄tentus est aio sano ⁊ erecto ⁊ despiciente fortunam.

Hic pbat phia q̄ diuicie p̄serūt indigentia. ⁊ p̄ ūns nō p̄sistit in eis felicitas. cūz felicitas sit bonuz sine oī indigentia. Probat aut̄ in lra q̄ pecunia p̄fert indigentia p̄ hoc qz pecunia faciūt homo indigeat alieno psidio quo pecunia suaz tueat ne p̄ violentiā auferat. vñ subdit in lra. Atqui p̄ certe ego puto hoc marie p̄siderandū q̄ pecunia nihil habeat suapte natura. i. sua natura vt neq̄ at auferri his inuitis. i. nolentib⁹ a quibus possidek **Dicit Boecius.** fateor inquā. Et phia. Quidni fateare. q. d. oportetvt fatearis cū quotidie aliquis valētior. i. fortior eripiat eā inuito. i. nolenti. **Vñ** enī sunt querimonia fořses. i. iudiciales nisi q̄ pecunie erepte vi vel fraude repetuntur i iudicio. Rñdet **Boecius.** Ita est inquā. Et phia. Egebis igit̄ quis q̄ psidio. i. auxilio extrinsecus petito q̄ tueat suā pecunia quā poss̄ amittere. Rñdet **Boecius.** Dubitari nequit. Tūc phia p̄cludit ex dictis di-

Libri tertii

Dic phia pbat q̄ diuitie nō auferunt indigentiam, t̄ sic p̄ sequens nō pluit ī eis felicitas t̄ dīc. Quis est modus quo indigentia depellat diuitias: nūquid diuites nequeunt esurire: q.d.sic, nūquid nō p̄nt sitire: q.diceret imo, nūquid mēbra pecuniosoz nō sentiūt frig⁹ hibernuz. i. hyemale: q.d.sic. Sed tu iquies. i. dices opulētis. i. diuitiis adest aliquid quo famē satient t̄ frig⁹ depellat Rūdet phia hoc mō. Indigētia p̄t solari diuitias b̄ penit⁹ auferri nō p̄t. Iā si hec indigētia sp̄hians. i. desiderās t̄ poscens aliquā explet opibus, necesse est tū ut maneat indigētia que posset expleri q̄r quātūcūq̄ sitis diuitias vel famēs mitigate. adhuc diues post sitiet t̄ esuriet, t̄ quod nature nūmū est, avaricie nūhil satis est. Quare si opes nō p̄nt summouere. i. repellere indigētiam, sed faciūt indigētiam, quid est. i. quō esse potest q̄ credatis eas p̄stare. i. dare sufficiētia: q.d. nullo mō abet credi.

Nota q̄ ois indigētia v̄l est indigētia nature vel avaricie. Indigētia nature paucissimis suppleri p̄t. eo q̄ natura paucis minimis q̄ p̄tē est. Nū ppter naturā nō oportet multū querere diuitias. nec p̄ diuitias indigētia nature amoueri potest. sicut nec ipa natura mutari p̄t. Indigētia vero avaricie ē que nullo mō expleri p̄t. t̄ ita diuitie ēa amouere nō possunt. iō plus augent. quia dicitur Quare nō implebitur pecunia. Nota q̄ diuitie nō solū nō inducūt sufficiētia sed nec inducunt sapientiā. quia dicit Sen. Quid psunt stulto multe diuitie dū per eas nō possit fieri sapiens.

Istud est tertium metrū huius tertij qd̄ dicitur archilogicū ab iuētore iābīca a pede pdomi nāte cui p̄ingitur metrū elegiacū. In quo metro phia inuehit p̄tra avaros quos in p̄nti vita sollicitudo diuitiarū affligit t̄ in morte derelinquit t̄ dicit Quāuis diues avarus fluēt. i. abūdātē avari gurgite. i. multitudine cogat. i. agreget siue coaceruet opes nō expleturas suā cupiditatē t̄ quātūs diues oneret. i. premat colla sua baccis. i. gemis p̄ciosis rubri litoris. i. rubri maris q̄r gēmis colligunt in litorē rubri maris t̄ ēquis scindat. i. diuidat arādo rura opima. i. agros fecūdos cete no boue. i. cū centū bobus. adhuc cura mordax. i. solicitude nō deserit ipz luxitatem. i. viuentē. t̄ leues opes que leuis trāseuit nō comitant īpm dñum. i. mortuū. Nota q̄ circa litterā gurses fm. Alguicōne t̄ Isidorū libro etymologiarum est locus alt⁹. i. p̄fundus in flumine t̄ in p̄posito signat abundantē affluentia auri. Itē fz. Alguicōne baccā p̄ duplex c inuenit polūtū p̄ fructu oline vel lauri vel p̄ quolibet fructu aliquā aut inuenit p̄ gēma p̄ciosa t̄ sic sumit hic. Itē diues avarus duplīci malo p̄mitur. in p̄nti vita sp̄ sollicitat. t̄ post mortē nihil ipsum de diuitiis comitāt. ex quo diuite loquuntur Alanus in li. de plātiū nature dicens. Ut loculis varia numeroz fercula donet. Imponit p̄prio diues ieiunia ventri. Itē ioculatur ocellis diues in argento b̄ venter philosophari cogit.

Prosa quarta tertij libri. De eo satis dīrit qd̄ per diuitias sufficientia adipisci

Metz. iii. Tertij libri

Clāuis fluente diues auri gurgite. Nō expleturas cogat avarus opes oneretq̄ baccis colla rubri litoris. Ruraq̄ centeno scindat opima boue. Nec cura mordax deseret superstitem. Defunctūq̄ leues non comitantur opes.

Prosa quarta.

nō potest. Nūc vult ostēdere qd dignitas pro magno nō est habēda que malū magis ociosum quā clarum efficit.

Sed dignitatis honorabilem reuerendum qz cui prouenerint reddunt?

quēs nō est in eis vera beatitudo. Et p̄io p̄ponit qz dignitatis faciūt honorabile. secundo imp̄ bat ibi. Nū vis. Primo dicit. Sed dignitates reddunt hoīem honorabile et reuerendū cui p̄uenirint. Nota honor est exhibitio reuerentie alīcuī i testimoniuī virtutis. sicut accipit ex. iij. ethicorū. Vel aliē honor est opiniois benefactiue signū. ut dicit Aristoteles li. rhetor. Quando enī opinamur nobis posse bene fieri ab aliquo. ipsum honoramus. Sed reuerentia est decens ac matura grauitas fm. nullum.

Nū vis ea ē magistratibus ut vtentiū mētibus virtutes inserant. vitia depellant? Atqui nō fugare: sed illustrāē poti⁹ nequitia solēt. Quo sit ut indignemur eas sepe nequissimis hoībus cōtigisse. Unū Catullus licet in curuli Noniū sedentē: strumā tamē appellat. Vides ne qntū malis dedecus adiūciant dignitates? Atqui minus eorū patebit indignitas si nullis honoribus inclarescat. Tu quoqz nū tandem tot periculis adduci potuisti ut cū Decorato gerere magistratum putares. cū in eo mētē nequissimi scurre delatoris qz respiceres. Nō enī possumus ob honores reuerētia dignos iudicare. quos ipsiſ honoribus iudicamus in dignos. At si quē sapientia preditū videres. nū posses eū vel reuerentia. vel ea qua est preditus sapiētia nō dignū putare? B. Minime. P. Inest enī dignitas apria virtuti. quā protinus in eos quibus fuerit adiuncta transfundit. Quod quia populares facere nequeunt honores. liquet eos apriam dignitatis pulcritudinem non habere.

corato. i. tali viro magistratū gereres cū in eo respiceres mente nequissimi scurre et delatoris: q. d. nō. Nūquid possumus iudicare dignos reuerētia ob honores. i. ppter dignitates: quos iudicamus indignos ipiſ honoribus. i. dignitatibus: q. d. nō. Et si quē videres preditus sapientia licet non hē dignitatē nūquid posses eū nō putare dignū reuerentia vel sapientia qua preditus esset: q. d. nō posses eū iudicare indignū sapientia et virtute sua. qz apria dignitas inest virtuti. quā virtus transfundit i eos quibus fuerit adiuncta. et qz populares honores hoc facere nequeunt. liquet apriam manifestū est eos apriam pulcritudinē dignitatis nō hē. Nota qz ex līa pōt formari talis rō

Ista est quarta psa hui⁹ tertij in qua pbat phia qz dignitatis temporales nō pferunt honorē et reuerentia quā pmittere vident. et p conse

Hic phia imp̄bat ppositū qdru plici via. s. qz dignitatis nō pferunt honorē et reuerentia. Primo qr maiis sepe eueniunt. secundo qr p dignitatis vicia improborū innotescunt. tertio qr opinione hoīm vilescent. quarto qr tporū mutatiōe splēdere desinunt. lecnda ibi. In quo. tertia ibi. Atqui ut agnoscas. q̄ta ibi. Sed hoc apud exterias. Primo dic. Nū p nūquid ea vis. i. tliis virt⁹ est magistratibus. i. dignitatibus ut inserant virtutes mētibus vtentiū eis ut depellant vicia: q. d. nō. vñ sedit. Atqui p certe dignitates nō solēt fugare nequiciā s. potius illustrare. i. manifestare. quo sit. i. ppter qd sit ut nos indignemur eas sepissime cōtigisse hoībus nequissimis. vñ Ca/ tullus qui erat vir sapiens et virtuosus. Noniū qui erat hoī viciosus appellat strumā. licet viderit ipm sedente in curuli. i. in sede dignitatis iudicaria. Vides igit quātū dedecus dignitates adiūciant malis hoībus et manifestant eos eē ptemptibiles a bonis. atq. p certe indignitas. i. malicia eoz min⁹ ptebit si nullis honoribus inclarescant. i. splendēat. o. boeci nūquid tu potuisti tot periculis adduci. i. affligi. ut cū De

Libri tertii.

Illud qđ adueniens alicui nō p̄fert: t̄ nō aduenies nō auferit honorē. illud nō facit vere honorabile, sed dignitates nō p̄ferunt honorē cui adueniunt, nec tollunt si nō adueniunt. qđ &c. Minor p̄bat qđ honor sequit virtute ex iūy. ethicoz. Unde viciōsum nullo honore dignū reputamus in qua cūq; dignitate fuerit, sed solū virtuosum etiā si nō sit in dignitate. Cū igitur dignitates temporales nō p̄ferant virtutē: nec tollat vicia; manifestū est qđ honorabilem nō faciēt. Nota Catull erat vir sapiens t̄ virtuosus qui Nonum sedentem in curuli ex animi idignatiōe vocabat strūmā eo qđ viro tam malicioſo collata fuit dignitas. Est aut̄ struma ḡerierū humorū in collo, sub hac aut̄ similitudine ipsum appellabat strumā, quia in pectori habuit ḡerierū viciōz. Nō qđ rep̄ Theodericus voluit quedā nomine Decoratiū violēter intrudere in magistratū ut vna cū Boecio républicā gereret cui⁹ nequitiā Boecius detestatus recusauit sibi associari ppter qđ Boeci multis iūrijs afflictus fuit a rege Theoderico. Nota qđ scurra fm Uglitione idē est quod leccator vel vaniloqu⁹. p̄prie aut̄ dicit qui sequit curiā ḡa cibi. Nota qđ virtus facit hominem reuerendū t̄ nobilem, nō dignitas quia dicit H̄en. xlviij. ep̄la. Virtus nō accepit Platonē nobilem t̄ reuerendū sed fecit, quis enī est generosus: virtuosus: t̄ dignus: nū qui ad virtutem est bene dispositus: non facit hominem nobilem atrium plenum famolis imaginibus t̄ numis, sed animus t̄ virtus supra fortunam surgens.

Dic p̄bia p̄bat secunda via qđ dignitates nō faciūt hoīem nobilem, t̄ honorabile, qđ vicia im̄pbōz manifestant, dicens. In quo: sc̄z qđ dignitas adueit malis: illud ē animaduertendū qđ si aliquis eo est abieciōr, i. vilior quo, i. quāto magis p̄teñit a pluribus, cū dignitas nequeat facere im̄pbōs reuerēdos: ip̄os facit despectiores quos plurib⁹ ostentat, verū p̄ sed hoc nō est impune, i. dignitas nō facit hec impunita, qđ im̄pbī parē vicē reddat dignitatibus quas ip̄i cōmaculant sua ḡragione, q.d. sicut dignitas maculat im̄pbōs, quia eorū maliciā manifestat, sic ecōtra im̄pbī cōmaculat dignitates. Nota p̄ dignitates vicia im̄pbōz innoscunt, qđ principatus vīcū ont, cū igit̄ viciū faciat hoīem cōtemptibile, tēporalis dignitas adueniens im̄pbōs facit eos despectiores. Un Juvenalis poeta. Omne ai viciū tanto despectus in se Crimē habet, q̄nto qđ peccat maior hētūt. Et H̄en. Loco ignominie ap̄d idignū c̄ dignitas

Dic p̄bia p̄bat tertia via qđ dignitates nō faciūt reuerendū, quia opione hoīm vilescur, qui ei dignitatibus fungunt q̄uis a suis honoren̄t t̄ apud extraneas hoīes non curant, vt ab illis qui sunt alterius dioceſ. vñ dīc. Atq; vt tu cognoscas verā reuerentiā que est bītūdī, nō posse p̄tingere alicui hoī per has dignitates vībratiles, i. trāſitorias ad modū vībre, sic collige. Si quis homo fund⁹, i. vīlus multiplici cōſulatu, i. dignitate, duenerit forte in barbaras nationes, i. exēneas gentes, facit ne honor p̄ſulatus ipsum venerādū barbaris, q.d. nō. Atqui p̄ certe, si hoc sc̄z facē reuerendum, est naturale munus dignitatibus: nullo modo cessarent ab officio suo quoquo, i. quocūq; loco gentiū, sicut ignis vbiq; terraz nunq; desistit calere, i. cremare. S; quoniā id sc̄z reuerēdū facere, eis ānēdit fallax opinio hoīm t̄ nō p̄pria vis, illico, i. statim vanescunt cū ad eos venient qui nō estimant eas esse dignitates, sicut sunt nationes barbarice, i. exēneas. Nota qđ res nō destituitur a sua propria operatione, cū enim operatio sit finis habentis operationem, secundo celi t̄ mundi, res destituta a sua operatione destituetur a suo fine, t̄ sic esse frustra. Si ergo facē

Prosa quarta.

reuerendū esse naturalis operatio dignitatū vbiq; gentilī facerent hominē reuerendum. sed vide
mus q; dignitates faciūt aliquē reuerendū apud suos. apud extraneos nō faciūt ipm reuerendū.
Sed hoc apud exteris nationes Inter eos apud q;s
orte sūt. Num ppetuo pdurant? Atq; p:ctura: magna
olim potestas. nūc inane nomē. t senatorij census gra
uis sarcina. Si quis quondā populi curasset annonā
magnus habebatur. Nūc ea pfectura quid abiectius?
Ut enī pauloante diximus: qd nihil habet p:riū de
coris: opiniōe vtentū nūc splēdorē accipit: nūc amitt
it. Sic igitur reuerendos facere nequeūt dignitates
si vltro improborū cōtagione sor:descunt. si mutatiōe
tempoz splendore desinūt. si gentiū estimatione vile
scunt. quid ē quod in se expetende pulcritudinis. ha/
beant. ne dum alijs prestent?
amittit. Et tunc epilogat dicens. Igē si dignitates nequeūt facere reuerēdos vt patet ex prima
via. si sor:descunt cōtagione. i. vicio im:pborū vt patz ex secunda via. si desinūt splendore mutatione
tempoz vt docet q:rra via. si vilesūt estimatione gentiū vt pz ex tertia via. quid est qd habeant
in se expetende. i. desiderande pulcritudinis neduz alijs prestent: q.d. nihil habet pulcritudinis. t
iō nec cā alijs p:stare possunt. Nota q; pfectura quondā erat magna dignitas apud Romanos
Et dicit ille pfectus q; ceteris magistratibus p:uit. t oēs dignitates in ciuitate Romana atecel
lebat. sed postq; Julins cesar imperiū inuaserat talis ad imperatore trāssereba. t diminuebatur
eius potestas ita q; nomē illius dignitatis mansit sine re. Item senatoria dignitas magna fuit
apud Romanos. q; officiū senatorū prius fuit honestū. s. utilit p:ulere reipublice. sed postea cō/
puli fuerūt senatorēs ad serniēdū volūtati principis in dānnū rei publice.

Retr. iii. tertij libri.

Quānis se tyrio superbis ostro
Comeret. t niueis lapillis
Inuisus tñ omnibus vigebat
Luxurie Nero seuentis
Sed quondā dabat improbus verendis
Patribus indecores curules
Quis illos igitur putet beatos
Quos miseri tribuunt honores

būnt; q.d. nullus. Nota dicit Heronē seuentis luxurie. quia eps Linconiensis: noīe Preculs
fus narrat q; Nero oīa theatra italie t grecie plustrans: assumpto vario dcore vestitus: citharis
stas: tragedos: t aurigas sepe supasse visus est. tatis libidinibus exagitatus vt nec a matre nec
a sorore abstinuisse videbat: reuerēta sanguinitatis. Virū i vxo duxerat. t ipē a viro in vxo
re receptus est. t fuit luxurie tā inestrenate vt retibus aureis piscaret que purpureis funibus ex

Hic incipit quartū metrū huins tertū qd dici
tur metrū fallentū ab iūtore. dactylicū a pede p: t
dominate. tetrametrū a numero pedū. In q metro
phia cōfirmat p exemplū q; dignitates nō faciūt
vere reuerendūt p: seques nō est btitudo querē
da in eis. quia dignitates adueniebant Neroni q;
pessimus erat t ab eo alijs cōferebant. vñ dicit
in lra. Quānis supbus Nero seuentis luxurie co
meret. i. ornaret se ostro tyrio. i. purpura tintā in
sanguie tyri. t q:uis comeret se niueis lapillis. i.
albis margaritis. tñ ipse vigebat oīb: inuisus. t.
odiosus. nā im:pbus Nero dabat verēdis p:ibus
. i. reuerendis senatorib: curules. i. tales dignita
tes p: q; sedebant i curulib: indecoris. quia ab
indigno dabant. Quis igē putet. i. reputet istos
honores beatos q; miseri. i. improbi t viciosi tri
buunt;

Libri Tertii.

traheban. et lauabat ea frigidis et calidis vngentis que nūq; minus q; mille talentis cōfecit. et nūq; hilomin⁹ ipse Nero tamē viciōsus dignitatē impiale adept⁹ est. immo etiā alijs dignitates largit⁹ est.

Prosa quinta tertii libri Regno vel potentatu beatos non fieri

Dec est quinta prosa hui⁹ tertii in q; oīt p̄hia q; regnū et regni familiares nō p̄ferat verā potentia quā p̄mittit et ppter quāz appetunt. Et primo oīt verā potentia nō esse in regnantib⁹. secundo q; nō in regnū familiaribus ibi **N**ā qd ego. Qd at in regnantibus nō sit vera potēria et p̄sequens nec beatudo. pbat qua tuor v̄s. Prima sumit ex paruitate durationis regnatiū. secunda sumit ex paruitate extensionis. tertia ex annexione timoris. quarta ex defectu securitatis. secunda ibi q; si hec. tertia ibi **E**xpertus sortis. q̄ta ibi. Atq; vellent. Primo pponit intentū p̄ modū questionis dicens. An regna et regnū familiaritas valent efficere potente: et r̄ndet ironice. quidni. i. q̄re nō. efficerent. quādo corū felicitas. i. ptas ppetuo pdurat: qd supple nūq; p̄tingit. vñ s̄bdit. Atqui p̄ certe vetustas plena est exemplorū etiā pñs eras q; reges mutauerint suā felicitatē calamitate. Et s̄bdit. O p̄clara est potentia: loquēdo ironice: q; nec inuenit satis efficac ad p̄seruationē sui. Nota nulla felicitas ppetuo pdurat saltē temporalis. hoc patuit prius exemplo vetustatis posito de Creso rege lydoz. Hoc etiā ptz exemplis corū q; erāt p̄pe Boecij. sicut de imperatorib⁹ Romanis qui crebro circa tpa sua mutabant. nūc bellis nūc insidijs oppresi vel alio modo abieci. Et idē testat Hāfredus in poētria dicens. Hoc vñū p̄scire potes q; nulla ptas. Eſſe morosa potest. si vis exempla prioris. Respice fortunas emicuit illa p̄ orū Florida p̄spēritas. Minos subuertit athenas.

Nic oīt q; p̄as regia nō est vēa potestas nec bīfica. ppter paruitate extēsiōis ei⁹ dicens. Qd si hec potestas regnorū est auctor. i. cā btitudinis nōne si qua parte defuerit regia potestas: ipa minuat felicitatē et idu cat miseriā. q. d. sic. Sed q̄uis hūana imperia late tendant. tñ necessē est plures gētes relinqui. quib⁹ quis q; regū nō imperat. nō enī pōt esse q; vñus oībus imperet. q; ant partē desinit ptas facies beatos: hac partē subintragat potentia faciens miserōs. hoc ergo modo necesse est in regib; esse maiore portionē miserie q; felicitatis cū in maiori partē sint impotentes. Nota si ptas regia efficit beatū. ergo vbi est defectus ptatis regie ibi erit defectus btitudinis. cū igitur plures sint gentes sup quas nō est ptas vñius regis q; que subiaceant sue ptati. sequitur rex in maiori partē erit miser et nō besus. igitur in ptate regia nō p̄sistit vera btitudo.

Nic oīt q; in regnatiū nō sit vera ptas ppter annexionē timoris p̄ exemplū dicens. Quidā tyrānus sc̄z Dionysius expertus sue sortis. i. fortune: quātū esset anxia. periculū metus. i. timoris sui ipse similavit. i. filitidine demonstrauit terrore gladij sup verticē pendētis. Que est igitur hec potestas que nequit expellere morsus. i. coxosōce

Ha vero regna regumq; familiaritas efficere potente: valent? Quidni quando eorū felicitas ppetuo pdurat. Atqui plena est exemplorū vetustas. plena etiā pñs eras. qui reges felicitatem calamitate mutauerint. O preclara potentia. que nec ad conseruacionem quidem sui: satis efficax inuenit.

O si hec regnorū ptas beatitudinis auctor est. nōne si qua parte defuerit. felicitatē minuat. miseriā importet? Sed q̄uis late hūana tēdanū imperia. plures necesse est gentes relinqui quibus regū quisq; nō impecret. Qua vero parte beatos faciens desinit. ptas. hac importentia subintragat que miserōs facit. Hoc igitur mō maiore regib⁹ inesse necesse ē miserie portionem

Expertus sortis sue periculorū tyrannus: regni metpendētis supra verticē gladij terrore simulauit. Que est igitur hec ptas: que solicitudinū morsus expellere que formidinī aculeos vitare nequit?

Prosa quinta

solicitudinū, nec p̄t vitare aculeos, i. stimulos formidinū, i. timor, q. d. exilis, i. pua est talis p̄tās.
Nō q̄ Dionysius fuit qdā rex q̄ cū reqreret a qdaz suo familiari q̄re sp̄ tristare, cū tñ sp̄ ha
beret vitā beatā. Iste Dionysius volēs sibi designare cām sue tristie; iussit enī poni int̄ epulas
lauras, et sibi sup̄ ſtūcē iussit ſuspendi glādiū acutū tenui filo. Iste viſo gladio pterritus; epulari
nec letari potuit. Cui dirit dionysius Talis est enī vita mea quā tu beatā putabas, sp̄ enī mortē
mihi imminente p̄uideo. Considera ḡ quō felix esse poterit qui timē non definit.

Atqui vellent ipsi vixiſſe ſecuri, ſz nequeunt. Dehinc
de p̄tāte glorianē. An tu potentē censes: quez videas
vele qd̄ nō poſſit effice? Potentē censes/ qui ſatelli/
te latus ambit: qui quos terret/ ipſe plus metuit? qui
vt potens eſſe videat in ſeruientium manu ſitum eſt
i. p̄fice vele qd̄ nō p̄t? q. d. nō eſt potens. An, i. nunq̄d illū censes potentē q̄ ambit, i. circumdat
latus ſuū ſatellite, i. multitudine, q̄ plus metuit illos q̄ ipſe fret, q̄ vt videat potens, ſtuū, i. locatū
eſt in manu ſeruientū? q. d. nō eſt potens. Nō ex lra p̄t formari tal' rō. Illud qd̄ nō facit hoiez
ſecurū: hoc nō facit vere beatū. ſ potētia tpalis eſt hmōi, igit ſc̄. Óna eſt nota, qz qnto maior po
tentia/tanto minor ſecuritas. Nō reges ſecuri eſſe nō p̄nt qz incoſmoditates iminētes non p̄nt
nō formidare. Narrat enī Valerius de Dionysio, ſ. diſcio q̄ in tātu timuit tonsores barbari q̄ ſi
liaſ ſuas docuit detondē barbari. Ipſis aut ſenectentib⁹ p̄cepit vt barbā ſ capillos ſibi abureret
z leđā cubicularē in lata foſſa fecit in quē ſe ligneo ponere recepit, qz ſatellites z barbaros timuit

Nam quid ego de regū familiarib⁹ diſſeram, cū regna
ipſa tante imbecillitatis plena demonſtrem? quoſ qui
dem regia potestas: ſepe in columis, ſepe autē lapsa p̄/
ſternit. Nero Seneca familiarē p̄ceptoreq̄ ſuū, ad ei/
ligende mortis coegit arbitriū. Papinianū diu int̄ au
licos potente, militū gladijs Antoninus obiecit. At/
qui vterq; potenteſ ſue renūciare voluerunt. Quoꝝ
Seneca opes etiam ſuas tradē Neroi ſe q̄ in ocili
pferre conatus eſt, ſz duꝝ ruituros moles ipſa trahit;
neuter qd̄ voluit effecit. Que eſt igit iſta potētia quā
pertimescut habentes; quā nec habere cū velis: tutuſ
ſis, et cū deponē cupias/ vitare non poſſis?

Papinianū ſuū familiarē diu potenteſ int̄ aulicos, et fuit ſcriptor legū. Cū at vterq; Senecaſ Papinian⁹
vellet renūciare ſue potente, p̄p̄ crudelitatē p̄ncipū voluerunt ſe ſtrahē ab eis, qz duꝝ
Seneca conatus ē opes ſuas tradē Neroi ut ipm placaret, et voluit ſe pferre i ocii, i. i. vitā ſoli
tariā, ſdū ipſa moles, i. magnitudo potētie thit ipſos ruituros, i. caſuor, neuter effecit qd̄ voluit
Que eſt ḡ iſta potētia quā hñtes pertimescut, quā cū hñe velis/nō ſi tut?, et cū deponē cupias: vi
tare nō poſſis, vt patuit de Seneca et Papiniano. Nō Nero fingebat ſe magistrū ſuū. Se
neca timē poſtq; Imperator fact⁹ eſt ſic in puericia, vñ mādauit ſibi vt gen⁹ mortis eligēt qz viue
nō poſſet. Seneca cibo ſe potu ſatiatus: apire fecit venā, et bibēs de anulo venenoſo interiit. An
tiq; enī potentes ſ nobiles ſb gēma anuli venenū portabāt vt ſiquid aduersi eos p̄figiſſet ad mor
te p̄fugere. Itē Antonin⁹ exiſt̄ impator i ſuos tyranizauit, q̄ papinianū ſuū familiarē diu int̄
aulicos potente; gladijs militū occidi fecit. Ex qbus p̄z quō regia p̄tās in columis ſepe ſuos fa
miliaries pſternit. Quoꝝ at regia p̄tā ſlapsa pſternit ſuos familiaries ex hoc patz. Cū enī familia
res imitanē regia p̄tātem; neceſſe eſt vt ipſa deficiente; etiā ipſa familiaries deficiant.

Hic phia oñt idem q̄rta rōne q̄
ſumis ex defectu ſecuritatis, d. Atq;
p̄ certe ipi reges vellēt vixiſſe ſecu
ri ſ nequeunt, i. nō p̄nt, dehinc, i. ex q̄
ſequit q̄ ſecuri eē n̄ p̄nt quō glan
de ſua p̄tāte qd̄ nō eſt faciendū, qd̄
p̄bat, d. An, i. nūq̄d tu potente cen
ſes, i. iudicas illū, quē videas effice
censes potente q̄ ambit, i. circumdat
latus ſuū ſatellite, i. ſtuū, i. locatū
eſt in manu ſeruientū? q. d. nō eſt potens. Illud qd̄ nō facit hoiez
ſecurū: hoc nō facit vere beatū. ſ potētia tpalis eſt hmōi, igit ſc̄. Óna eſt nota, qz qnto maior po
tentia/tanto minor ſecuritas. Nō reges ſecuri eſſe nō p̄nt qz incoſmoditates iminētes non p̄nt
nō formidare. Narrat enī Valerius de Dionysio, ſ. diſcio q̄ in tātu timuit tonsores barbari q̄ ſi
liaſ ſuas docuit detondē barbari. Ipſis aut ſenectentib⁹ p̄cepit vt barbā ſ capillos ſibi abureret
z leđā cubicularē in lata foſſa fecit in quē ſe ligneo ponere recepit, qz ſatellites z barbaros timuit

Hic phia oñt q̄ ſ familiarib⁹ nō
poſſit vera potētia, z̄ excludit q̄n
dā obiectionē ibi. An pſdio Pro
bat ḡ q̄ ſ familiaritas regū nō facit
eē vere potente, cū hmōi ſ familiaris
tas nō poſſit retinēi ad nutrī, z ipa
retenta frequenq; ſgit i ſocumentū.

Diſ ḡ Nā qd̄ ego diſſera, i. diſca de
ſ familiarib⁹ regū cum ipſa regna de
moſtre eſſe magne imbecillitatis
q̄s, ſ. familiaries regū regia p̄tās in/
columis, i. ſana ſepe pſternit, z ipſa
regia p̄tā ſlapsa etiā pſternit ipos

Quoꝝ aut ſegia p̄tā ſinuor, ſepe ſuas ſimi
larē ſuuz p̄ceptore, i. magistrū ad ar
bitriū eligeſe mortis, Antonin⁹ im
perator obiecit gladijs militū. Pa
pinianū ſuū ſamiliarē diu potenteſ int̄ aulicos, et fuit ſcriptor legū. Cū at vterq; Senecaſ Papinian⁹
vellet renūciare ſue potente, p̄p̄ crudelitatē p̄ncipū voluerunt ſe ſtrahē ab eis, qz duꝝ
Seneca conatus ē opes ſuas tradē Neroi ut ipm placaret, et voluit ſe pferre i ocii, i. i. vitā ſoli
tariā, ſdū ipſa moles, i. magnitudo potētie thit ipſos ruituros, i. caſuor, neuter effecit qd̄ voluit
Que eſt ḡ iſta potētia quā hñtes pertimescut, quā cū hñe velis/nō ſi tut?, et cū deponē cupias: vi
tare nō poſſis, vt patuit de Seneca et Papiniano. Nō Nero fingebat ſe magistrū ſuū. Se
neca timē poſtq; Imperator fact⁹ eſt ſic in puericia, vñ mādauit ſibi vt gen⁹ mortis eligēt qz viue
nō poſſet. Seneca cibo ſe potu ſatiatus: apire fecit venā, et bibēs de anulo venenoſo interiit. An
tiq; enī potentes ſ nobiles ſb gēma anuli venenū portabāt vt ſiquid aduersi eos p̄figiſſet ad mor
te p̄fugere. Itē Antonin⁹ exiſt̄ impator i ſuos tyranizauit, q̄ papinianū ſuū ſamiliarē diu int̄
aulicos potente; gladijs militū occidi fecit. Ex qbus p̄z quō regia p̄tā ſlapsa pſternit ſuos familiaries ex hoc patz. Cū enī familia
res imitanē regia p̄tātem; neceſſe eſt vt ipſa deficiente; etiā ipſa familiaries deficiant.

Libri tertij Metr̄ quintū. et

Hic phia excludit obiectionem.
Posset enī aliq̄s dicē q̄ hō p̄t ser
uari in sua potestia p̄ amicos, vñ q̄
aliq̄ pdit p̄tāc; est xp̄t defectū ami
cox, hoc excludit phia, d. q̄ hoc nō p̄
te scilicant; nō est hic loquendū, cū nō
p̄stidio, i. auxilio s̄ amici qs nō p̄tus.
Quē felicitas, i. fortū fecit amicū, i
cendū q̄ familiaris ūnicus? q. d. nll
xp̄t familiaritatē. Nō de amicis se
erit tādiū placebit q̄dū utl̄ fnerit,
Vñ poeta Nā p̄cio q̄situs amor, cū
ta Dū fortuna tonat fugientes fret
ta Dū zephyrus slabat multis comi
Norrea formice nunq̄ ad inania te
inimic⁹ multū noceat dīc pocta. Pl
cet qualit ipse nocet.

Hic incipit metr^z qntū h^z tertī qd̄ dī partemiacū ab inuictore, anapesticū a pede p̄dūante, ca talecticū qz vna syllaba deficit ad metri p̄fectionē. In q met^z phīa oīt quō vera potētia sit adq̄redā. d. q vera po tētia p̄sistit in rēpmēdo viciōsos motus: vel p̄cupias inoz dinatas qz sine hoc illa est vere potens/qntūcīg dñct. Dic g Ille q̄ volet se esse potente: domet aios feroce*s*. i. crūdeles, qz crudelitate hō assilaf feris, nec sumittat colla vita libidie p̄cupie fedis habenis. i. viciōsos motib^z. Li cet enī tellus indica*s*, i. fra indie tremiscat tua iura lōge*s*. I_z ptas tua extēdat se ad indiā. et I_z tibi fuiat vltia thyle q̄ est insula vli Britāniā, a q̄ vni^o diei navigatione pue nit ad p̄gelatū mare, vbi sol facit solsticium estiūnū, et vle nō p̄gredit*s*, tū nō posse pellē atras curas*s*, i. obscuras sollicitudines, et sugare miserias qrelas supueniētes ex aduersitate fortune; illa est potētia. Nō q̄ vere potens ē q̄ sensualitatē subiicit rōni. Unū Señ Si vis oia tibi subiicē: subiice te rōni. Multos eniz rexeris si rō te rexerit. Et I viue fm p̄cepta pedagogi: ita oīz p̄cupiscibile p̄sonare rōni sibi ipsi dñaf. Fortior est q̄ cupiditate vincit q̄s q̄ hostē su. Et Halon fortior est expugnator animi expugnatore v

Ista est sesta psalmy tertij in qua
philia oint q[uod] gloria mundana non spectat
ad veram beatitudinem: nec facit versus be-
atum. Et primo oint h[abent] de gloria proprie vir-
tutis: 2o de gloria que puenit ex nobilita-
te sanguinis. ibi Ja[son]o. P[ro]prio oint inten-
tum de gloria que puenit ex laude falso vir-
tutis: 2o de illa gloria que ex veris merita
ris procedit. ibi. Que si etiam. P[ro]prio in-
tendit taliter rationem. Illud quod est fal-
lax non spectat ad beatitudinem: nec fac-
tia gloria quae fallax sit et est turpis suppli-
cias posuit. et nonnulli dicunt de P[ro]p-
ponit quicquid est in greco que tam son-

An p̄silio sūt amici: q̄s nō x̄tus h̄ fortūa p̄ciliat? **S**z
quē felicitas amicū fecit: infortunii faciet iūmīcū. **Q**ue
x̄o pestis efficacior ad nocēdū: q̄s familiaris iūmīcū? **E**sse
verū de amicis q̄ fortūa p̄ciliant. **D**e amicis at q̄ s̄tut
putent int̄ bō fortūe de qb̄ h̄ loqm̄ur. **C**ū dīc in līa An
fortūa p̄ciliat? q̄. d. nō. **H**oc pbat p̄ locuz ab oppositis sc.
ū infortunii faciet iūmīcū. q̄ x̄o pestis est efficacior ad no
. q̄ int̄mīcītiā illī caue nō possum. cū ei p̄stent secreta nra
phisticis loquiē. **G**en. i. ep. **Q**ui vtilitatis causa assumpt̄ su
Amicoꝝ turba floz̄tes circūledit. s̄ circa euersos solitudo ē
numē cedit. **I**n q̄ntū durat largitio: durat amic̄. **A**lter poe
micos. **N**ā q̄s amet: q̄s nō. vera pcella docet. **E**t alter poe
bar amicis. **A**st ois aqlo turbine flāte fugat. **E**t Horacius
dūt Null ad amissas ibit amic̄ opes. **O**x autē familiaris
s̄ nocet vt nostis ad cūcta domestic̄ hostis. **E**t res ipsa d
Metz anapelticū parteniacum.
i a pede p̄dñante. ca
eti p̄fectionē. **I**n q̄
dq̄rēda. d. g. vera po
us: vel p̄cupias inor
ens/ q̄ntūcīng dñcē.
om̄et aios feroces. i.
s. nec sumittat colla
vicioſis motib̄. **L**is
uscat tua iura lōge. i.
tibi fuiat vltia thyle
iei nauigatione pue
ticū estūn. t vlt nō
s. i. obscuras solicitu
menētes ex aduersita
vere potens ē q̄ sen
vis oia tibi subijcē:
s̄ i rō te rexerit. **E**t Ar. iiii. eth. **N**ūcadmodū puer oportet
apiscibile psonare rōni. **I**te Gen. Magnū imperiū regit q̄
vīcīt ē h̄b̄. **S**et enī dulcissimū vincēre iūmīcū.

Prosa sesta Gloria beatos fieri nō posse

Gloria vero quod fallax sepe quod turpis est. Unum non
in iuria tragicus exclamat. O gloria o gloria milib'
homini mortalium nihil aliud facta nisi aurum inflatio magna.
Pilares enim magni sepe nomine falsis vulgi opinio-
nibus abstulerunt. Quo quod turpius excogitari per illam
quod falso predicant: suis ipsis necesse est laudibus erubescant.

Prosa sesta

magna aurii iſatio. qd māifestat dices. Plures ei magnū nomē. i. gloriā abstulerūt. i. false receperūt falsis opinib⁹ vulgi. Et oīt qd hmoī gla sit turpis dices. Quo. s. iā dicto. s. hī e glaz fallis opinib⁹ qd turpi⁹ excoigitari p̄t. q. d. nihil nā qd falſo pdicat. i. laudant nce ē vt erubescat suis laudib⁹. Nō qd fūz Tull. gla ē frequēs fama cū laude. Et ē duplex. vana et vā. Vana gla ē qd nlo p̄ficiēt pcedit ē esse. Vera ē qd nlo p̄ficiēt nō pcedit ē ec. fama at ē cognitio alicu⁹ n solū i p̄pinq s ec ē remoto. Nō qd fama iducit fallā glaz. Ita gla erubescētā. nā erubescētā ē crīmē i glarōis causatū ex aliq turpi ppetrato. Cū at aliq se cogitit false adq̄sisse glaz. tūc h̄ timet mani festari. ex cui⁹ māifestatōe incidit iſlationē t verecūdiā.

Que si etiā meritis p̄qsite sint: qd tñ sapiētis adiecerint p̄ficiēt: qd bonū suū nō populari rumore. h̄ p̄ficiēt vītate metit? Or si h̄ ipm. p̄pagasse nomē pulcz viudēt p̄sequēs ē vt fedū n extēdissē iudiceſ. H̄z cū vti paulo aīn disserrui p̄les ec gētes nce sit ad q̄s vni⁹ fa ma hoīs neq̄at p̄cire: sit vt quē tu estimas ec glōsū: proxima pte traz videat inglorius. Int̄ hec v̄o: popularē gratiā nec pmemoratiōe qdē dignā puto. qd nec iudicio puenit: nec vñq̄ firma pdurat.

traz nce sit nomē nō ec p̄pagatū nce ē p̄ maiori pte miser ec. Dic qd si h̄ ipm pulcz videat. s. p̄pagasse. i. diuulgasse nomē. i. glaz: p̄sequēs ē vt iudiceſ fedū n extēdissē nomē. h̄ sicut paulo aīt disterni nce ē ec plures gētes ad quas fama vni⁹ hoīs neq̄at puenire. sit. i. cōtigit vt p̄ maxima pte traz illevideat inglori⁹: quē tu estimas gloriōsū. Et qd aliq̄ dicēt. sufficit ad b̄titudinē qd h̄ sit glōsū i populo suo; h̄ndo favorē populū. Dicit p̄bia. iter hec bona qd i opatiōe v̄tuola nā puto graz popularē dignā p̄mēoratiōe qd nec iudicio reate rōis p̄ueit nec vñq̄ firma pdurat. Nō qd sapiētī nō ē cura de gla. qr dīc Macrobi⁹. Sapiētī fructū i p̄ficiā ponit. stult⁹ at i gla. Et Se neca Cōscientiā poti⁹ qd famā attēde h̄ pleriq̄ famā. pauci p̄ficiēt verent. Nō qd fama populāris n̄ puenit ex recto iudicio rōnis. Pl⁹ ei p̄les seq̄t inclinationē seni⁹ qd iudiciū rōnis. Nec etiā fama cor ppetue durat. qr fūz diuersas passiones vulgi variat fama p̄lī. vñ vulgares iudicat fūz p̄cupia⁹ n̄ km̄ rei vītate. p̄ tāto silēs s̄t aub⁹ qr ituitū nox illūinat̄ dies cecat ex. iſh. h⁹ p̄la. iūq̄

Jā v̄o qd sit inane. qd futile nobilitatis nomē qd nō vidēat: qd si ad claritudinē referit alīca ē. Quidē nāq̄ ec nobilitas qdā de meritis veniēs laus parētū. Or si claritudinē pdicatio facit: illi sint clari nce ē qd pdicatur. Quāē splēdidū te. si tuā n̄ hēs. alīca claritudo n̄ effic

nē. i. ad glaz: aliena ē ab ill' qd se nobiles ec glan̄. qd p̄bat p̄ definitionē nobilitatis. d. Nāq̄ nobilitas videat ec qdā laus veniēs de meritis parētū. qd si pdicatio. i. laus fac̄ claritudinē nce ē vt illi sint clari qd pdicant. i. laudant. hmoī at̄ sit parētes. nō tu. qre si nō hēs tuā claritatē qd ex lau de tua pueniat; aliena claritudo nō efficit te splēdidū. i. glōsū. Nōdū qd nobilitas lāguis ē inane et futile nomē. qr nihil vere nobilitat hoīez n̄t vñ. vñ Alan⁹ i li. de plāctu na. Quid tibi nobilitas qd claz nomē auoy. Si fu⁹ vītys fad̄ es ipē tuis. Itē Nobil⁹ ē ei si qd vītute refulḡ. De gener ē solus cui mala vita placet. Et paup̄ Hēric⁹. Nō p̄signe gen⁹ nec claz nomē auoy. H̄z p̄bitas vera nobilitate viget. t Seneca. Nemo ē melior altero nisi qd rectius ingeniu h̄z altero et

Qd si qd ē i nobilitate bonū. id arbitror ec solūvt im posita nobilib⁹ necessitudo videat. ne a maior⁹ virtute

Qdegenerēt

Hic p̄bat qd gla mētis adq̄ sita nō spectat ad b̄titudinē; itēdēs tale rōne. Illud nō spectat ad. b̄tū dīc de qd nulla ē cura sapiētī. h̄ de gla etiā meritis adq̄ sita nulla ē cura sapiētī. ḡ z. Maior ē nota. H̄z sapiētī maxime curat b̄titudinē cuz sit marime felix. x. eth. Minorē p̄nit i lra. d. Que. s. laudes spectatēs ad glaz l̄z sint p̄qsite meritis qd tamē adiecerit p̄ficiēt sapiētis qd bonū suū metit nō rumore populi sed veritate p̄ficiēt. q. d. nihil. H̄do. p̄bat idē p̄ locū ab opposit. dices qd si pulcz ē p̄pagasse nomē. ḡ miser est nome n̄ p̄pagasse. h̄ cum magna pte

traz nce sit nomē nō ec p̄pagatū nce ē p̄ maiori pte miser ec. Dic qd si h̄ ipm pulcz videat. s. p̄pagasse. i. diuulgasse nomē. i. glaz: p̄sequēs ē vt iudiceſ fedū n extēdissē nomē. h̄ sicut paulo aīt disterni nce ē ec plures gētes ad quas fama vni⁹ hoīs neq̄at puenire. sit. i. cōtigit vt p̄ maxima pte traz illevideat inglori⁹: quē tu estimas gloriōsū. Et qd aliq̄ dicēt. sufficit ad b̄titudinē qd h̄ sit glōsū i populo suo; h̄ndo favorē populū. Dicit p̄bia. iter hec bona qd i opatiōe v̄tuola nā puto graz popularē dignā p̄mēoratiōe qd nec iudicio reate rōis p̄ueit nec vñq̄ firma pdurat. Nō qd sapiētī nō ē cura de gla. qr dīc Macrobi⁹. Sapiētī fructū i p̄ficiā ponit. stult⁹ at i gla. Et Se neca Cōscientiā poti⁹ qd famā attēde h̄ pleriq̄ famā. pauci p̄ficiēt verent. Nō qd fama populāris n̄ puenit ex recto iudicio rōnis. Pl⁹ ei p̄les seq̄t inclinationē seni⁹ qd iudiciū rōnis. Nec etiā fama cor ppetue durat. qr fūz diuersas passiones vulgi variat fama p̄lī. vñ vulgares iudicat fūz p̄cupia⁹ n̄ km̄ rei vītate. p̄ tāto silēs s̄t aub⁹ qr ituitū nox illūinat̄ dies cecat ex. iſh. h⁹ p̄la. iūq̄

Hic p̄bat qd gla puenies et nobilitate lāguis ec n̄ spectat ad verā b̄titudinē. Et p̄mo oīt vītate hmoī gla. sc̄do oīt qd bōi sit in nobilitate ibi. Or si qd Dicit p̄. Jā v̄o qd n̄ videat qd inane qd futile. i. labile sit nomē nobilitatis. q. d. manifestū est qd. nobilitas si referit ad claritudi-

nē. i. ad glaz: aliena ē ab ill' qd se nobiles ec glan̄. qd p̄bat p̄ definitionē nobilitatis. d. Nāq̄ nobilitas videat ec qdā laus veniēs de meritis parētū. qd si pdicatio. i. laus fac̄ claritudinē nce ē vt illi sint clari qd pdicant. i. laudant. hmoī at̄ sit parētes. nō tu. qre si nō hēs tuā claritatē qd ex lau de tua pueniat; aliena claritudo nō efficit te splēdidū. i. glōsū. Nōdū qd nobilitas lāguis ē inane et futile nomē. qr nihil vere nobilitat hoīez n̄t vñ. vñ Alan⁹ i li. de plāctu na. Quid tibi nobilitas qd claz nomē auoy. Si fu⁹ vītys fad̄ es ipē tuis. Itē Nobil⁹ ē ei si qd vītute refulḡ. De gener ē solus cui mala vita placet. Et paup̄ Hēric⁹. Nō p̄signe gen⁹ nec claz nomē auoy. H̄z p̄bitas vera nobilitate viget. t Seneca. Nemo ē melior altero nisi qd rectius ingeniu h̄z altero et

Ad bonas artes aptius Hic oīt cuiusmodi bonū sit i nobilitate. d. Si qd bonū ē i nobilitate illud solū ec arbitroyt nobilib⁹

Libri tertii Retrum sextum

Videat ecce impoita necessitudo ne a stute maioꝝ. i. pgenitoꝝ degeneret supple ꝑ mores vitirosos. Melius est ei a p̄te ignobilis descendere et morigerari esse q̄d a nobilitate ꝑ virtutem degenerare. Non et glandū non est de nobilitate. q̄r dicit Gen. Si pulcher es lauda naturā. si nobilis lauda p̄tes. si fortuſ et sapientia lauda teipm. si diues lauda fortunā. si potens expedita paulisper et nihil eris. Non dū fū Lulliu optia hēditas a p̄ib⁹ edit liberis oī p̄imō p̄stior. l. gla v̄tutū et decor regeſtarꝝ.

Metz dactylicū alcmānicū metrꝝ hypataleſticū

Istud ē ſextū metrꝝ huius ſtū qd̄ dī alcmānicuz ab inuenitore. dactylicum a pede pdnante. trimetrꝝ a numero peduz. hypataleſticū q̄r vna syllaba ſupabū dat. In quo metro phia pbat oēs homies eſſe nobiles p̄ter vitirosos. d. Omne gen⁹ hominū in terris cuius/ cūq̄ ſit ſeditioꝝ ſurgit ab ortu ſimili q̄r fm aniam omnes ſunt ab uno creatori. Unus ei ē p̄ rex id ē unus creator ſupple nobilis qui cuncta ministrat ſupple gubernando. ille vñ p̄ dedit phebo radios ſuos. dedit lune cornua. dedit hoies terris. i. habitare i fr̄is. dedit celo sidera ppter ornamenti eius. Hic p̄ clauſit aios mēbris. ſupple corporis. animos inq̄ petitos. i. acceptos celta ſede id ē in celo. Ideo nobile germe. i. nobile p̄cipiū edit. i. pducit cunctos mortales. i. homines. Homines qd̄. i. ad quid ſtrepitis. i. cū ſtrepitū jactatis gen⁹ vestꝝ pauos vestros. ſi. n. tu ſpedes. i. Sideres auctore deū p̄mordia via null⁹ extat. i. est degener. i. ignobilis ſuoues. i. operas peiora vitiū ſuis deſerat p̄prium ortū. i. deum a quo proceſſit.

Noꝝ q̄ oēs hoies ex ea pte qua ſunt hoies. ſt̄ eq̄ nobiles. cu ei nobilitas ſit qdaz ex cellētia p̄traata ab origine. nobilitas hoies p̄cipue deb̄z attendi ex ea pte q̄ ē ho. ſ. ex pte aie. Cū igit in oib⁹ hoib⁹ ſit eade origine. aie q̄ oēs aie ſunt a deo. oēs hoies ſt̄ eq̄ nobiles. Solū at illi ſunt ignobiles q̄ degenerat a ſua origine. ſia at a ſua origine pducta eſſe a deo et ſilis ē deo. Id illi ſoli a nobilitate degenerant q̄ vitiolis morib⁹ ſili/ tudenē dei deturpāt quā ex origine p̄traxer̄t. Noꝝ dicit aios celta ſede petitos. Et loquit more platonico q̄ voluit oēs aias ſimilis eſſe creatas i celo et postea mitterent i corpora. qd̄ n̄ ēvez. ſ. aie creaſt in corporib⁹. Et loquit more platonico q̄ de⁹ aias receptas in celo clauſit mēbris corporeis. et de ſ. magis videbit. ix. metro b⁹ ſtū. Noꝝ oīm homē ſt̄ vna origo q̄r a deo ſunt que p̄te oēs vocam⁹ et oēs aie ſunt a deo. Et null⁹ e nobilioz alio fm creationez. Iz fm ingenii bene. q̄ ſoli illi ſunt ignobiles q̄ degenerat ſuaz genealogia cū diſcedūt a ſtutib⁹ et adherent vitiū.

Idroſa ſeptia libri ſtū Corpis voluptatib⁹ btōs fieri n̄ posſe

Ista ē pſa ſeptia hui⁹ tertij in q̄ phia oīt btitudinē n̄ eſſe in volu/ ptate. Et pmo oīt h̄ de voluptate generalit. Secdo de qdā voluptate ſpecialit. ſecunda ibi Honestissima q̄ de. Primum pbat duplicit. fm qd̄ ponit duas rōes. ſecunda ibi. Que ſi btōs. Primo intendit tale rōne. In illis n̄ p̄ſtit btitudo ad q̄ ſequunt mltē incōmoditates. ſ. ad volupta/ des ſequunt multe incōmoditates ſi

Quid at de corpis voluptatibus loquar. quap/ appetētia qdē plena ē anxiatatis. ſatietas ſo/ penitentie. Quātos ille morbos q̄ intolerabiles do/ lores. q̄i quendā fructū nequitie. frumentū ſolent reſer/ re corporibus. quarū motus quid habeat iocundita/ tis ignoror. Tristes vero eē voluptatuz exiſtus quiſ/ buis reminisci libidinū ſuaz volet/intelliget.

One hoīm genus in tertis
Simili ſurgit ab ortu
Unus enim rerum pater eſt
Unus cuncta ministrat
Ille dedit phebo radios
Dedit et cornua lune
Ille hoies etiā terris
Dedit. et sidera celo
Hic clauſit membris animos
Celta ſede petitos
Mortales igitur cunctos
Edit nobile germe
Quid gennat proauos ſtrepitio
Si primordia veſtra
Auctoremq̄ deū ſpedes
Nullus degener extat
Mi vitiū ſouens

Proprium deſerat ortū
Vid at de corpis voluptatibus loquar. quap/ appetētia qdē plena ē anxiatatis. ſatietas ſo/ penitentie. Quātos ille morbos q̄ intolerabiles do/ lores. q̄i quendā fructū nequitie. frumentū ſolent reſer/ re corporibus. quarū motus quid habeat iocundita/ tis ignoror. Tristes vero eē voluptatuz exiſtus quiſ/ buis reminisci libidinū ſuaz volet/intelliget.

Prosa septima et Metrū septimū

cut declarat in līta t dīc. Quid loqr de voluptatib⁹ corporalib⁹ qz appetētia. i. cupiditas plena est
anxietatis qz hō anxiāt cū caret eo qd⁹ cupit. satietas s̄o. i. plenitudo voluptati plena e peniten-
tia. i. pena. cū igīt voluptatib⁹ sit p̄iūcta anxietas t p̄nia. i. eis nō p̄sistit brtido. Et addit q̄ntos
morbos ille voluptates et qz intolerabiles dolores solēt afferre corporibus fruentū eis qz quendā
fructū neq̄tie supple satis p̄z. qz voluptatū metus. i. affect⁹ qd⁹ habeat iocunditatis. i. voluptatis ig-
noro. qz quis āt volet remisci suaz libidinū. i. voluptatū ipē intelliget. i. cognoscet exit⁹. i. fines vo-
luptati eē tristes. Nō qd⁹ duplex ē voluptas. s. intellectualis et corporalis. P̄ia est p̄sequēda. s. in-
tellectualis qz p̄sistit in speculatione aīaz brtificās. Sed a ē fugienda qz p̄sistit in delcatione sensua-
li corp⁹ mortificans. Un̄ Gen. līj. ep. dīc. Voluptates p̄cipue extirpa q latronū more nos am-
plētūt ut strāgulēt. Et Tull. Voluptas impedit oē p̄silūt atq̄yt sic dicā oculos p̄stringit mē-
tiū. t inimica ē rationi. nll̄mvult cūvture h̄zē comēcūt. Nō qd⁹ voluptas plena ē p̄nia. Narrat ei
Valer⁹ qd⁹ cū Demosthenes phs q̄rēt amore Thaidis mētricis vt cōsensū ferret ei. cētū talenta
petebat. Demosthenes aspiciēs in celū rūt. p tāto p̄cio nō emā tantū p̄nia. sciebat ei qd⁹ voluptas
te inseparabil sequit p̄nia. Nō qd⁹ voluptates multos morbos afferut. qz dīc. Gen. qdaz. epla.
Mltos morbos multa fercula fecer̄t. t vult Arist. in ethicis qd⁹ laborātes in passiōib⁹ veneris et
rapule maxime transmutant h̄z corp⁹. rapula ei plures occidit qz gladi⁹.

Que si beatos explicare possunt. nihil cause quin pe-
cudes quoq̄ beate esse dicant. quarū omnis ad ex-
plendam corpalem lacunā festinat intentio.

des ei laborāt ad explendā corporis voluptatē. vñ dīc. Que voluptates si possunt explicare bes-
atos. nihil cē ē. i. nihil impedit qn pecudes iudicent esse beate. qz ois intētio festinat ad explen-
dam corpale lacunā. Nōndū qd⁹ cū felicitas sit bonū nature r ationalis. null⁹ bestias felicita-
bit. qz tm̄ gen⁹ hūanū viuit arte et ratiōe. Nōndū qd⁹ ad fugā bestialūt voluptatū hortat. Arist.
Alexander qdaz epla. d. Alexander declina a conatib⁹ bestialūt voluptatū q corruptibiles s̄e
carnalis ei appetit⁹ inclinat ad corporales voluptates q̄ p̄tristant itelleūt. Et s̄bdit Conat⁹ volu-
ptatū generat carnalē amorez. hic generat auariciam. hec generat desideriū dīvītariū. q̄ generat
inherētiam. inherecūtia presumptionem. p̄sumptio infidelitatem. infidelitas latrociniū.
pter que mala vitāda ē voluptas.

Honestissima quidē p̄iugis foret liberoyqz iocundi-
tas. h̄z nimis e natura dictum est. nescio quē filios in/
uenisse tortores. Quoꝝ qz sit mordax quecūqz p̄ditio
neqz alias exptū te. neqz nunc anxiuz necesse ē admo-
nere. In quo Euripidis mei sententiam p̄bo. qui ca-
rente liberis infortunio dixit esse felicem.

ceo quē. i. aliquē inuenisse. i. habuisse filios tortores quoꝝ filioꝝ qz sit mordax. i. anxia qcūqz p̄di-
tio siue bona siue mala nō nce ē te admonē. alias exptū ē neqz nce ē admonere te nnc anxiū. In
quo ego approbo s̄niam. Euripidis mei ph̄i q̄ dīxit carēt liberis infortunio felicē esse. Nōndū
q̄ anxietas inest patrib⁹ p̄t maliciā filioꝝ. Narrat ei. Euripides trop⁹ in historia rōnoꝝ qd⁹ Deme-
trides in suos seuiens filios duos ex eis interfecit. t cuꝝ p̄sequeret tñ; ille cōgregato exercitu
obsedit p̄iem. Pater aut̄videns se nō posse euadere. scipm interfecit. Etiam pat̄ anxiāt de bōis
filioꝝ ppter intensam dilectionē eoz et p̄motionem: quibus si aliquid aduersi contigerit. pater re-
putat se in felice. Ex quo p̄z q̄ voluptas p̄iugalis h̄z anxiatē s̄ibi annexam.

Metrū iambicū anacreontiū

DAbz hoc voluptas omnis
Stimulis agit fruentes
Apiumqz par volantum

Istud ē metr⁹ septimū huius tertij qd⁹ dīc
anacreontiū ab inuētore. iambicū v̄l anape-
sticū a pede p̄domināt. qz h̄z primū pedē anapestum.
t reliquos iambos. t ē dimetr⁹. i. quattuor pedū. catalē-
ticū qz deficit una syllaba. nā p̄ tres pedes remanet
una syllaba. d. quarto pede. In q̄ metro ph̄ia ont qd⁹ ma-

Libri tertii Prosa octaua

Si consequat omnem voluptatem, omnis enim voluptas preter an-
xietatem sibi annexam est transitoria, quod confirmat per quod/
dam exemplum. Omnis voluptas habet sed quod dicatur, quod voluptas
agit, i. verat, fructus stimulis, i. punishmentibus, et est pars, i. satis stimulorum.
Ferit ista corda mortuorum voluntatum, ubi per postquam apes fudit grata mella fugit et ferit corda ista, i. pressa anxietate nimis tenacis mortuorum, q. d. iocunditas voluptatis nimis est transitoria sed anxietas quam afferat nimis est
permanens. Non licet ois voluptas corporalis primo delectet, et postea pungat ad modum apud, tamen bene
xime innenit in voluptate venerea, ad cuius fugam Aris hortabatur Alexander, d. O clemens imperator nolite mentem inclinari ad coitum quod coitus est quodam proprietas pororum. Que ligat tibi gloria si exerceas virtutem bestiarum et actus brutorum? Crede mihi indubitanter quod coitus est destruere corporis abruptionem vite, corruptionem virtutum, legis transgressio est generat feminos mores. Qualiter autem sit fugientia delectatio venerea docet Alanus in de placita nature, d. Si venere fugare velis: loca: tempora: vita
Non locus et tempus pabula donant ei. Et pauperrimus loquens de amore dicit proscriptus igitur
gladiis et fustibus ipsum. Et fugiendo fuga que fuga sola fugat.

Metio si noscatorum id est diuinitas dignitatium regnum glorie dulcissimum. non si vie ad veram beatitudinem intraredum sed errori deceptio

Nista est octava psalmus tertius in quod philia sunt quatuor malis sunt implicata predicta bona in quibus aliquis posuerit felicitatem, et sunt quod exilia sunt corporis bona, ibi. Nam vero Primo dicit Nulli dubium est predicta considerati quoniam he vie quibus nuntiuntur hoeres ad beatitudinem puenire sunt quedam deuia nec valeant queque producere eo, i. illuc ad quod permittit se esse predicturas. Quantus vero malis sunt implicite breuissime monstrabo. Quid enim si pecuniam congregare ne conaberis? i. laborabis sed eripies, i. recipies honestum, et ita implicaberas malo violenter. Vis fulgere dignitatibus? danti supplicaberas et quod cupis ceteros preire horum tu velices honestate possedisti. Potentiam ne desideras, siacebis piculis biectorum. Gloria petis? sed alioqua distractus? securus esse desistis. Voluptariam vitam degas: sed quis non spernat atque abiiciat, vilissime fragilissimeque rei corporis serum?

Gloria petis? sed alioqua distractus? securus esse desistis. Voluptariam vitam degas? Sed quis non spernat atque abiiciat tamque preceptibilem suum vilissime et fragilissime res corpus. Nonne quod hoc quod res pecunia incidit in malum violenter, quod ois pecuniosus est violent? i. et hoc querens hoeres et dignitates humiliando se aliis supplicabit. Sed dicit Henricus in libro de beneficis. Molestum est vobis et onerosum demissio vultu dicere, rogo. Querens autem potentiam et gloriam defendendam prosecutioribus improborum se obiciat, et sic securus esse desistit. Querens autem vitam voluptuosam oportet corpori seruiri. Sed dicit Henricus Maior sum et ad maiora genitus sum quod sim macipiendum, i. suus mei corporis quod non aliter aspiciam quod aliquod vinculum mee libertati circumdatum.

Dic philia probat in speciali quod via sunt bona corporis quod aliquis reputat eximia bona, et breuitate recolligit supra dicta ibi. Ex quo oib. Primo sunt intentum de magnitudine, fortitudine et corporis agilitate, et de pulchritudine ibi forme vero. Primo sunt quod hoc non debet mirari de magnitudine fortitudine et agilitate corporis, quod illa excellens inveniuntur in brutis quod in

Ubi grata mella fudit
Fugit, et nimis tenacis
Ferit ista corda mortuorum
Non licet ois voluptas corporalis primo delectet, et postea pungat ad modum apud, tamen bene
xime innenit in voluptate venerea, ad cuius fugam Aris hortabatur Alexander, d. O clemens imperator nolite mentem inclinari ad coitum quod coitus est quodam proprietas pororum. Que ligat tibi gloria si exerceas virtutem bestiarum et actus brutorum? Crede mihi indubitanter quod coitus est destruere corporis abruptionem vite, corruptionem virtutum, legis transgressio est generat feminos mores. Qualiter autem sit fugientia delectatio venerea docet Alanus in de placita nature, d. Si venere fugare velis: loca: tempora: vita
Non locus et tempus pabula donant ei. Et pauperrimus loquens de amore dicit proscriptus igitur
gladiis et fustibus ipsum. Et fugiendo fuga que fuga sola fugat.

Ihil igitur dubium est quoniam he ad beatitudinem vicentia quedam sunt/ nec producere quoniam eo valeant ad quod se perducturas esse permittunt. Quantus vero implicite malis sunt: breuissime monstrabo. Quid enim per eum ne congregare conaberis? sed eripies habenti. Dignitatibus fulgere velis? danti supplicabis, et qui preire ceteros honore cupis, poscendi humilitate visces. Potentiam ne desideras? biectorum insidiis obnoxius: periculis siacebis. Gloria petis? sed per aspera queque distractus, securus esse desistis. Voluptariam vitam degas: sed quis non spernat atque abiiciat, vilissime fragilissimeque rei corporis serum?

Gloria petis? sed alioqua distractus? securus esse desistis. Voluptariam vitam degas? Sed quis non spernat atque abiiciat tamque preceptibilem suum vilissime et fragilissime res corpus. Nonne quod hoc quod res pecunia incidit in malum violenter, quod corporis pecuniosus est violent? i. et hoc querens hoeres et dignitates humiliando se aliis supplicabit. Sed dicit Henricus in libro de beneficis. Molestum est vobis et onerosum demissio vultu dicere, rogo. Querens autem potentiam et gloriam defendendam prosecutioribus improborum se obiciat, et sic securus esse desistit. Querens autem vitam voluptuosam oportet corpori seruiri. Sed dicit Henricus Maior sum et ad maiora genitus sum quod sim macipiendum, i. suus mei corporis quod non aliter aspiciam quod aliquod vinculum mee libertati circumdatum.

Iam vero qui bona pre se corporis fertur, quod exigua quod fragili possessione nituntur. Num enim elephantos mole, tauros robore supare poteritis? Num tigres vobis locitate prohibitis? Respicite celi spaciū, firmitudinem, etleritatem. Et aliquem desinete vilia mirari. Quod quidecum celum non his poteris est, quod sua qua regit ratione mirandus.

et Retrū octauū

hoībus. d. Ja vero q̄ ferūt. i. cupiūt bona corporis pre te. s. grā sui t̄q̄ sint optia. q̄ exigu. i. valde vilia q̄ fragili possiōe nitunt. i. laborat. Num enī elephātes mole. i. magnitudie supare. i. excessere poteritis. et tauros roboze. i. fortitudie? Num tigres pibitis velocitate? Respicite spaciū. i. magnitudiem celi. firmitudinem. i. fortitudinem celi. celeritatem. i. velocitatem ei. et aliqui desunt. i. ces late mirari vilia. i. inferiora bona. qd qdē celū nō his pdictis potius imo multo minus mirādum ē q̄ sua rōne. i. intelligētia qua regit. Sic similit in hoīe multo magis laudāda s̄ bona rōne q̄ bona corporis. Nō q̄ bona corporis sicut magnitudo. fortitudo. agilitas. nō multū sūt mirāda. q̄ dicit. H̄en Non magnitudie et corporis velocitate magne res gerunt; s̄ stute. Un̄ Cathe Cōsilio pollet cui vim natura negavit. Ite H̄en Excellectia igenij pōt latē s̄ q̄cūq̄ pelle. Nō fm̄ Isidor̄ i li bro etymologiaz. Elephāte greci a magnitudine corporis putat dicit eo q̄ formā montis preferat. Apud indos vero dicis barro eo q̄ vor eius barritus dicis. dentes eius ebur. rostrum eius pmusci da dī. Nō fm̄ Isidor̄ Ligris ē bestia varijs coloribus distincta mirabilis velocitatis. ex cuius noīe quidā fluuius tigris appellat q̄ rapacissimus ē oīm fluuior. Et sciēdū q̄ pro bestia dicit hec tigris. in genio tigris vel tigridis. s̄ p̄ fluui dicis tm̄ hic tigris et in genito huīus tigris.

Forme nō nitor ut rapidus est. ut velox et vernaliū floz mutabilitate fugacior. Qd si ut aristoteles ait) linceis oculis homines vterent. ut eoz visus obstātia penetraret. Nōne introspectis visceribus. illud Alcibiadis superficie pulcerrimū corp⁹/turpissimū vi deret? Igīt pulcrū te videri nō tua natura; s̄ oculoz spectatiū reddit infirmitas. H̄z estimate q̄ vultus nī mio corporis bona; dū sciatis hoc qd̄cūq̄ miramini tri duane febris igniculo posse dissolui. Ex quibus omnibus illud redigere in summa licet. q̄ hec que nec pre stare que pollicent bona possunt. nec oīm bonorū congregatiōe perfecta sunt. ea nec ad beatitudinem qua

si quidā calles ferunt. nec beatos ipsa perficiunt. tri die pimit. Et tūc brevis recolligit s̄ dicta. d. Ex qb⁹ oīb⁹ bōa nō pnt p̄stare ea q̄ pollicent. i. pmittunt nec pfecta s̄ p̄gregatiōe oīm bonorū nec ad bītūdi ne ferunt q̄ qdā calles. i. vie. nec ip̄a pfectū brōa. Nō q̄ pulcritudo corporis nō est durabilis. q̄ dicit Virgilinus. Formose puer nimū ne crede colorū. Alba ligustra cadūt vaccinia nigra leguntur. Nōndū q̄ p̄ter dicit q̄ visus linceus obstātia corpora penetrat. s̄ illū nec ab Aristotele neq̄ ab aliq̄ autetico inuenit. Un̄ Isid̄ in li. etymologiaz loques de lince dī q̄ linx dī est q̄ lupoz genē numerat. bestia maculis distincta tergo ut pard⁹. s̄ simil lupo. cui⁹ vrinā pueri i duricū p̄ciosi lapidis dicunt. q̄ ligurus appellat. nihil aurē dīc Isidor⁹ de penetratiōe visus. Nō q̄ Alcibiades mulier fuit pulcerrima quā vidētes qdā discipuli Aristotelis duxerūt eā ad Aristotelez. vt ip̄am vidēt q̄ visa dicit. Si hoīes linceos oculos haberēt ut q̄q̄ obstantia penetrarēt. introspeditis visceribus. corpus qd̄ appetit pulcerrimū turpissimū videret.

Metrum asclepadium iambicum
archilochiūz dimetrum acatalecticū

Enī que miseris tramite decuo.
Abducit ignorantia
Non aurum in viridi queritis arbore

Nic phia ont intētū de pulcritus
die forme supple q̄ sit exile bonū q̄ ē trāitoria. et q̄ ē tm̄ superficialis. et dicit Vero p̄ sed nitor. i. pulcritudo forme ut id ē q̄ rapidus ē. ut id ē q̄ velox. i. velocif ē ēnsies. et ē fugacior. i. mutabilior mutabilitate floz vernaliū. q. d. satis euīdes ē. Un̄ si hoīes vterent linceis oculis ut ait Aris. ita ut eoz visus penetraret obstātia. s. corpora nōne illud corpus. Alcibiadis superficie pulcerrimū introspectis viscerib⁹ turpissimū vide ret. q. d. sic Ex q̄ excludit phia. Igīt te pulcrū videri nō facit tua natura s̄ infirmitas oculoz spectatiū. Et s̄ dit. Sed estimate q̄ nimio vultus bōa corporis dū sciatis hoc qd̄cūq̄ fuerit de bōis corporis posse dissolui igniculo. i. calore febris triduanc.

Febris enī acuta fm̄ medicos qnq̄ lic̄z redigē in sumā. q̄ hec. s. pdicta bōa nō pnt p̄stare ea q̄ pollicent. i. pmittunt nec pfecta s̄ p̄gregatiōe oīm bonorū nec ad bītūdi ne ferunt q̄ qdā calles. i. vie. nec ip̄a pfectū brōa. Nō q̄ pulcritudo corporis nō est durabilis. q̄ dicit Virgilinus. Formose puer nimū ne crede colorū. Alba ligustra cadūt vaccinia nigra leguntur. Nōndū q̄ p̄ter dicit q̄ visus linceus obstātia corpora penetrat. s̄ illū nec ab Aristotele neq̄ ab aliq̄ autetico inuenit. Un̄ Isid̄ in li. etymologiaz loques de lince dī q̄ linx dī est q̄ lupoz genē numerat. bestia maculis distincta tergo ut pard⁹. s̄ simil lupo. cui⁹ vrinā pueri i duricū p̄ciosi lapidis dicunt. q̄ ligurus appellat. nihil aurē dīc Isidor⁹ de penetratiōe visus. Nō q̄ Alcibiades mulier fuit pulcerrima quā vidētes qdā discipuli Aristotelis duxerūt eā ad Aristotelez. vt ip̄am vidēt q̄ visa dicit. Si hoīes linceos oculos haberēt ut q̄q̄ obstantia penetrarēt. introspeditis visceribus. corpus qd̄ appetit pulcerrimū turpissimū videret.

Istud est octauū metrum huīus tertij. cuius p̄mus visus dī metr⁹ as

clepiadiūz ab inuētore. chorambis cum a pede p̄domināte. Secundus versus dicit metr⁹ archilochiūz ab inuētore. iābīcū a pede p̄domināte. In q̄ metro phia deplāgit errorē homis nū q̄ i q̄rēdo mīma bona sūt prudēces. s̄ i q̄rēdo

gūg

Libri tertij Metrum octauum

summū bonū abducunt ignorantia. Prīo fac h. 2° p̄cas
vt hoies tediati fassis bonis redat ad vēx bonū sc̄da ibi
Quid dignū. Dic ḡ H̄eū ē inflectio dolētis r̄ ē dissyllaba
pter metr̄ q̄ ignorantia abducit miseris denio ēmitē. i.
ensuera via supple a vero bono. vos hoies n̄ q̄ritis au/
rū i viridi arbore. nec carpitis gēmas i vite vos n̄ ab/
diris. i. n̄ absconditis laq̄os p̄ captura piscū i alti. mōti
bus vt dicitis dapes pisce. et si vob̄ liceat seq̄ capreas
n̄ captatis. i. n̄ acceditis vada tyrrhena. i. māē tyrrhe
nū qd̄ ē i Italia. q̄netiaz p̄ certe hoies norūt. i. nouerūt
ip̄os recessus abditos. i. absconditos. fluctib̄ egris. etiam
hoies norūt q̄ vnda sit feracior rubētis purpure. i. con/
chilioz q̄z sanguine fit purpura. Et hoies norūt q̄ litora
prestāt. i. abundent tenero pisce vel alisperis echinis. i. ra/
lib̄ pisceb̄. s̄ quonā. i. vbi lateat bonū. s̄. b̄tificiū qd̄ cupi/
unt. ne sc̄iē sustinet ceci exētes. et illū bonū qd̄ abiit trās
polū stellifer. illud hoies demersi cecitate ignorātie pe/
nit tellure. i. querūt i terra. Nō fm̄ Isid̄ li. etymol. Ca
prea ē agrestis capra q̄z acutissime videt. greci ēa pon/
vīdā appellauerāt. Ite h̄z cūdez echin̄ ē pūcīs paruus
semipedal q̄ adherēdo videb̄ retinē nauē. et ē piscis a/
sperrim̄ ad modū ericū ad edēdū satis suavis. Nūc pi/
scē vocat latini morā eo q̄ cogat stare nauigia.

Dic p̄cas phia vt post tediū falsoz bonoz hoies rede/
ant ad vēx bonū. et dic Quid dignū ego imprecet stoli/
dis mentib̄ hoīm. q. d. nihil aliud nisi h̄ q̄ hoies ambi/
ant. i. diligāt ip̄os hōres et opes. et cū parauerint. i. ad/
q̄suerint sibi falsa bona q̄i mole. i. tediosa solicitudine.
kandē tedio ducti cognoscāt vera bō. Nō q̄ ista dep/
catio phie nō ē ex maluolētia s̄ ex benignitate. et iō nō
optat q̄ hoies p̄maneāt in desiderio bonoz tpaliū. s̄ vt
illud desideriū magis sit in eis mediū p̄ducēdī ad vēx bonū. Nec ip̄a imprecat cupiditatē vel
ambitionē honoris adesse. s̄ vt q̄bus adest per hoc ad verū bonū deducāt.

Ista ē ix. psa h̄ ter. **B**eatitudinis essentiā in dīagat lusculentissime
tū in q̄ phia vult oīdē. q̄ sit vā btitudo. Et p̄o x̄tinuat d̄ca
biccēdis. 2° assīgt cāz false felicitat. 3° oīt q̄ sit vera felicitas. sc̄da ibi.
Nō cī. tria tbi. H̄es igīt. Prīo dic
Actenus. i. hucusq; sufficiat oīdisse
formā medacis felicitat. i. false. quā
si p̄spicacit intueris. i. oīdēs. ordo ē
i. restat mīrare deinceps. i. postea q̄
sit vā felicitas. Et dic boe. Ego vi/
deo nec opib̄ sufficiētā posse p̄tin/
gē. nec regnis potētā. nec reuerentia du/
gnitab̄. nec celebratēz glā. nec leticiā voluptatib̄.
posse p̄tingē. D. An etiā cās cur id ita sit dephendū
sti! B. Lenui qdē vēluti rimula mīhi videoz itueri.
H̄ ex te apti p̄gscē malim. D. Atq̄ p̄mptissima rō est
leticiā voluptatibus. q̄ tñ vident p̄/
mittē. et sic falsa felicitas ē i cis. Et dic phia Nūqd tu dephēdisti cās cur illud ita sit. Et dic bo/
eci. Ego videoz intueri. i. cogscē tenui rimula. q. d. nō plene s̄ impfecte video illas cās s̄ aptius
cogscē mallē. i. magis velle ex te. Et dic phia. Atq̄ p̄ certe rō. i. cā false felicitatis p̄mptissima est
dīgates. reuerētā. quā nō p̄ferūt sic p̄z ex p̄dictis. Nō q̄ cogito false felicitatis vtilē. q̄ cog/
nitio mali expediēs ē ad cautelā h̄z. Alān. in de plācl. nat. q̄r mali nō vitat nisi cognitū. et q̄r no/
ticia mali ducit i cognitionē boni q̄ oppositū lḡit vult phia p̄ assignat cās false felicitatis. et mē

Nec vite gemmas carpitis
Nō altis laqueos mōtib̄ abditis
Et pisce ditetis dapes
Nec vobis capreas si libeat sequi
Tyrrhena captatis vada.
Ip̄os quinetiā fluctibus abditos
Norunt recessus equoris
Que gēmis niueis vnda feracior
Etel que rubentis purp̄stre
Necnō q̄ tenero pisce v̄l asperis
Preſtent echinis litora
H̄z quonā lateat qd̄ cupisit bonū
Mescire ceci sustinent
Et qd̄ stellifer trans abiit polum
Tellure demersi petunt
Quid dignū stolidis mentib̄ im/
Opes. honores. ambiāt. C̄cer
Et cū falsa graui mole parauerint
Cum vera cognoscant bona
Nec ipsa imprecat cupiditatē vel
ambitionē honoris adesse. s̄ vt q̄bus adest per hoc ad verū bonū deducāt.
Actenus mēdaci formā felicitatis ostēdīsse
sufficerit. quā si p̄spicacit intueris. ordo ē dein
ceps q̄ lit vera mōstrare. B. Atq̄ video inquā nec o/
pib̄ sufficiētā. nec regnis potētā. nec reuerentia du/
gnitab̄. nec celebratēz glā. nec leticiā voluptatib̄.
posse p̄tingē. D. An etiā cās cur id ita sit dephendū
sti! B. Lenui qdē vēluti rimula mīhi videoz itueri.
H̄ ex te apti p̄gscē malim. D. Atq̄ p̄mptissima rō est
leticiā voluptatibus. q̄ tñ vident p̄/
mittē. et sic falsa felicitas ē i cis. Et dic bo/
eci. Ego videoz intueri. i. cogscē tenui rimula. q̄. d. nō plene s̄ impfecte video illas cās s̄ aptius
cogscē mallē. i. magis velle ex te. Et dic phia. Atq̄ p̄ certe rō. i. cā false felicitatis p̄mptissima est
dīgates. reuerētā. quā nō p̄ferūt sic p̄z ex p̄dictis. Nō q̄ cogito false felicitatis vtilē. q̄ cog/
nitio mali expediēs ē ad cautelā h̄z. Alān. in de plācl. nat. q̄r mali nō vitat nisi cognitū. et q̄r no/
ticia mali ducit i cognitionē boni q̄ oppositū lḡit vult phia p̄ assignat cās false felicitatis. et mē

Condere q̄ sit vera felicitas

Prosa nona

Possum enim simplex est in diuisu natura: id error humanus separat. et a vero atque perfecto: ad falsum imperfectum edicit. An tu arbitris quod nihil indigeat/ egere potentia? **B.** Nime in qua. **P.** Recte tu quod est. Nam siquid est quod in villa re imbecillioris valentie sit: in hac pristino necesse est egere alieno. **B.** Ita est in qua. **P.** Igitur sufficientie potestie quae una est eademque natura? **B.** Sic videt. **P.** Quod homo sit spernendus ne esse censes. an protra rex omni veneratione dignissimus? **B.** At huius in qua ne dubitari quod est. **P.** Addam? igitur sufficientie potestieque reverentia. ut hec tria unum esse iudicem? **B.** Addam? si quod est veravo

lumus psteri. i. potestie debilis in villa. i. in aliquo re necesse est quod est egere alieno pristino. **E**t dic boeci. Ita est in qua. Concludit ergo phia. **D.** Igitur unius eadem est natura sufficientie et potestie et dic boecius. sic videt. **T**unc omnis dignitate esse eadem cum predictis. **D.** Quod homo est. i. sufficiens et potes non quod illud censes. i. iudicas spernendum tanquam indignum. an hoc non spernendum dignissimum est veneratio? **R**uinet boeci. Non pro dubitari quoniam huius sit dignissimum est veneratio. **E**t phia addam? ergo sufficientie et potestie reverentia quod est bec tria unum iudicem? **E**t dic boeci? addam? ergo si volumus vera psteri. Non ergo potestia idem est sufficientie. ergo enim aliquod oio sit sufficiens ita quod nullum est egere: et tamen careat potentia et dignitatem includit. si caret potestia respectu alicuius possibiliter non esset oio sibi sufficienties. Non cuiusque inest summa sufficientia et summa potestia eidem inest et summa reverentia. In quantum enim aliquod habet rationem principij: in tantum est dignum reverentia. unde filii reverent priores quam principium esse eorum. et serui dominorum. quam scilicet principia seruorum in mandato mouentia eos per imperium. et reveremur viros virtuosos quam scilicet principia gubernativa vita politica. potestia autem dic rationem principij. unde illud est maxime principium quod est potentissimum. et id tale reverendissimum.

P. Quid vero inquit? obscurum ne hoc atque ignobile censes esse. an omni celebritate clarissimum? Considera vero ne quod nihil indiget quod potestissimum. quod honore dignissimum est processus est: egere claritudine. quia sibi postare non possit. atque ob id aliquo ex parte videatur abiectius. **B.** Non possum in qua. quoniam hoc utrum est ita etiam celeberrimum esse cognoscere. **P.** Consequens igitur est ut claritudinem superioribus nihil differre fateamur. **B.** Consequitur inquam. **P.** Quod igitur nullum est egere alieni: quod suis cuncta viribus possit. quod sit clarus. atque reverendus. nonne huius etiam probatur ecce leessimum? **B.** Huius enim huic in qua tali meror ullus obrepatur. nec cogitare quod est possum. **P.** Quare plenius esse letitie. si quidem superiora manebunt necesse est confiteri. At qui illud quoque per eadem necessarium est. sufficientie. potentie. claritudinis. reverentie. iocunditatis noia quia

Dic phia assignat casum false felicitatis. et declaras eam omnia quod sufficietia potestia. et reverentia. gloria et letitia sunt unum in re. et omnia sunt quod homines ista separant ab iniuvie. sed a ibi. **N**on igitur quod est unum. **P**rius dicit quod casum false felicitatis est quod error humanus id quod est simplex et indivisi natura separatur. i. dividitur. et error humanus edicit a vero bono et perfecto ad falsum et ad imperfectum bonum. Et tunc declarat ista causa omnia quod reverentia. potest et omnia talia sunt unum et idem in re. et potest omnis potestia idem esse cum sufficientia. et dicit. An tu arbitris illud quod est nihil indigeat/ illud est egere potestia? Et ruinet boeci. Nime in qua. **P**hia approbat. **D.** Recte tu quod est ruinet. nam siquid est quod sit valentie imbecillioris

Hic omnes predictis est annexa gloriam et letitiam. **D.** Quid vero iudicas. Illud quod est sufficientissimum potentissimum reverendissimum. est ne hoc obscurum et ignobile vel est clarissimum omni celebritate. i. gloria? **R**uinet boeci? ego psterior illud esse clarissimum. i. gloriosissimus sic est. **T**unc phia concludit. **D.** Consequens igitur est ut fateamur claritudinem. i. gloriam nihil differre a tribus superioribus. **E**t dic boeci? Consequens in qua. **T**unc omnis idem de letitiae. **D.** Illud quod nullum est alieni egere et quod cuncta suis viribus possit quod est reverendus et clarus nonne huius est letissimum? **R**uinet boei. non possum cogitare unde tali vel meror obrepatur. i. intret. **T**unc concludit phia. **D.** Si superiora manebunt vera nescire est illud plenius est letitie. et per eadem processus est et omnia diversa sufficientie potestie. claritudinis reverentie et iocunditatis. sed substantiaz eorum non modo discrepare. quod procedens boeci dicit. Necesse est in qua. **N**on ergo omnes creature papa/ g v

Libri de consolatione philosophie

Rantur ad deum sicut effectus ad suam causam, et quod noticia cuiuslibet cause reluet in suo effectu necessitate est ipsius dei habere noticiam per effectum et noticiam cum laude quia effectus dei representat ipsum sub ratione bonitatis et perfectionis que est materia laudis, cum igit gloria sit clara cum laude noticia necessaria est principium omnium regum quod est sufficientissimum, potentissimum et reverendissimum, etiam est et gloriosissimum. Non enim quod sufficientissimo nullum bonum deest et tale haec appetitum quietatum in bono adepto, quod atque appetitum in bono adepto est leticia, quod bonum sufficientissimum etiam est letissimum. Non et omnia ista sufficientia, potencia, reverentia, gloria et leticia sunt unum in substantia, non at sunt unum in substantia sicut aggregatum ex diversis rebus, tunc ei est ibi oppositio quod repugnat potentissimo et dignissimo eo quod simpliciora digniora sunt oppositis, sed de his postea melius patebit.

Hic philia omnes quae hoies illud quod est unum dividuntur. Secundum mouit dubitationem ibi. Quid igit inquit? Primo est quod hoies dividunt illud quod est unum et dicit illud quod est unum simplex natura, illud dividit prauitas humana, id est prauus error hominum quod est unum sine alio, et dum hoies conantur, id est laborant ad ipsi sciendi propter rei quod partibus caret, hoc non sequitur ullam positionem, id est, nec ipsa re integrum quam affectat. Et querit Boecius. Quoniam non dividunt hoies ista? Dicit philia, quod petit ditas propter fugam penurie id est ea sufficientie nihil laborat de potentia sed mauiult, id est magis vult esse vilis, id est indignus et obscurus, id est inglorius, et ita nihil curat de dignitate et gloria, talis etiam subtrahit sibi multas voluntates naturales ne amittat pecuniam quam paravit amittat. Sed hinc non nec sufficientia pertinet ei, quod valentia deserit, quod molestia pungit, quod vilitas abuicit, quod recedit obscuritas. Qui vero solus posse desiderat, profligat opes/despicit voluntates, honorum quod potentia carente, gloria quod nihil potest. Sed hunc non multa deficiat vides. Sit enim ut aliquis necessariis egeat, ut anxietatibus mordeat. Luce hec depellere nequit, etiam id quod marie petebat potes et desistat. Sicut ruminari de honoribus, gloria, voluntatibus licet. Nam cum unumquodque homo quod cetera sit, quisquis homo aliquid sine certeis petit, nec illud quod desiderat apprehendit, recte potentia et nihil potest gloria, sed vides quod multa huic deficiat sit enim aliquis ut talis egeat necessariis, ut mordeat anxietatibus. Et cum nequeat ista depellere etiam illud quod maxime percepit, desistit et potes. Similiter ruminari de aliis tribus, id est de honoribus, de gloria, de voluntatibus, sicut de potibus. Et duobus nam cum unumquodque homo profecte accepit, sit id quod certe, ut declaratur est, quod quis petit aliquid homo sine certeis non apprehendit illud quod desiderat. Non enim quod querit propter rei indisibilis, propter non invenit nec ipsa re cuius propter querit, quod in re natura indisibile propter non habet, cum igit predicta quinq[ue], si scientia reverentia sit, ex parte rei sunt unum et indubitate, licet differat nominibus, qui querit unum sine alio non invenit. Non quod ista quinq[ue] prout inveniuntur in rebus sensibilibus in quibus habent esse modo imperfecto et diminuto, sic unum invenit sine alio. In quantum autem accipiunt secundum esse perfectum et secundum esse summum prout inveniuntur in beatitudine, sic sunt idem indubitate, et unum non invenit sine alio, quod summa sufficientia est beatitudo, summa reverentia est beatitudo, summa potentia est beatitudo, et sic de aliis. Notandum quod quia homo naturaliter desiderat beatitudinem tunc unumquodque predictorum quinq[ue] desiderat secundum quod spectat ad beatitudinem, hoc est est secundum esse perfectum inquantum eadem sunt beatitudini, et quia beatitudo cum sit deus est indisibilis, ois

prosa nona

quinq̄ p̄dicta sunt vñū in diuisibilit̄. Et q̄ p̄z q̄r hoīes querunt ista fm̄ q̄ imp̄fecta inquantum sunt in sensibiliō et tñ desiderat ea fm̄ p̄fectionē iō hoīes nō assequunt p̄ ea qd̄ desiderant

B. Quid igit̄ inq̄? Si q̄s cuncta simul cupiat adipi/ sci. **P.** Sūmā qdē ille bt̄itudinis velit. Sed num in his cā reperiet q̄ demōstrauim̄ id qd̄ pollicent̄ non posse p̄ferre? **B.** Nime inq̄. **P.** In his igit̄ q̄ singula qdā expetēdoꝝ p̄stare credun̄t: bt̄itudo nll̄ mō inuestigāda ē. **B.** Fateor inq̄ et h̄ nihil dici veri p̄t bt̄itudinē repiet in his bōis q̄ dem̄rauim̄ nō posse p̄ferre qd̄ pollicent̄. i. p̄mittit. Et r̄nt boeci⁹ Nime inq̄. Cōcludit ḡ phia d. In his ḡ. nll̄ mō ē inuestigāda bt̄itudo q̄ credunt p̄stare singla expetēdoꝝ. i. desiderādoꝝ. qd̄ Boeci⁹ p̄cedit. d. Quod fateor. i. affirmo inq̄ ita ē. et h̄ nihil veri p̄t. Nō si aliq̄s q̄rit oia quinq̄ simul ille q̄rit bt̄itudinē in vniuersali. h̄ errat in p̄ticulari q̄redo eā in illis t̄palib⁹ bōis in qbus nō inuenit. nō ei summa sufficiētia nec potētia inuenit in eis. et sic p̄z q̄ q̄res vñū illoꝝ vel oia simul fm̄ q̄ inueniunt in reb⁹ sensibiliō cū habeat ē in eis mō imp̄fecto/nō p̄sequit̄ bt̄itudinē. q̄res at vñū istoꝝ fm̄ esse p̄fectū; cum omnia sint vñū in diuisibilit̄. oia querit et querit beatitudinem.

P. H̄abes igit̄ inq̄ et formā false felicitatis et causas. Deflecte nunc in aduersum mentis intuitū. Ibi enim verā quā p̄misimus statim videbis. **B.** Atq̄ hec inq̄ Vel ceco perspicua ē. eāq̄ tu pauloante monstrasti. dñ false cās apire conabar. **N**āc nisi fallor ea vera est et p̄fecta felicitas que sufficiēt. potētē reuerēduꝝ celebrē letū q̄ pficiat. Atq̄ ut me interi⁹ animaduer/ tisse cognoscas. q̄ vñū horū (q̄m̄ idem cūcta s̄) vera/ citer prestare p̄t. hāc ē plenā bt̄itudinē sine ambi/ guitate cognosco. **P.** O te alumne hac opiniōe felicē sentio. si qdē hoc inq̄t adieceris. **B.** Quidnā inq̄? **P.** Esse ne aliqd in his mortalib⁹ caducis q̄ reb⁹ putas qd̄ hm̄oi statū possit asserre? **B.** Nime inq̄ puto. Id q̄ a te nihil ut ampli⁹ desideret oñsuz ē. **P.** Nec igit̄ vel imagines veri boni/ vel imp̄fecta quedā dare bo/ na mortalibus vident̄. Vez aut̄ atq̄ p̄fectū bonū cō/ ferre non possunt. **B.** Assentior inquam.

S̄gratulādo Boecio. O alumne hac opiniōe te felicē supple dico. si qdē h̄ adieceris supple qd̄ mō dicā. Et ideo dicit Boeci⁹ Quidnā dicā! Dic phia. Nutas ne aliiquid esse i his rebus mōlibus et caducis. i. īsitorūs qd̄ possit asserre. i. dare hm̄oi statū! R̄ndet Boeci⁹ Nime puto. Et illō ostē suz ē a te ut nihil amplius desideret bt̄itudine. Concludit ergo phia dicens. Hec igit̄. s. sufficiētia reuerētia. ēc que in rebus caducis inueniuntur vel sunt imagines. i. similitudines veri boni et vident̄ clare mōlibus imp̄fecta bōa. vez at et p̄fectū bonū p̄ferre n̄ p̄nt. Et dicit Boec. Assentior inq̄. Nō sufficiētia ip̄fecta q̄ desiderat i reb⁹ t̄palib⁹ n̄ ē vera sufficiētia s. tm̄ similitudinaria. Sufficiētia aut̄ p̄fecta includit oia alia quatuor. et singulū alioꝝ q̄tuor p̄fecte alia includit. et

Hic phia mon̄z dubitationez q̄a dicit̄ ē iā q̄ hō q̄redo singulū hōz diuisim̄. ip̄e fruстрat bt̄itudine/ p̄t ḡ dubitari vtꝝ q̄redo oia s̄l̄: q̄rat be atitudo. Dicit ḡ Boecius i lra. Quid igit̄ inq̄! q. d. l. z nō q̄rat bt̄itudo q̄/ rendo vñuqd̄ q̄ diuisiz. qd̄ igit̄ erit si q̄s cūcta s̄l̄ cupiat ad p̄fici. nūc d ille sic velit sūmaz bt̄itudis. nunq̄d̄

bt̄itudinē repiet in his bōis q̄ dem̄rauim̄ nō posse p̄ferre qd̄ pollicent̄. i. p̄mittit. Et r̄nt boeci⁹ Nime inq̄. Cōcludit ḡ phia d. In his ḡ. nll̄ mō ē inuestigāda bt̄itudo q̄ credunt p̄stare singla expetēdoꝝ. i. desiderādoꝝ. qd̄ Boeci⁹ p̄cedit. d. Quod fateor. i. affirmo inq̄ ita ē. et h̄ nihil veri p̄t. Nō si aliq̄s q̄rit oia quinq̄ simul ille q̄rit bt̄itudinē in vniuersali. h̄ errat in p̄ticulari q̄redo eā in illis t̄palib⁹ bōis in qbus nō inuenit. nō ei summa sufficiētia nec potētia inuenit in eis. et sic p̄z q̄ q̄res vñū illoꝝ vel oia simul fm̄ q̄ inueniunt in reb⁹ sensibiliō cū habeat ē in eis mō imp̄fecto/nō p̄sequit̄ bt̄itudinē. q̄res at vñū istoꝝ fm̄ esse p̄fectū; cum omnia sint vñū in diuisibilit̄. oia querit et querit beatitudinem.

Postq̄ phia assignauit cām falsa felicitatis. h̄ oñt que sit vera felicitas. Secundo oñt in quo sit consti tuta ibi. Qm̄ igit̄ agnouisti. Primo phia dicit H̄abes igit̄ iā cās et for mā false felicitatis. nūc deflecte ita itū mentis tue i aduersū. i. in p̄tra/ riū false felicitatis h̄ ē ad verā felici tate ibi statim videbis verā felici tate quā p̄misim̄. Et dicit Boeci⁹. Atqui p̄ certe vera beatitudo p̄spī cua ē. i. manifesta ex dictis. etiā hoī ceco. q. d. tā manifesta ē vera beatitudo ex dictis q̄ etiā ceco si aliiquid pos set vidē pateret. et tu pauloante mō strasti eā supple verā felicitatē duꝝ conabar aperire. i. declarare cau/ las false felicitatis. Et dicit Boeci⁹ Nisi ego fallor ea ē vera et p̄fecta felicitas q̄ pficiat sufficiēt. potētēz et reuerēduꝝ celeb̄tē t̄letū. Ut ec̄ tu phia cognoscas me Boeciuū inte rius. i. plent̄ aīaduertisse q̄ sit vera felicitas. ego sine ambiguitate cog nosco hāc esse plenā bt̄itudinē que vñū horū. s. p̄dictoꝝ veracit̄ p̄t p̄sta re qm̄ idē cūcta s̄l̄. Et dicit phia q̄s

Libri tertii de consolatione philosophie

ideo illud quod dat unum perfectum dat omnia. sed illud quod dat omnia facit vere perfectum. sed dicit Boecius Illud quod potest veraciter unum perferre illud cognosco esse beatitudinem. Itē assentio; est solum deponentiale, et idem significat cum uno neutrali quod est assentio.

Hic omnia in quo vera felicitas sit constituta. Et primo tangit ordinem huius partis ad precedentia et docet diuinum auxilium esse impioratum ut cognoscatur in quo sit vera beatitudo, et invocatur diuinum auxilium. Et intentus in quo sit vera beatitudo. Secunda ibi. Qui perpetua. Tertia ibi. Quoniam igit agnouisti que vera illa sit, que aut beatitudinem mentiantur nunc superest ut unde veram hanc petere possis agnoscas. B. Id quidem inquam ianduum vehementer expecto. P. Hoc enim ut in Litemeo platonis inquit nostro placet. In minimis quod rebus diuinum presidium debeat implorari. quid nunc faciendum censes ut illius summi boni sedem reperi mereamur. B. Invocandum inquam rerum omnium patrem quo pretermisso nullum rite fundat exordium.

Et dicit Boecius Illud ianduum a te vehementer expecto. Et dic p̄hia ē diuinum auxilium in minimis rebus debeat implorari sicut placet Platoni nro in Litemeo quid nunc censes faciendū supple in tā arduo negotio. Respōd̄z Boecius Invocādū supple censio. p̄m oīm rex. s. deū. sine quo nullum exordium rite fundat. quod approbat p̄hia. d. Recte tu inquit censes et sic sine infusillo p̄hia ita modulata ē. I. posuit invocationē dei metrica modulatioē.

Nō q̄ i oīb̄ dīnū auxiliū ē iplo. adū. q̄ de⁹ ē q̄ diuinias sue sapientie insinuat ī aīas sapientie suis et studib⁹ graz co gl̄scedi. cui nihil est difficile. et sine q̄ nihil possibile ē possideri. Ita scribit in plogo de regimie principiū. Et omne datū optimū et oī donū p̄fectū desursū ē descendens a p̄te luminū ut dicit alia scriptura. Et dicit bītūs Aug⁹. Nemo tā erudit⁹. nō tā doct⁹ q̄ supra illustratiōē n̄ indigeat. Et bītūs Greg⁹l. Nisi ut̄ sit q̄ doceat. intuātū lingua doctoris laborat. Jo p̄hia yoles ondē ī q̄ sit vā beatitudo. invocat dīnū auxiliū q̄ pretermisso nullz rite fundat exordium.

Istid ē metr̄ nonū h̄ tertij quod dī homericū ab iūtore q̄ home r̄ ipsū admīnēnit. et dī heroicū a materia q̄ gesta herou. i. viro rū illustriū h̄ metro describebantur et dī dactylicū a pede p̄domini nante. hexametra a numero pedū

q̄ stat ex sex pedib⁹. In q̄ metro p̄hia invocat dīnū auxiliū ad ondēndū ī q̄ sit vera beatitudo et quod ad ipsaz p̄ueniat. Primo ḡ p̄hia captādo beniuolētā dei ip̄z multiplicit. Amendat. et petitionē suā exprimit ibi. Da p̄z. Circa p̄mū sciendū q̄ tria req̄runt ad petitionē exaudiēdā. Primo req̄rit potentia exaudiēdā. Secundo voluntas. Tertio scientia. De p̄mis duobus dī in quarto h̄i p̄sa. iij. Duo sunt in q̄b̄ omnis humānoꝝ actū effēct⁹. Stat voluntas et p̄tē q̄ si alterz desit nihil ē quod explicare queat. De scientia p̄z. q̄ sine ea nihil rōnabilit̄ gerif. Voleans ḡ p̄hia ondē q̄ deus possit. velit. et sciat. exaudiēre suā petitionē. oīt ip̄m esse potētē et mūndū gubernatiōē. ex celi et tre creatione. ex t̄pis p̄ductiōē. et oīt ip̄m volentē suū beniuolū ex sui bonitatē et clemētia q̄ p̄duxit cuncta. 3° oīt ip̄m eē sapientē ex q̄rundā effēctū spēciālū. p̄ductiōē. secunda ibi. Que nō externe. Tertia ibi. Lu nūteris. Primo dīc. O p̄z q̄ gubnas mūndū p̄petua rōne. i. p̄petua p̄udentia tua q̄ es sator. i. creator. traz et celi q̄ iubes tps ire. i. p̄cedē ab euo. i. a p̄petua tua duratiōē tu manēs stabil. i. immutabil das. i. facis cuncta moueri. Nō q̄ ista tō līa. O q̄ p̄petua usq; ad illā p̄tē. Da p̄z. debz legi suspensine. et p̄tē oīb̄ tene ri vocat̄. admirat̄ vel dep̄cat̄. Nō q̄ gubnare ē res i debitu sui finē ordinare. quod spēciāt ad dīnā bōitatē. regit at p̄ma cā oīs res. p̄fēt h̄ q̄ p̄misceat̄ cūz eis iſluēdo sup̄ eas frātēvite et bōitat. h̄z auctōrē li. d. cauf. Nō q̄ mūnd⁹ h̄z Arl. i li. d. mūndo ē p̄stentio ex celo et traz naturā. q̄ i eis st̄ quē mūndū de⁹ gubnat p̄petua rōne. i. sua p̄udentia p̄petua q̄ n̄ ē cūsutoria sīc p̄udentia humana. s. p̄manz duratiōē iſfinita. Nō sīc aliquis dī sator q̄ semia plātazt.

Metrum heroicum hexametrum

Qui perpetua mundum ratione gubernas
Terraz celiq; sator qui tēpus ab euo

Retrum nostrum

arbor pycit: sic deus dicit sator in quanti celum et terram creauit et prodidit. per celum atque terram intelliguntur elementa quae sunt in medio. Dicit atque terra ponendo numerum pluraliter per singularem per antithesim. Non enim quod tempus est duratio successiva cum sit numerus motus secundum prius et posterius. ex vi. p. h. quod duratio procedit ab eo. ubi non est dura tantum quod cum est duratio permanens sed simul nullam habens successionem vel mutabilitatem annexam. et est idem quod est per se propria duratio dei secundum quam deus est causa temporis. Sic et deus per suum esse est causa cuiuslibet esse. et per suam bonitatem est causa cuiuslibet boni: ita per suam durationem est causa cuiuslibet duratiois. Non quod deus est stabilis. immutabilis. quod nulla species motus mouet. non generat et corruptio est cum sit ingenere et incorruptibilis. nec augmentatione et diminutione cum non sit quantum. non alteratio et nec loci mutatione cum sit imperceptibilis. Et probat Aristo. viii. p. h. ex ordine mouentium et mobiliis quod non est generatione ad aliquod per se oportet immobile. et per se et per accidens. Non enim quod oportet per se mutabilia vel secundum esse vel secundum operationem si secundum esse habet duplicitatem vel secundum esse substantiale sicut entia generabilia et corruptibilia. vel secundum esse accidentale sicut corpora celestia quae non mutantur generatione et corruptione tamen mutantur secundum esse locale. Si autem est mutatio secundum operationem. sic intelliguntur est mutabiles quod in ipsius est successio intellectionum. Igitur quod non mutantur quod ad esse in quod ad operationem. Alius exponit. Stabilis manes das cuncta moueri. vel ob speciem motuum vel aliquo specie motus accipiendo motum stridente vel large. Alius expedit. Stabilis manes das cuncta moueri non quod oportet mouantur. sed quod mouentur te dante mouentur. Et sicut genus locutionis hoc Iohannes. i. Illuminat oculum hominem venientem in hunc mundum. non quod oculi simul illuminantur. sed oculi qui illuminantur a Deo illuminantur.

Quem non externe pepulerunt fingere cause

Materie fluitatis opus/verum insita summi

Forma boni luore carens. tu cuncta superno

Ducis ab exemplo. pulcrum pulcherrimus ipse

Mundum mete gerens similius in imagine formas

Perfectas quoque iubens perfectum absolute partes

formas. i. producens ipsum mundum sensibilem sicut in imagine sic perficitur in mente tua. et tu iubes mundum perfectum. i. perficit per productionem absolute. i. absolutum tenet. sine defectu alicuius perfectas partes. i. elementata et elementata quod spectat ad integratatem mundi. Non enim quod necessitatibus a causa extinsecus necessitatibus ab efficiete vel a fine quod non est plenus causa extinsecus. Efficiens autem necessitatibus duplum. vel violenti inferendo perducens lapides sursum. vel aliquod perferendo quod naturaliter moueat. sicut generans das formam levitatis. mouit ignem sursum de natura te. Nature deus autem non necessitatibus ab efficiete per modum. sicutitate violente. cum nihil sit poterit eo. nec necessitate et ratione modum cum nihil ab alio recipiat. nec etiam necessitatibus finis. quod necessitatibus ab alio taliter a fine operatur ad ipsum sicut imperfectum ad perfectum; eo quod finis est bonus et perfectum illud quod est ad finem. Deus autem a nullo extinsecus perficit. Non quod sola beatitas dicitur coegerit ipsum ad productionem opus fluitatis materie non aut coegerit ipsum necessitatibus sed libere mouendo. Non quod iniuria facit quod aliquis bonum alteri non dicit. quod iniuria est tristitia de bono alterius. Et quod talis iniuria in deo non est. ideo summa beatitatem per creationem aliis dicitur. Unde dicit Plato in Timaeo. Ab optione iniuria longe relegata est. et per consequentes sibi dissimilis put naturaliter cuiuslibet capax beatitudinis esse poterat. efficiens voluerit. Non quod sicut in agentibus per naturam forma rei fieri de perexistit in agente secundum esse reale. sicut in agentibus secundum intellectum forma rei perducenda perexistit secundum esse intellectuale. Sicut artifex volens producere dominum. et formam domini permodum in mente perexistit taliter exemplar ad cuius imitationem faciat dominum in materia. Cum igit deus sit agens per intellectum producens mundum ipsum perhabuit in mente sua exemplar mundi et omnium partium eius. ad cuius imitationem producit mundum extra. supple quod mundus in mente divina preexistens dicitur architypus. ab archos quod est princeps et typus similitudo quasi principalis similitudo cuius imago dicitur iste mundus sensibilis.

Tu numeris elementa ligas. ut frigora flammis

Arida conueniat liquidis. ne purior ignis

Euolet autem mersas deducat pondera terras

dicitur. Oportet tu ligas elementa numeris. i. proportionibus numeribus ut elementa frigida conueniant. i. concordent flammis. i. calidis elementis. rursum arida. i. sicca elementa conueniant liquidis. i. humidis elementis ne ignis pu-

Hic physis oportet deum esse beatissimum ex beatitudine elementorum quod oportet produxit et dicitur. Quem deum esse eritne i. extinsecus causa non pepulerit. i. non coegerit fingere. i. non ponere opus. i. creaturam fluitatis materie quod fluit de esse ad non esse. et conuerso de non esse ad esse forme. verum per se insita. i. intinsecus forma summa beatitatis. i. summa beatitatem beatitatis. i. pepulit te fingere opus fluitatis materie. Oportet tu ducis. i. producere cum ab exemplo signo. i. ab exemplari per uno. tu ipse pulcherrimus ab omni deformitate elongatus geris mente. i. memoria pulcherrimus. i. architectus et formans. i. producens ipsum mundum sensibilem sicut in imagine sic perficitur in mente tua. et tu iubes mundum perfectum. i. perficit per productionem absolute. i. absolutum tenet. sine defectu alicuius perfectas partes. i. elementata et elementata quod spectat ad integratatem mundi. Non enim quod necessitatibus a causa extinsecus necessitatibus ab efficiete vel a fine quod non est plenus causa extinsecus. Efficiens autem necessitatibus duplum. vel violenti inferendo perducens lapides sursum. vel aliquod perferendo quod naturaliter moueat. sicut generans das formam levitatis. mouit ignem sursum de natura te. Nature deus autem non necessitatibus ab efficiete per modum. sicutitate violente. cum nihil sit poterit eo. nec necessitate et ratione modum cum nihil ab alio recipiat. nec etiam necessitatibus finis. quod necessitatibus ab alio taliter a fine operatur ad ipsum sicut imperfectum ad perfectum; eo quod finis est bonus et perfectum illud quod est ad finem. Deus autem a nullo extinsecus perficit. Non quod sola beatitas dicitur coegerit ipsum ad productionem opus fluitatis materie non aut coegerit ipsum necessitatibus sed libere mouendo. Non quod iniuria facit quod aliquis bonum alteri non dicit. quod iniuria est tristitia de bono alterius. Et quod talis iniuria in deo non est. ideo summa beatitatem per creationem aliis dicitur. Unde dicit Plato in Timaeo. Ab optione iniuria longe relegata est. et per consequentes sibi dissimilis put naturaliter cuiuslibet capax beatitudinis esse poterat. efficiens voluerit. Non quod sicut in agentibus per naturam forma rei fieri de perexistit in agente secundum esse reale. sicut in agentibus secundum intellectum forma rei perducenda perexistit secundum esse intellectuale. Sicut artifex volens producere dominum. et formam domini permodum in mente perexistit taliter exemplar ad cuius imitationem faciat dominum in materia. Cum igit deus sit agens per intellectum producens mundum ipsum perhabuit in mente sua exemplar mundi et omnium partium eius. ad cuius imitationem producit mundum extra. supple quod mundus in mente divina preexistens dicitur architypus. ab archos quod est princeps et typus similitudo quasi principalis similitudo cuius imago dicitur iste mundus sensibilis.

Hic physis comedat deum ex parte sapientiae quo ad speciales effectum producitorem. Et primo ex productione elementorum. et ex productione aie mundi. tertio ex productione naturarum animalium. sed ibi triplicis. tercua ibi. Tu causis. Primo dicitur. Oportet tu ligas elementa numeris. i. proportionibus numeribus ut elementa frigida conueniant. i. concordent flammis. i. calidis elementis. rursum arida. i. sicca elementa conueniant liquidis. i. humidis elementis ne ignis pu-

Libri tertii Retrum nonum et

rior int̄ elemēta enolet. i. exeat sperā suā magis ascēdēdo. et nē pondera. i. grauitates deducat. i. magis deorsū ducāt trās mersas. i. dep̄ssas. **N**ō q̄ elemēta h̄nt p̄portionē nūeralem int̄ se. sic enī duo nūeri q̄drati p̄ueniūt i vno nūero medio p̄portionali. sic duo elemēta p̄traria in duabus q̄litatib⁹ p̄ueniūt i vno elemēto medio p̄portionali vtrigz. Abi gr̄a **N**ūerus q̄drat⁹ est q̄ stat ex ducāt sui ipsi⁹ i seipm. dicēdo bis duo. ter tria. bis duo i q̄nariū. t̄ ter tria i nouēariū. t̄ accipe vñū nūez mediū p̄portionabile. s. senariū q̄ b̄z eadē p̄portionē excedit q̄tuor i q̄ excedit a nouē. Nc̄ ei nouē p̄teinet sex et mediā p̄te sex. ita sex p̄tinet q̄tuor t̄ mediā p̄te q̄tuor. **H**ic similit̄ ē i ele mētus. **N**ā ignis t̄ aq̄ in duab⁹ q̄litatib⁹ p̄trariane. ignis ei ē calid⁹ t̄ siccus. aq̄ frigida et hūida. t̄ colligātur vno medio. s. aere q̄ p̄uenit cū igne in caliditate. et cū aqua i hūiditate. similit̄ est de aere t̄ tra respectu aque. **H**ecz hāc sūiam l̄ra sic exponat. **T**u ligas elemēta numeris. i. p̄portio nib⁹ nūmeralib⁹ ut frigida. i. aque que frigide sunt. p̄ueniāt flāmis. i. ignib⁹ q̄ calidi sunt. p̄ vñū elemētu mediū qđ ē aer. et arida. i. terre q̄ aride sunt p̄ueniāt liq̄dis. i. ptib⁹ aeris que humidest.

Hic ph̄ia ont sapiaz ex aie mūdi p̄ductōe. **U**bi sciedū q̄ ista l̄ra p̄mūit exponit ad int̄ tionē. **P**latonis in **L**imeo. s. q̄ ista expositiō ē diffūclia modice vtilitatis ego eā p̄enseo t̄ ponā fscile exponez q̄ ē de mete. **A**ristotel̄. **A**d cui⁹ euidentia ē nōndū q̄ p̄ aiaz mundi h̄ intelligit. intelligētia moues orbē. q̄ per motū v̄tutē suā influit inferiorib⁹. t̄ hec int̄ telligētia dī media int̄ deū et aiam humanaz. **S**icut ei i dignitate et p̄fēctiōe excedit a deo. sic ip̄a excedit aiaz nr̄az. **N**otādū q̄ intelligētia hm̄oi dī ē triplicis nature p̄p̄ tres opatiōes q̄s b̄z. s. mouere orbez. intelligētē deū. et intelligētē se ipsā. **N**otādū q̄ orbes celestes dicunt p̄sona mēbra intelligētiae. q̄ p̄ ip̄os tq̄s p̄ organa t̄ instru mēta intelligētia influit inferiorib⁹. **L**ic̄ ei intelligētia p̄ma int̄etiōe moueat p̄p̄ le. t̄ secūda mouet p̄pter inferiora. **V**is p̄missis l̄ra plāna erit. **A**n dicit sic. **T**u deū aiaz supple mūdi q̄ ē intelligētia/mediā supple int̄ deū t̄ aiam humana. triplicis nature. i. triplicis opatiōis mouetem cūcta supple inferiora p̄ influrū. illā tu cōnectes resoluīs. i. distiguis eā p̄ cōsona mēbra. i. p̄ p̄ueniētes orbes. q̄ aia cū secta. i. diuīsa quātū ad opatiōes glomerauit. i. imp̄slit motū i duos orbes supple in orbē p̄mi mobilis. et in orbē planetar̄. ip̄a reditura. i. reflexa meat. i. p̄cedit i semetip̄am supple intelligēdo qđ ē vna opatio. t̄ ip̄a circuit metē p̄fūdā. i. diuinā deū intelligēdo. q̄ ē alia opatio. et ip̄a cōvertit. i. mouet celū simili imagie. i. intellectōe qđ ē tercia opatio ei⁹. **A**dhuc nō. l̄z corpa celestia sint diuersa. tñ rōne vnitatis p̄nt dici vñū corp⁹. **S**ilic̄ intelligētiae l̄z sint diuersē tñ p̄t dicyna intelligētia p̄p̄ vnitatē ordis i opatiōe mouēdi. ḡ dicit i singulari aniam et nō animas.

Hic ph̄ia p̄mēdat sapiaz dei ex animarū nr̄az creatiōe. di. **O**p̄ tu puehis. i. p̄ducis aias hoīm et mōres vitas. i. aias brutoz et plātar̄ paribus causis q̄b⁹ animā mūdi produristi. s. tu aptās blimes. i. aias rōnales ho minū leub⁹ currib⁹. i. celestib⁹ stellis. tu se/ uerti ad te benigna lege. i. ordiatōe tua. **N**ō q̄ aie bestiaz t̄ plātar̄ dñr mōris vite resp̄ci aie hoīs eo q̄ nō h̄nt tot nec ita p̄fectas opatiōes vite sicut aie hoīm. **N**ō q̄ p̄ lenes currus fm̄ in auerit et seminauerit eas i celo delegēdo eas stellis cōparib⁹ a quib⁹ postea dilabunt in corpa. **S**z hec opio non valz. s. q̄ oēs aie simul sint create. imo omni die de nouo creant. t̄ create cor/ poribus infūdunt. **D**icunt at aie seri in celū p̄p̄ v̄tutē celestē ex q̄ vñio aie ad corp⁹ p̄trahit suas periodū. l̄z aia a deo p̄dicat i corpe. tñ vñio ex p̄te dispositionē corporaliū dependet v̄tute celesti. iō dicit eas seri i celū et terrā q̄ aie n̄ coaptans corpib⁹ nisi mediate v̄tute celesti. **V**n. ii. phy sicoz. **N**ō ei generat hoīez et sol. **N**ō q̄ de⁹ aias creatas aptat leub⁹ currib⁹. i. stellis cōparib⁹ bus: qđ sic p̄t intelligi q̄ aia creatas cōparitatē et silitudinē h̄z cū stella. **H**icuit ei stella ē nobili or pars sui orbis et e p̄petua: sic aia rōnalis p̄petua ex̄s ē nobilior pars hoīs. **V**el sic p̄t intel/ ligi q̄ de⁹ aias creatas aptat leub⁹ currib⁹. i. rōni et intellectui q̄ dicunt curr⁹ aie q̄ ducūt ho/ mine i cognitionē rez quas aias serit in celū t̄ trā. q̄ aia rōne t̄ intellectu h̄z cognitionē cele-

Contra elemētu mediū qđ ē aq̄. **T**u triplicis mediā nature cūcta mouentem. **C**ōnectens aiam. p̄ consona mēbra resoluīs. **Q**ue cū secta duos motū glomerauit i orbes. **I**n semet reditura meat mentē q̄ profundam. **C**ircuit. et simili conuertit imagine celum. **N**otādū q̄ intelligētia h̄mōi dī ē triplicis nature p̄p̄ tres opatiōes q̄s b̄z. s. mouere orbez. intelligētē deū. et intelligētē se ipsā. **N**otādū q̄ orbes celestes dicunt p̄sona mēbra intelligētiae. q̄ p̄ ip̄os tq̄s p̄ organa t̄ instru mēta intelligētia influit inferiorib⁹. **L**ic̄ ei intelligētia p̄ma int̄etiōe moueat p̄p̄ le. t̄ secūda mo uet p̄pter inferiora. **V**is p̄missis l̄ra plāna erit. **A**n dicit sic. **T**u deū aiaz supple mūdi q̄ ē intelligētia/mediā supple int̄ deū t̄ aiam humana. triplicis nature. i. triplicis opatiōis mouetem cūcta supple in orbē p̄mi mobilis. et in orbē planetar̄. ip̄a reditura. i. reflexa meat. i. p̄cedit i semetip̄am supple intelligēdo qđ ē vna opatio. t̄ ip̄a circuit metē p̄fūdā. i. diuinā deū intelligēdo. q̄ ē alia opatio. et ip̄a cōvertit. i. mouet celū simili imagie. i. intellectōe qđ ē tercia opatio ei⁹. **A**dhuc nō. l̄z corpa celestia sint diuersa. tñ rōne vnitatis p̄nt dici vñū corp⁹. **S**ilic̄ intelligētiae l̄z sint diuersē tñ p̄t dicyna intelligētia p̄p̄ vnitatē ordis i opatiōe mouēdi. ḡ dicit i singulari aniam et nō animas.

Tu causis animas paribus vitas q̄ minorē. **P**rouehis. t̄ leuib⁹ blimes currib⁹ aptans. **I**n celū terramq̄ seris. quas lege benigna Ad te conuersas reduci facis igne reuerti ris eas i celū t̄ terrā. i. i corpa trena. q̄s aias cōuersas reduci igne. i. charitate reducētē facis re uerti ad te benigna lege. i. ordiatōe tua. **N**ō q̄ aie bestiaz t̄ plātar̄ dñr mōris vite resp̄ci aie hoīs eo q̄ nō h̄nt tot nec ita p̄fectas opatiōes vite sicut aie hoīm. **N**ō q̄ p̄ lenes currus fm̄ in auerit et seminauerit eas i celo delegēdo eas stellis cōparib⁹ a quib⁹ postea dilabunt in corpa. **S**z hec opio non valz. s. q̄ oēs aie simul sint create. imo omni die de nouo creant. t̄ create cor/ poribus infūdunt. **D**icunt at aie seri in celū p̄p̄ v̄tutē celestē ex q̄ vñio aie ad corp⁹ p̄trahit suas periodū. l̄z aia a deo p̄dicat i corpe. tñ vñio ex p̄te dispositionē corporaliū dependet v̄tute celesti. iō dicit eas seri i celū et terrā q̄ aie n̄ coaptans corpib⁹ nisi mediate v̄tute celesti. **V**n. ii. phy sicoz. **N**ō ei generat hoīez et sol. **N**ō q̄ de⁹ aias creatas aptat leub⁹ currib⁹. i. stellis cōparib⁹ bus: qđ sic p̄t intelligi q̄ aia creatas cōparitatē et silitudinē h̄z cū stella. **H**icuit ei stella ē nobili or pars sui orbis et e p̄petua: sic aia rōnalis p̄petua ex̄s ē nobilior pars hoīs. **V**el sic p̄t intel/ ligi q̄ de⁹ aias creatas aptat leub⁹ currib⁹. i. rōni et intellectui q̄ dicunt curr⁹ aie q̄ ducūt ho/ mine i cognitionē rez quas aias serit in celū t̄ trā. q̄ aia rōne t̄ intellectu h̄z cognitionē cele-

proposita

Prosa decima

Nō q p ignē reducē; intelligit ardorē charitatis q hoīem auersū a deo vīcūs: facit ipm rediē
ſtutib⁹. niſi enī hō dēū amer; ipm nō qrit. niſi qrat nō inueniet. niſi inueniat. ad ipm nō reueret
Da pater augustam menti conſcendē ſedē
Da fontem lustrare boni. da luce repert⁹
In te conſpicuos animi defigere viſus
Disjice terrene nebulas et pondera molis
Atqz tuo ſplendore mica. tu nanqz ſerenū
Tu requies tranquilla pījs. te cernē finis
Prīcipiū. vector. dux. ſemita. tmin⁹ idem.
dore. tu nāqz es ſerenū q. ſ. oia illuſtran⁹. tu es trāqlla reqes pījs. ſ. mētib⁹. te cernē. i. vidē ē finis
ſupple oīm. tu idem exīs es pncipiū qz origo oīm rez. tu es vector qz veſtis nos p grām q gueſi
re nō poſſum⁹ p naturā. tu es dux ducens ab errore ignorātie ad veritatē ſapie. tu es ſemita cuſ
ſis viaz viſtas. z p te ad te ipm puenī. tu es tminus vīl quē nihil qſit cu ſis ſumū z pſeſtū bo
nū. **N**ō q ſedes ſumū boni dī angusta. i. ſubtil⁹. qz vīx magno labore ad ipam puenif. vīl dī au
gusta. i. nobil⁹ qz nihil ſibi ppari p. **J**te dēū vocat fonte ſumū boni. ſic ei riuuli hñt exiſter flue
a fonte et ipſe a nllō. ſic a deo oē bonū hz eē. ipē at a nllō **N**ō ad hō q ſedes ſumū boni pſeſdat
oz q inueniēt. z qz nō ſufficit iuſtigare ſi nō inueniat. nec inuenire ſi nō diligat. iō pbia petiſ p
amorē defigi viſu ai. ſ. rōnemz intellectū i ſumū bonū. **N**ō qz intellectū z rō impediunt z ob
ſcurant p affectionē z deſideriū ſrenoꝝ. qz corp⁹ qd corrūpt⁹. agguat aiaꝝ qn̄ corpi ē ſubiecta iō
pbia petiſ fugari nebulas frenē molis. et qz non ſufficit fugi ſebraz niſi aſſit lux illūnans. iō pe
tit illūnatione dicēs. **A**tqz tuo ſplēdore mica. **J**te diſiſcio cīs. i. diuerſis modis iace. diſpge. ſe
parare. diuelē. deſtrē. **E**t dī a diſ et iacio. z ſcribit p duplex. i. in ſcōa syllaba.

Demoniſtrat beatitudinez deum ſumū bonū eſſe

Proſa decima tertij li.

Quonā igīt que ſit impreſſi. que etiāz pfecti
boni forma vidisti. nūc demōstrandum reor:
quonā hec felicitatis pfectio pſtituta ſit. **I**n quo illō
pmū arbitror inqrendū. an aliqđ hmōi bonū qle pau
loante definisti i rez natura poſſit exiſte. ne nos pre
ter rei ſubiecte veritatē: caſſa cogitationis imago de
cipiat? **S**z quin exiſtat ſit qz hoc veluti qdaꝝ omniū
fons bonoꝝ negari nequit. **O**mne enī qd impreſſi eē
dicit: id imminutione perfecti/impreſſi eſſe phibet.
Quo fit ut ſi in quolibet genere impreſſi quid eē vi
deat: in eo pfectū quoqz aliqd eſſe neceſſe ſit. **E**tenī p/
fectione ſublata: vnde illud qd impreſſi phibet exti
rit: ne ſingi qdem p. **N**eꝝ enī ab diminutis incōſum
matisqz natura rez cepit exordiū. hō ab integris abſo
lutisqz pcedens: i hec extrema atqz effeta dilabit. **O**x

Iſta eſt decia pſa h⁹ tertij in q
pbia oīt vbi vera bſitudo ſit cōſti
tuta. z pmo pſtinādo ſe pbat bſitua
dinē pſeſtā eſſe i rez natura. z oīt
in q ſit vera bſitudo. ibi. **Q**uo p.
Priō dič. **O**boeci qm̄ vidili in p/
cedentib⁹ q ſit forma impreſſi boni
z q ſit forma pfecti boni; nūc reor. i.
opinor eſſe demāndā quonā. i. vbi
hec pfectio felicitatis. i. pfecta felici
tas ſit pſtituta. in q ſupple inueniā
do/illud ego arbitror pmū eē inqre
dū an aliqđ hmōi bonū pfectuz qle
pauloante. ſ. octā pſa diſiſti poſſi
ſit exiſte in rez natura ne caſſa. i. va
na imago. i. ſpes cogitationis nos de
cipiat pter veritatē ſubiecte rei. i. eri
ſtetiſ rei. ſ. neqz negari qn̄ exiſte i
rez natura pfectū bonū ſelecta felici
tas. et h⁹ bonū ſit veluti fons om
niū bonoꝝ. z tūc pbat ipm eē tali
rōne. **I**n qcūg genē eſt repire im
preſſi. in eode eſt repire pfectū. ſ. in
genē rez eſt repire impreſſi bonū ſ
impreſſa felicitate. vt p̄z ex pcedēti
bys. g in rez natura erit dare pſcm

Libri tertij de solatione philosophie

bonū pfectā felicitatē. Hac rōneꝝ ptractat in līra et dīc. Om̄e qd̄ dī eē imþfectū illud phibet imþfectū di minutiōe. i. ex defectū pfectū. q̄ sit vt si in q̄libet genē videat esse qd̄. i. aliqd̄ imþfectū in eo genē: nēc sit aliqd̄ esse pfectū. etenī sublata. i. circumscripta pfectione. nec singi p̄t vnde extiterit. i. esse habeat qd̄ phibet imþfectū. neq; ei na tura cepit exordiū a diminutis et incōsumatis. i. ab imþfectis. s̄ natura pcedens ab integris et ab solutis. i. pfectis dilabit in hec extrema. i. inferiora atz effeta. i. in fructuosa. Ex hoc ḡ accipit ma ior rōnis. In q̄cūq; reperit aliqd̄ imþfectū: in codē reperiſ pfectū. Lūc subiungit minorē. d. Sz sic paulo an mōstrauim⁹ est qd̄a fragilis bonū et imþfectā felicitas. Et ponit p̄clonem. d. q̄ dubi tari nō p̄t esse aliquā solidā et pfectā felicitatē. Nō p̄cedens boeci⁹ dic. Firmissime inquā verissimeq; p̄clusū est si in q̄libet genē videat esse qd̄. i. aliqd̄ imþfectū in eo genē: nēc sit aliqd̄ esse pfectū. etenī sublata. i. circumscripta pfectione. nec singi p̄t vnde extiterit. i. esse habeat qd̄ phibet imþfectū. neq; ei na tura cepit exordiū a diminutis et incōsumatis. i. ab imþfectis. s̄ natura pcedens ab integris et ab solutis. i. pfectis dilabit in hec extrema. i. inferiora atz effeta. i. in fructuosa. Ex hoc ḡ accipit ma ior rōnis. In q̄cūq; reperit aliqd̄ imþfectū: in codē reperiſ pfectū. Lūc subiungit minorē. d. Sz sic paulo an mōstrauim⁹ est qd̄a fragilis bonū et imþfectā felicitas. Et ponit p̄clonem. d. q̄ dubi tari nō p̄t esse aliquā solidā et pfectā felicitatē. Nō p̄cedens boeci⁹ dic. Firmissime et verissime co clusū est. Nō q̄ it t̄p̄alib⁹ et sensibilib⁹ nō p̄t esse sumi et pfectū bonū. Et q̄ multi s̄t q̄ non pu tāt esse alia bona p̄ter sensibilia. iō ne aliqd̄ putet nullū esse pfectū bonū in rex natura: phia p̄mo ante q̄ oñdat vbi sit sitū pfectū bonū pbat ipm esse. Nō q̄ res s̄biecta est de q̄ habet finit̄ cog nitio. s̄ dū cogitam⁹ de re q̄ nō est: tūc est cogitatio cassa p̄ter s̄bitate subiecte rei decipies nos. ne s̄t talis cognitio videat esse sumi boni: iō p̄mo pbat ipm esse in rex natura. Nō q̄ imþfectū nō p̄t esse p̄ncipiū rex q̄ pfectū prius est imþfectū. p̄ncipio at non est aliqd̄ prius. ex q̄ sequit q̄ vbi est imþfectū: ibi est repire pfectū. Nō q̄ est deuenire ad aliqd̄ pfectū a q̄ natura incipiens p̄gredī ad posteriora imþfecta. cuiusmodi sunt hec inferiora que dicunt̄ extrema et effeta q̄r st̄ ultia causatorū. non cā alijs inferioribus.

Hic phia oñt in q̄ pfectū bonū s̄t ue felicitas sit sita. 2° p̄cludit qd̄ dā corollarū. 3° mouet dubitationem. scđa ibi Sup̄ hec. Etia ibi Atq; hoc qz. P̄cio dīc vel oñt pfectā felicitātē esse in deo p̄stitutā. 2° oñt p̄ quē modū sit in deo ibi Sed q̄lo. Primo ponit vñā ppositionem notā. 2° ex ea pbat intentū. ibi. Ita s̄o. P̄cio dīc Iā pbatū est q̄ est dare pfectū bonū. q̄ s̄o. i. in quo habitet illud pfectū bonū: ita p̄sidera. Et tūc subiungit ppositionē. Dis p̄ceptio humanorū aio rū pbat. i. p̄cedit deū esse bonū. p̄ncipē oīm rex. Et q̄ deū sit qd̄dā bonū pbat p̄ hoc q̄ deo ni hil melius excogitari p̄t. et q̄s dubitat illd̄ esse bonū q̄ meli⁹ nihil ē. q. d. nlls. Nō q̄ deū ec̄ p̄cipē oīm rex oēs p̄cedūt. s̄ q̄ pythagorici duo posuerūt esse p̄ncipia rex. vñū bonū. aliud malū ne ḡ aliq̄s occasione hui⁹ negaret deū esse bonū: iō hoc pbat ex eo q̄ nihil p̄t melius excogitari deo. Un dīc Augl. in li. de doct̄. chrlst̄. Oēs latine lingue scientes cū aures eoz son⁹ tetigerit q̄ pferē de⁹: mouent̄ ad cogitandū ex cellētissimā quandā imortale naturā. ita at cogitat̄ de⁹ ut ali quid quo nihil sit melius.

Hic pbat intentū q̄ b̄titudo sine pfectū bonū sit sitū in deo tali rōne. Perfectū bonū est s̄a b̄titudo. s̄ in deo ē pfectū bonū. ḡ in deo ē s̄a b̄titudo. vñ dīc in līra. Rō ista dem̄at deū ec̄ bonū vt p̄uincat. i. infallibilit̄ p̄cludat i eo ec̄ pfectū bonū. nā nīst de⁹ sit tale. s. pfectū bonū. erit aliqd̄ p̄stanti⁹ eo: possidens pfectū bo nū. qz oīa pfecta claruerūt. i. manife sta sit esse p̄ora min⁹ integris. i. im pfectis. q̄re ne rō pcedat in infinitū p̄fitendū est sumū deū ec̄ plēissimū sumi pfecti boni. t̄ sic p̄ minor rōnis. s. q̄ in deo ē pfectū bonū. Tūc pbat maiore. d. Sed p̄cessim⁹. i. pbaūim⁹. x. p̄sa pfectū bonū esse verā b̄titudinē. igit̄ restat con cludē q̄ nēc est verā b̄titudinē sitā esse in sumo deo. Cui boecius p̄sentiens dīc. Accipio. i. p̄cedo iniquā. nec est qd̄ vllō mō queat p̄dicī. Nō q̄ si deū nō ec̄ pfectū bonū s̄ imþfectū: pcederet in infinitū. sic arguedo. De⁹ vel ē pfectū bonū vel imþfectū. si pfectū habet p̄positū. si imþfectū;

si vti paulo ante monstrauius est quedā boni fragi lis imþfectā felicitas. esse aliquā solidā pfectāq; nō p̄t

dubitari. B. Firmissime inquā verissimeq; p̄clusū est si in q̄libet genē videat esse qd̄. i. aliqd̄ imþfectū in eo genē: nēc sit aliqd̄ esse pfectū. etenī sublata

i. circumscripta pfectione. nec singi p̄t vnde extiterit. i. esse habeat qd̄ phibet imþfectū. neq; ei na

tura cepit exordiū a diminutis et incōsumatis. i. ab imþfectis. s̄ natura pcedens ab integris et ab

solutis. i. pfectis dilabit in hec extrema. i. inferiora atz effeta. i. in fructuosa. Ex hoc ḡ accipit ma

ior rōnis. In q̄cūq; reperit aliqd̄ imþfectū: in codē reperiſ pfectū. Lūc subiungit minorē. d. Sz

sic paulo an mōstrauim⁹ est qd̄a fragilis bonū et imþfectā felicitas. Et ponit p̄clonem. d. q̄ dubi

tari nō p̄t esse aliquā solidā et pfectā felicitatē. Nō p̄cedens boeci⁹ dic. Firmissime et verissime co

clusū est. Nō q̄ it t̄p̄alib⁹ et sensibilib⁹ nō p̄t esse sumi et pfectū bonū. Et q̄ multi s̄t q̄ non pu

tāt esse alia bona p̄ter sensibilia. iō ne aliqd̄ putet nullū esse pfectū bonū in rex natura: phia p̄mo

ante q̄ oñdat vbi sit sitū pfectū bonū pbat ipm esse. Nō q̄ res s̄biecta est de q̄ habet finit̄ cog

nitio. s̄ dū cogitam⁹ de re q̄ nō est: tūc est cogitatio cassa p̄ter s̄bitate subiecte rei decipies nos. ne

s̄t talis cognitio videat esse sumi boni: iō p̄mo pbat ipm esse in rex natura. Nō q̄ imþfectū nō

p̄t esse p̄ncipiū rex q̄ pfectū prius est imþfectū. p̄ncipio at non est aliqd̄ prius. ex q̄ sequit q̄ vbi

est imþfectū: ibi est repire pfectū. Nō q̄ est deuenire ad aliqd̄ pfectū a q̄ natura incipiens p̄gredī

ad posteriora imþfecta. cuiusmodi sunt hec inferiora que dicunt̄ extrema et effeta q̄r st̄ ultia

causatorū. non cā alijs inferioribus.

D. Quo nō inquit habitet: ita p̄sidera. Deū rex om niū p̄ncipē bonū esse: p̄munis humanorū p̄ceptio p bat animorū. Naz cū nihil deo melius excogitari ques at: id quo melius nihil est/ bonū esse quis dubitet? te esse in deo p̄stitutā. 2° oñt p̄ quē modū sit in deo ibi Sed q̄lo. Primo ponit vñā ppositionem notā. 2° ex ea pbat intentū. ibi. Ita s̄o. P̄cio dīc Iā pbatū est q̄ est dare pfectū bonū. q̄ s̄o. i. in quo habitet illud pfectū bonū: ita p̄sidera. Et tūc subiungit ppositionē. Dis p̄ceptio humanorū aio rū pbat. i. p̄cedit deū esse bonū. p̄ncipē oīm rex. Et q̄ deū sit qd̄dā bonū pbat p̄ hoc q̄ deo ni hil melius excogitari p̄t. et q̄s dubitat illd̄ esse bonū q̄ meli⁹ nihil ē. q. d. nlls. Nō q̄ deū ec̄ p̄cipē oīm rex oēs p̄cedūt. s̄ q̄ pythagorici duo posuerūt esse p̄ncipia rex. vñū bonū. aliud malū ne ḡ aliq̄s occasione hui⁹ negaret deū esse bonū: iō hoc pbat ex eo q̄ nihil p̄t melius excogitari deo. Un dīc Augl. in li. de doct̄. chrlst̄. Oēs latine lingue scientes cū aures eoz son⁹ tetigerit q̄ pferē de⁹: mouent̄ ad cogitandū ex cellētissimā quandā imortale naturā. ita at cogitat̄ de⁹ ut ali quid quo nihil sit melius.

Ita nō bonū esse deū rō demonstrat. vt pfectū qz in eo bonū esse p̄uincat. Naz ni tale sit: rex oīm p̄ncipē esse non poterit. Erit enī co p̄stantius aliqd̄ pfectū possidens bonū. qd̄ hoc prius atq; antiqui⁹ esse videtur. Oīa nanc̄ pfecta minus integris priora ec̄ clauerūt. Quare ne in infinitū rō prodeat: p̄fitendū est sumū deū: sumi pfecti⁹ boni esse plēissimū. Sz pfectū bonū: verā esse beatitudinē p̄sticuimus. Ulerā igit̄ tur beatitudinē in sumo deo sitam esse necesse est. B.

Accipio inquā. nec est qd̄ p̄tradici vllō modo queat. pbat maiore. d. Sed p̄cessim⁹. i. pbaūim⁹. x. p̄sa pfectū bonū esse verā b̄titudinē. igit̄ restat con cludē q̄ nēc est verā b̄titudinē sitā esse in sumo deo. Cui boecius p̄sentiens dīc. Accipio. i. p̄cedo iniquā. nec est qd̄ vllō mō queat p̄dicī. Nō q̄ si deū nō ec̄ pfectū bonū s̄ imþfectū: pcederet in infinitū. sic arguedo. De⁹ vel ē pfectū bonū vel imþfectū. si pfectū habet p̄positū. si imþfectū;

Prosa decima

erit aliqd prius eo. cū pfectū sit prius imperfecto. Illud ergo prius: vel est pfectum bonum vel im pfectum. si pfectū illud erit deus. et habetur propositū. si imperfectum erit aliquid eo. cum p erfe dum sit prius imperfecto. Itē querit de illo priori: vel est pfectū bonū vñ im pfectū. et sic pcedit in infinitum. vel dabit deum ēē perfectum bonum. et hoc innuit i lra cū dicit Quare ne in infinitū rō pcedat.

P. Sed queso inq̄t te. vide q̄ id sancte atq̄ iniuiolabiliter pbes q̄ boni sumū sumū dñi ditimus esse plenissimum. **B.** Quonā inquā mō? **P.** Ne hūc rex omni um p̄im/ illud sumū bonū quo plen⁹ esse phibet. vel extrinsecus accepisse/ vel ita naturalit habē p̄sumas. quasi habentis dei habite q̄ beatitudis diuersam cogites esse substātiā? Nā si extrinsecus acceptū putas: prestantiū id qd̄ dederit ab eo qd̄ acceperit existimare possis. Sed hūc esse rex oīm p̄cellentissimū dignissime p̄fitemur. **O.** si natura qdem inest: h̄ est rōne diuersū. cū de rex p̄ncipe loquamur deo. fingat qui p̄t. quis hec diuersa coniūxerit.

improbat mēbra p̄mo q̄ dñ nō accepit sumū bonū ab extnseco. d. Nā si putas bonū qd̄ in deo ē extnsecus acceptū/tūc tu possis. i. potes estimare esse p̄stanti⁹. i. meli⁹ illd̄ bonū q̄ dederit. eo qd̄ acceperit. s. deo qd̄ ē falsū. qr̄ p̄fitemur hūc p̄cellentissimū oīm rex. Tūc p̄bat q̄ pfectū bonū i deo nō est in ipo naturalit tanq̄ differēs a s̄bna sua dices. Qa si natura. i. p̄ naturā inest deo sumū bonū. s̄ est diuersū ab ipo rōne q̄d̄itatiua. fingat q̄ p̄t q̄s hec diuersa p̄iuxerit. s. deūr̄ sumū bonū. q. d. nō est dare aliquē priorē ista diuersa p̄iungentē. Nō q̄ rō quā phia p̄tendit ē ista. Hūmā bonū qd̄ est in deo vel est acceptū ab extnseco/ vel inest sibi naturalit. si ab extnseco/ aliqd̄ erit prestantiū et nobili⁹ deo. qr̄ dās sumū bonū/p̄stanti⁹ est recipiente ipm. Si at inest deo naturalit: vel tanq̄ idem sibi: vel tanq̄ diuersū ab ipso. **S.**i tanq̄ idem sibi: habet p̄positū. si tanq̄ diuersū ab ipso: erit aliqd̄ prius qd̄ ista diuersa p̄iuxerit. talia autē fingē est difficile

P. Postremo qd̄ a qualibz re diuersū est. id nō est illud a quo intelligit ēē diuersuz. Quare qd̄ a sumo bono diuersuz est. sui natura id sumū bonū non est. Qd̄ nefas ē de eo cogitaē. quo nihil p̄stat esse prestantiū sū a qlibz re/ illud nō ē illd̄ a q̄ videt esse diuersū. qr̄e qd̄ sui natura diuersū ē a sumo bono: illd̄ nō est sumū bonū. si igit̄ sumū bonū ita sit in deo q̄ sumū naturā sit diuersuz a deo/ sequit̄ q̄ deus nō sit sumū bonū. qd̄ nefas est cogitare de deo. q̄ nihil p̄stat esse p̄stanti⁹. Nō si aliqd̄ eet i deo diuersū ab ipso: deus eet p̄positus et nō essentie simplicis. qd̄ est falsū. Itē qd̄ est in deo diuersū ab ipso/ vel est accidens vel ps ei⁹. nō accidens qr̄ de⁹ nō est subiectū alicui⁹ accidētis. si est ps ei⁹/ cū ps p̄cedat totū: aliqd̄ erit prius deo. quod est falsum

O. Omnino enī nulli⁹ rei natura suo p̄ncipio melior potest existē. Quare qd̄ oīm p̄ncipiū sit: id etiā sui sbstanzia sumū ēē bonū/ verissima rōne cōcluserim. **B.** Rectissime inquaz **P.** Sz sumū bonū btitudinē ēē concessum ē. **B.** Ita ē inquā. **P.** Iḡt inq̄t deuz ēē ipaz

Hic phia p̄t ktiā rōnez q̄ talē Illud qd̄ ē p̄ncipiū oīm formalit: ē sumū bonū qr̄ sumū bonū nō p̄t ēē p̄ncipiatiū. s. de⁹ est p̄ncipiū oīm. s̄ formalit est sumū bonū. sumū at bonū est btitudo. s̄ de⁹ formalit est summa btitudo. Vñ dicit in lra Oio. i.

Libri tertii de solatione philosophie

generaliter nullius rei natura poterit esse melior suo principio, quod omni est principio sic deus; illud erat et cluserim verissima ratione sumum esse bonum substatia, i.e. sui substanciali, cui assenties Boecii dic plenissime inquit conclusum est. Subiungit phis. Sed sumum bonum esse beatitudinem processum est. Dic Boecii, ita est inquit. Concludit ergo phis. Igitur necesse est deinceps iteram beatitudinem processum est. Nec quo refragari, i.e. resistere prioribus positibus, i.e. permisso, et ego proprium hoc illatum esse sequitur, quod principium aliquid aliud a principio est sumum bonum substancialiter, quod si aliquod aliud a principio est sumum bonum substancialiter sic aliquod principiatum sequitur, quod principium est nobilis suo principio, nam bonum substancialiter nobilis est bono accidentaliter. Itē si principium non est ad aliud, et per se non est principium.

Dic ponit quarta ratione, quod beatitudo in deo non differt ab ipso. Si beatitudo differret a deo: cum virtutibus tam deus quam beatitudo sit sumum bonum, certum duo summa bona quae unum non esset altera, et cum unum desit alteri neutrum erit perfectum et sumum bonum, quod perfectum est cui nihil deest, quam necesse est beatitudinem esse idem cum deo. Unde dic in libro IV. Boecii respice an hinc quod modo dicatur illud quod probatum est firmo approbat. duo summa bona esse non possunt que sunt a se diversa, etenim liquet, i.e. manifestum est quod bona quam discrepat altera non esse quod altera sit, quod cum altera desit alteri neutrum poterit esse perfectum, cum perfectus sit cum nihil deest, sed manifestum est illud non esse sumum bonum quod non est perfectum, igitur nullo modo possunt esse diversa ea quae sunt summa bona, scilicet deus et beatitudo, collegimusque summu bonum quod necesse est ipsorum naturam que est diuitas, i.e. natura dei est summa beatitudinem, quare necesse est ipsorum naturam que est diuitas, i.e. natura dei est summa beatitudinem, quod Boecii approbat, dic nihil verius est ipsa ratio nec ratione firmo, nec deo digno includi posse. Non enim ex quarto topicorum quod per supabundantiam dicitur vni soli suavitatis, cum igitur sumum bonum dicatur per supabundantiam, non erunt duo summa bona. Itē si essent duo summa bona, vel essent eiusdem speciei vel differrent specie, si eiusdem speciei, erunt equaliter perfecta et unum erit superfluum, si dicitur species, unum erit perfectum, quod impossibile est duas species esse equaliter perfectas.

Dic phis. Concludit ex dictis quoniam Scholonem corollarium dicit. Supradicta ego tibi dabo corollarium, i.e. conclusionem corollarium ita scilicet. Sic geometra aliud solent demonstratis suis positibus inferre que illata est provocare porismata, i.e. actiones. Et tunc ponit corollarium quod ois beatum est deus, quod sic infert, quod a dectione beatitudinis sunt homines brevi, beatitudo vero est ipsa diuitias, ut probatum est: manifestum est homines beatos fieri a dectione diuitatis, sed sic a dectione iustitiae sunt homines iusti et a dectione sapientiae sapientes, ita nec est a dectione diuitatis esse beatos sive deos. Igitur ois beatum est deus, sed natura quoniam unum deus est et non plures.

beatitudinem necesse est perficeri. B. Nec positis in qua per orbis refragari queo, et illis hoc illatum consequens esse perspicio.

D. Respice inquit, an hinc quoque idem firmius apud probet quod duo summa bona que a se diversa sint esse non possunt. Etenim que discrepant bona non esse alterum quod sit alterum liquet. Quare neutrum poterit esse perfectum, cum alterum alterum deest. Sed quod perfectum non sit, id sumum non esse manifestum est. Nullo modo igitur que summa sunt bona ea possunt esse diversa. Atque et beatitudinem et deum: summum bonum esse collegimus. Quare ipsam necesse est summam esse beatitudinem: que sit summa diuitias. B. Nihil in qua nec re ipsa verius, nec ratione firmius, nec deo dignius includi potest.

D. Supradicta inquit igitur veluti geometre solent demonstratis positibus, aliud inferre quod porismata ipsi vocantur, ita ego quoque tibi veluti corollarium dabo. Nam quoniam beatitudinis adeptio est fuit homines beatitudo, non est ipsa diuitas: diuitatis adeptio est beatos fieri manifestum est. Sed ut in iusticie adeptio iusti: sapientiae sapientes sunt, ita diuitate adeptos, deos sicut ratione beatitudo necesse est. Dis igitur beatus: deus. Sed natura quoniam unum participatio non nihil prohibet est quod plurimos. B. Et pulchrum in qua beatum praeiosum sive porisma sive corollarium vocari manus

Prosa decima

participatione at nihil phibet ples deos esse. Hac yclonem medans boeci dicitur. Et pulcrum in qua hoc s. qd mō pculisti atqz piosū sive porisma sive corollarium maius i. magis velis ipm vocari. Nō qd ois beat est de. hoc pba ex lra sic. Noies sint bti adeptione beatitudis. s beatudo ē diuitias. g hoies sint bti adeptione diuitatis. s adeptione dinitatis aliquis efficit deus. g ois beat est deus. Nel p sicut argui. Adeptione diuitatis aliquis efficit deus. adeptione dinitatis aliquis efficit beatus. cū diuitas sit idem cū beatitudine. g ois beatus est deus. Nō fm Aguit. porus ri est subtile foramen in corpe p qd sudor emanat. Inde porisma atis. i. aptio vel illuminatio sensus. Di cuncte etiā porismata regule quas geometre pponit ad aliqd ostendendū eo qd apertat et illuminat mente lectoris. Et ipse allegat boecii in hoc libro de hoc noie porisma. Nō fm eundē Aguit. a corona venit coronarium qd est premiū victorie vel premiū belli vel certamis. s. corona vel ali qd aliud. vel coronarium est unde aliquis merebitur honorē vel adipiscit coronā. Et etiā allegat boecii qd in hoc loco de hoc noie coronarium. s. coiter ipm noiam corollarium. Et est corollarium pclo se quis ex pmissis. Nō aliquis dicet. Si ois beatus est de. cū ples sunt bti ples erunt dū. Rndet boe cius qd vn est de naturalit et essentialit. s. pticipatiue scz picipatione futuris et immortalitatis pnt ee ples dū. Un p. Ego dixi dū estis et filii excelsi oes. Itē innuit ples p. metaph. vbi sic pculatiū est qd de in humano corpore hospitat. Pro qd vltori nōndū qd de est quadruplex. Aliqz e de nūcupatiue vt idoli. ali usurpatue vt demones cultū dei sibi usurpatēs vt dicit scriptura. Oes dū gentium demonia. Tertiū pticipatiue vt hoies beatitudinē pticipates. Quartū est de natu ra hys essentie eternitatem. imutabilitatem. et incōcibilitatem. Primis tbus modis pnt bñ esse ples dū. s. nō qrtto mō. Ultio nō deitate sive diuitatē pticipare nō est nisi immortalitate. impassibilitate. et subtilitate. et agilitate adipisci. nā mortale additū nob separat nos a dūs. vt dicit Porphyrius. g adeptione immortalitatis erim dū.

P. Atqz hoc qd pulcrius nihil est qd his annectenduz esse ratio psumadet. B. Quid inquā? P. Cū mltā inqt beatitudo p̄tinē videat. vt ne hec oia vnu veluti corpus beatitudis quadā partitū varietate p̄iungant. an sit eoz aliqud qd beatitudis substatiāz p̄pleat. ad hoc nō certa referant. B. Velle inquā id ipsaz rex p̄memoratione patefāces. P. Nōne inqt beatitudinē bonū esse censum? B. Ac sumū qdem inquā. P. Addas inqt hoc oībus licet. Nā eadē sufficiētia sumā est. eadē sumā potētia. reuerentia quoqz claritas ac voluptas beatitudo esse iudicat. B. Quid igit? P. Heccine oia bona. sufficiētia potētia. cetera qz veluti quedā beatitudinis mēbra sunt. an ad bonū veluti ad uticē cuncta referunt? B. Intelligo inquam qd inuestiganduz pponas; sed quid p̄stituas audire desidero p̄tas. Quid igit estimas dicendū. heccine. i. n̄n quid hec oia. s. sufficiētia. potentia. et s. veluti qdā mēbra beatitudis an cuncta referunt ad bonū veluti ad uticē. i. tanqz ad sumā rōnem appetendi oia alia. Tūc boeci fatek se intelligē qōnem et p̄stolari ei solutiō dices. Intelligo qd p̄ponas inuestigandū. s. desidero audire qd p̄stituas. i. diffiniās qōnem dissoluēdo. Nō qd q̄stio quā p̄bia mouet ē ista. Utz pdicta qng. s. sufficiētia. reuerentia. et p̄stituāt beatitudinē sic diversa mēbra vnu corpus vel utz oia sint eadēz referant ad aliqud vnu. s. ad bonū qd sit rō appetēdi oia ista. 16 qz in beatitudine est sumū bonū. et in beatitudine est sufficiētia. reuerentia. potētia. glā et iocunditas. iō.

Libri tertij Prosa decima

querit an ista sunt in beatitudine tanq; diuersa aut ad unum relata. s. ad bonum ratione cui appetuntur.
Ilo ad primam parte quoniam debet renderi quod non. quia membra unum corpus constituentia debet esse in se
diuersa ut statim probabit in lira sequenti. s. illa quoniam sit unum ut probatur est. quod non potest esse beatitudinis
constituentes ipsum sicut membra unum corpus. Etiam si sic sequeatur quod beatitudo seu deus non est oportet simplex quod
est impossibile.

Hic philia solvit quoniam. Et primo ostendit quod ista quoniam non sunt propter membra beatitudinis. et non quod oportet referantur ad
bonum ibi. Ad bonum vero. Primo intendit taler rationem. Membra constituentia aliquod unum ad inuidem debet esse diversa. s. ista oportet quoniam sunt idem. quod non sunt
membra et propter beatitudinis. unum dicere in lira. Cuius rei supple posse in questione sic
accipit discretionem. id discretam solutionem. Si hec oportet forent membra beatitudinis
tunc discreparent a se inuidem. Hec enim est natura partium ut diuersa ponant unum corpus. atque per
certum hec oportet quoniam monstrata sit idem esse supple in. ix. psalmi. igitur minime sunt membra beatitudinis. s. si in eis
saluet ratione membra oportet unum membrum. et tunc sequitur beatitudine ponit ex uno membro quod est impossibile.
et hoc est quod dicit. Alioquin. i. si aliter dicatur quod non sunt membra sicut unum membrum videtur beatitudo esse pura
ex uno membro quod fieri nequit. Et dicit Boecius. id quod est ratione inclusum est non est dubium. s. istud quod res
stat de beatitate alterius propter quoniam expecto. Non quod beatitudo est diuitias ut prius visum est. et quod diuitia
est oportet simplex et indivisibilis. ex illo potest esse constituta. cum enim constitutus prius sit constituto. esset
aliud primum deitate quod absurdum est. quod beatitudo non potest esse constituta ex pluribus membris vel ex uno membro

Hic philia ostendit quod oportet referantur ad
bonum tanquam ad causam propriae quam appelle
tur. et ex dictis deducit quidam platonenses superius probatas ut melius intelligant. Secunda ibi Cuius vero causa prior dicit
Palam est certe. s. quoniam sed dicta ad quod oportet referenda reducuntur. ipsa referri
ad bonum. Idecirco est petit. i. appetit sufficiencia quod bonum esse iudicatur. idecirco potentia desiderat quod id etiam cre
dit esse bonum. idem licet plectare. i. iudicare de reverentia: claritate et iocunditate. et sic universaliter plectur quod
bonum est summa. i. plectio et causa omnis ex
petendo. i. desiderando. quod declarat per signum dicens. Illud enim quod negatur in re neque in similitudine
i. apparentia vultus bonum retinet in se: illud nullo modo potest expeti. i. desiderari. et hoc i. per tristianum illa quod non
est bona natura. i. ex natura tamen si videantur. i. appareat esse quae vera bona sunt. appetuntur. quod fit ut bonitas
iure credatur esse summa atque causa omnis expetendo. Non quod bonum est causa omnis desiderando. quod desiderante
rione boni in aliquo siue sit bonum sicut in apparentia siue existentia: tollit ratione appetibilis. posita vero ratione
boni in aliquo siue sicut in apparentia ipsum est appetibile. propter quod dicit Aristotle. iij. de anima. Mo
uet enim appetibile hoc quidem bonum. hoc autem apparetens bonus.

Hic ex dictis philia deducit quidam
dictiones prius probatas ut melius intel
ligantur et sunt due. Prior est quod bonum et
beatitudo sunt idem. Secunda quod deus et bo
num idem sunt. Deducit per primam platon
em dicit. Illud marie videtur optari cui
sunt causa quidam. i. aliud expetit. i. deside
rat. ut si causa salutis. i. sanitatis quis
piam. i. aliquis vellet equitare non tam

P. Cuius discretionem rei sic accipit. Si hec oportet beatitudi
nis membra forent: a se quoque inuidem discreparent. Nec
est enim partium natura/ ut unum corpus diuersa ponant
B. Atque hec oportet idem esse monstrata sunt. P. Minime
igitur membra sunt. Alioquin ex uno membro beatitudo
videbitur esse coniuncta: quod fieri nequit. B. Id quidem
inquam dubium non est/sed id quod restat expecto
P. Ad bonum vero cetera referri palam est. Idecirco enim
sufficiencia petit/ quam bonum esse iudicatur. Idecirco potentia
quoniam id quoque esse credit bonum. Ideem de reverentia cla
ritudine. iocunditate plectare licet. Quid igitur experiendo
rum summa atque causa bonum est. Quod enim neque re neque similitudi
ne ullum in se retinet bonum: id expeti nullo modo potest. Idecirco
etiam quod natura bona non sunt: tamen si esse videantur: qui
vere bona sunt appetuntur. Quo sit utrum summa cardo atque
causa experiendoz omnium bonitas esse iure credatur.
i. apparentia vultus bonum retinet in se: illud nullo modo potest expeti. i. desiderari. et hoc i. per tristianum illa quod non
est bona natura. i. ex natura tamen si videantur. i. appareat esse quae vera bona sunt. appetuntur. quod fit ut bonitas
iure credatur esse summa atque causa omnis expetendoz. Non quod bonum est causa omnis desiderandoz. quod desiderante
rione boni in aliquo siue sit bonum sicut in apparentia siue existentia: tollit ratione appetibilis. posita vero ratione
boni in aliquo siue sicut in apparentia ipsum est appetibile. propter quod dicit Aristotle. iij. de anima. Mo
uet enim appetibile hoc quidem bonum. hoc autem apparetens bonus.

Cuius vero causa quod appetit: id maxime videtur optari. Vele
ti si salutis causa quispiam vellet equitare. non tam equitan
di motu desiderat quam salutis effectum. Cuius igitur oportet boni
gratia petantur: non illa potius quam bonum ipsum desiderant ab o
bus. Sed propter quod cetera optantur: beatitudinem esse processum

et Retrum decimum

mus. Quare sic quoq; sola querit beatitudo Ex quo liqdo apparet ipsius boni et beatitudis vna atq; eandem eē substātiā. **V**Nihil video cur dissentire q̄spia possit ipm bonū. si nos p̄cessim̄ beatitudinē esse xp̄e quā cetera optant. q̄re sola beatitudo tanq; finis om̄i alioz desiderat. ex q̄ liqdo. i. manifeste apparet esse eandem substātiā ipm̄ boni et beatitudinis. **H**oc ecus assentiens isti deductioni dic. nil video cur q̄spiam possit dissentire. **N**ō quorūcūq; p̄p̄eras p̄ se est eadē; nēc est illa esse eadē. cū igit̄ bonū et beatitudo habeat vna et eandem p̄ se p̄prietate: erit eadē. **N**ā p̄ se p̄p̄iu est beatitudini q̄ oia p̄p̄t eā desiderant. sūliter illa p̄prietas est boni q̄ oia appetunt q̄r bona. ḡ bonū et beatitudo sūt idēz. **N**ō q̄ illud magis appetit cuiq; cā aliqd appetit. q̄r illud p̄p̄t qd̄ aliqd appetit. p̄p̄t aliud. q̄r cā p̄ maria p̄ri infuit q̄s lēdaria. et iō illud p̄p̄t qd̄ aliqd appetit: plus infuit desiderio: q̄s illud qd̄ appetit p̄p̄t aliud. sūc finis pl̄ infuit q̄s ordiata in fine. **E**t h̄ declarat p̄ exemplū in l̄ra de sanitate que pl̄ appetit q̄s actus eqtandi faciūt p̄p̄t sanitatem.

Dicit̄ dēū verā q̄s beatitudinē vnu atq; idem eē mō strauim̄? **B**Ita inquā. **D**Securo igit̄ concludere licet. dei quoq; in ipso bono/nec vsquaz alio sitam eē dit phia dices. Igit̄ secure licet p̄clūdē substātiā dei sitaz esse in ipso bono nec substantiam. **V**squaz alio. i. alibi. **N**ō q̄ ex p̄ma p̄clone infert sc̄da/acciendo p̄ma p̄clone p̄ magiore. arguēdo sic Bonū et beatitudo sūt idem sūt substātiā. si deus ē vera beatitudo. ḡ deus et bo nū sunt idem sūt substātiā.

Hic phia ex p̄clone prius p̄bata deducit sc̄dm. s. deūr bonū esse idēz sūt substātiā. et dic. **G**z dēm̄auim̄ deūr verā beatitudinē esse idēr vnu. dic boecius. Ita est inquā. ex q̄ p̄clū substātiā. **D**icit̄ phia dices. Igit̄ secure licet p̄clūdē substātiā dei sitaz esse in ipso bono nec substantiam. **V**squaz alio. i. alibi. **N**ō q̄ ex p̄ma p̄clone infert sc̄da/acciendo p̄ma p̄clone p̄ magiore. arguēdo sic Bonū et beatitudo sūt idem sūt substātiā. si deus ē vera beatitudo. ḡ deus et bo nū sunt idem sūt substātiā.

Returum falleutium
ab innētore. t̄ est vnde calybabū. p̄stās ex spōdeo et dadylo. ex dñobus vel tribus trocheis. q̄r vltio loco p̄t poni spōdeus. vel trocheus. In q̄ metro phia postq; ont i q̄ sit lūma beatitudo: hortat ad istā beatitudinē puenitē dices. **D**ēs capti q̄s fallax libido. i. delectatio habitās. i. possidens frenas mentes ligat improbis catēs. i. viciosis cupiditatib;. venisse parit̄ huc. i. ad lūmū bonū qd̄ ē sitū in deo. **T**ūc ont vtilitatē venīdi ad illud bonū. d. **D**ec. s. beatitudo q̄ est deus erit vobis rēges laborum. cū ipse sit p̄mū in hac vita laborant̄. hic ē portus. i. securitas manens placita quiete hic ē asylū. i. dom̄ re fugiū vnu. i. solū q̄r tū ad dēū ē tūtū refugiu. patēs. i. aptum miseris. **L**ūc comparat istud bonū ad bona tpalia ostēdens bona tpalia ē dānosa. q̄r sui cupiditate obtenebrat̄ aiam dicens. Quicquid donat tagus flui. iste aureis suis arenis. quicquid donat herm̄ flui. rutilante. i. splēdēte sua ripa aut **I**ndus flui. a q̄ d̄ India. p̄pinqū calido orbi. q̄r vicin̄ torride zone **I**nd̄ inquā cōmīscēs lapillos virides. i. smaragdos cādidiſ. i. margaritis. totū illō nō illustrat̄ aciez supple mētis s̄ magis condūt. i. in uolunt̄ cecos aios i suas tenebras. i. ignoratiās verei boni. h. s. bonū tpale q̄cqd. i. qd̄cūq; placet et excitat mētes ad cupiditatē. illō tellus aluit insimis cauernis. i. p̄fundis. q̄r in p̄fundo tre gignunt̄ metallaz gēme. **T**ūc ont vtilitatē boni qd̄ est dēū in q̄ est vera beatitudo. d. **S**plendor. i. beatitudo splendēs q̄ splendore regit celum ille vitat obscuras ruinas aic. q̄r splendor et obscuritas se nō p̄patiunt̄ in eo/ dē. q̄squis ḡ poterit notare. i. notā h̄cē h̄cē ip̄e b .iiii.

Hec omnes pariter venite capti
Quos fallax ligat improbis cas
Terreas habitās libido mētes. **C**tenis
Hec erit vobis requies laborum
Hic portus placida manens quiete
Hoc patens vnum miseris asylum
Non quicquid tagus aureis arenis
Donat. aut hermus rutilante ripa
Aut indus calido propinquus orbi
Candidis miscens virides lapillos
Illustrant aciem magis q̄s cecos
In suas condunt animos tenebras
Hoc quicquid placet excitat̄ mentes
Insimis tellus aluit cauernis
Splendor quo regitur viget q̄s celum
Vilitat̄ obscuras anime ruinas
Hanc quisquis poterit notare lucem
Candidos p̄hebi radios negabit.

Libri tertij de solatione philosophie

negabit. i. nō curabit cādidos radios phebi. i. solis
fugū quā Romul⁹ fecit. ab a qđ ē sine ⁊ silon qđ est tac⁹ qđ sine tactu. qđ nō erat fas aliquē ibi
tangē vel offendē. Nō fm̄ Iſid. li. etym. Tagus est flum⁹ quē Carthago hispanie sic nuncupa
uit. qui et pāctolis dī. ex q̄ pcedit flum⁹ arenis auriferis copiosus. ⁊ ob h̄ certēs flum⁹ hispanie
est platus. Nō fm̄ Aguit. ḡ hermus est flum⁹ sicut q̄ campos simirneos secat fludib⁹. ⁊ ē plen⁹
arenis arenis Indus at h̄ Iſid est flum⁹ orientis q̄ rubro mari excipit. a q̄ India nūcupat abū
dans marga. Hic vult monstrare quid sit bonū. q̄ vnū atq̄ idem
ḡdīs. est bonū. et q̄ unum semper desiderat sublīstere.

Ista est. xi. psa h̄ tū in q̄ phia
inducit boecii i cognitionē q̄rundā
q̄ prius fassus fuit se i grare. l. q̄s sit
finis oīm rez. ⁊ qbus gubernaculis
mūd⁹ regat. Prio dicit ipm i cog
nitionē p̄m. ⁊ scđi in sequenti psa.
Prio phia inuestigat diffōnem bo
ni. ⁊ ex hoc oīt q̄s sit finis oīm re
zū. ibi. Et illa nīmū. Primo p̄mit/
tūt quedā. ⁊ phia aggredit p̄po/
litū. ibi. Nōne inq̄t. Prio boecius assentiens p̄dictis dīc Assentior inquā. s. iā dīctis. cūcta enī
p̄stant nexa firmissimis rōnibus q̄r dem̄ratūis. Et phia inq̄t Quantī. l. p̄cū estimabis si agnou
ris qđ sit ipm bonū! Rūdet boecius. infiniti. l. p̄cū inquā estimabo. si qđe mihi parit p̄tingat ag/
noscē deū qui bonū ē. Dīc phia Atq̄ p̄ certe h̄ p̄tēfaciā verissima rōne. manēat. i. p̄cedat mō
. i. tñmō q̄ p̄clusa sunt pauloante. Et dīc boeci⁹. manebūt sine oī p̄dictione in sui p̄tate. Nō q̄
ad p̄bandā aliquā p̄clonem oī p̄ncipia manē in sui p̄tate et ea p̄cedi. si enī negarent non posset
ex eis deduci p̄clo. Voleb⁹ ḡ phia ex his q̄ p̄clusa s̄t tanq̄ ex p̄ncipijs p̄cludē qđ sit bonū; dīc h̄
velle facere manentibus his q̄ p̄bata sunt. Et dīc boeci⁹ q̄ manebunt in sui p̄tate

Hic phia aggredit intētū onden
do qđ sit bonū. ⁊ intēdit p̄bare istā
p̄clonem. bonū est illud qđ oīa appē
tūt. quā p̄bat tī rōne. Antīt bonū
sunt idem. s̄ oīa appetunt esse vnū. ḡ
oīa appetunt bonū. Circa istā rōnem
sic p̄cedit. p̄mo p̄bat maiore. ⁊ mi
nore. ⁊ resumpta maiore infert con
clusionē. scđa ibi. Nōstī ne igīt. etia
ibi. At ne igīt. Probat ḡ maiorem
q̄ vnū et bonū s̄t idem p̄ modū qđ
nis. ⁊ p̄mo q̄rit dīcēs. Nōne s̄ mō/
strām⁹ in ix. psa ea q̄ appetunt a
plib⁹. l. sufficiētia. reuerētia. potē
tia. idcirco nō esse vera bona p̄fē/
cta qm̄ disreparēt a se iuicē sup/
ple eo mō quo appetunt a plib⁹. ⁊
cū alter⁹ abess⁹ alteri nō posse affer
re plenū ⁊ absolutū bonū qđ nllō in
digeat! Tūc at mōstrām⁹ vnū ve
rū bonū fieri. cū colligunt̄ i vna for
mā britudis atq̄ efficiētā. i. i. vna
cāz efficiētē. l. dīcū. vt q̄ sit sufficiētia
eadē sit potētia. reuerētia. claritas
⁊ iocūditas. nīl vno oīa s̄t vnū et
idē mōstrām⁹ ē ea nihil h̄z q̄ nume
rent. i. p̄putent int̄ exp̄cēda. i. dēsī

A Assentior inquā. Cūcta enī firmissimis nexa
rōnibus p̄stant. P. Cum illa quātī inq̄t esti
mabis: si bonū ipm qđ sit agnoueris? B. Infinito in
quā siquidē mihi piter deuz q̄z q̄ bonū ē p̄tinget ag/
noscē? D. Atqui hoc verissima inq̄t rōne p̄tēfaciāz
Manēat mō q̄ pauloān̄ p̄clusa s̄t. B. Manebūt.
D. Nōne inq̄t mōstrām⁹ ea que appetunt a plib⁹
idcirco vera p̄fectaq̄z bona nō ē. qm̄ a se iuicē discre
parēt. cūq̄ alteri abess⁹ alter⁹. plenū ⁊ absolutūq̄z bo
nū afferre nō posse. Cum at vēp̄ bonū fieri. cū i vna
veluti formā atq̄ efficiētā colligunt̄. vt q̄ sufficiētia
est: eadē sit potētia. reuerētia. claritas. atq̄ iocūditas.
Nīl vno vnū atq̄ idem oīa s̄t. nihil habē quo inter
expētēda nīferēt. B. Demōstrātū inquā nec dubita
ri vlo mō p̄t̄ D. Que igīt cū discrepant: mīme bo
nū. cū vno vnū ē ceperint: bō fīnt. Nōne hec vt bo
na s̄t. vnitatis fieri adeptiō p̄tingit? B. Ita iquāz
vidēt. P. S̄ omne qđ bonū est: boni p̄cipiatōe bo
nū ē s̄t. an mīme? B. Ita ē. P. Oportet igīt
idez esse vnū atq̄ bonū. simili rōne p̄cedas. Eadem
nanq̄ s̄bstāntia est eoꝝ quorum naturalit̄ non est di
uersus effectus B. Negare inquā nequeo.

Prosa undecima

derāda. Et dīc boeci⁹. dēmōstratū est inquā. nec vlo mō dubitari p̄t. Ulterius q̄rit phia Illa q̄ cū discrepant mīme s̄t bona. et cū ceperint eē vñū. fūnt bona. nōne hec p̄tingit fieri bona adepti one vnitatis? Dic boeci⁹. Ita videt inquā. Et subdit phia. s̄ oē qđ ē bonū pticipatione boni: cō/cedis esse bonū an mīme? Et dīc boeci⁹. Ita est. Tūc phia ex p̄cessis p̄cludit maiore. d. Igit̄ s̄li eadē est substāta eoz q̄z nō est naturalit diuersus effectū. qr̄ idem inqntū idem/natū est facē ide Boeci⁹ p̄cedēs dīc. Negare inquā nequeo. Nō ex l̄ra s̄lc pbaf q̄ vñū z bonū sint idem. Quer/ vnitatis. g. vñū et bonū idem s̄nt. Vel alit arguit sic. Oia s̄t bona adeptiōe bonitatis. oia s̄t bona adeptiōe vnitatis. g. bonū z vñū s̄t idem. Aliā rōnem inuit in l̄ra dicēs. Illa s̄t vñū q̄z nō ē diuersus effectū. qr̄ idem inqntū idem/nō facit nisi idem. ex. ii. de generatione. s̄ vnius z boni nō ē diuersus effectū. qr̄ effectū vtriusq; est bonū. g. sunt idem. Et hec p̄clō pater ex. iiiij. metaphys vbi Aristoteles vult q̄ bonū et vnum p̄uertant

D. Nostri ne igit̄ inqt̄. om̄e qđ ē. tādiu manē atq; s̄bsi/stere q̄dū s̄t vñū. s̄ interire atq; dissolui p̄iter atq; vñū ēē destiterit? B. Quonā mō? D. Ut iāalib⁹ in quīt: cū in vñū coēt ac p̄manēt aia corporisq; id anis mal vocat. Lū nō hec vnitas vtriusq; sepatiōe dis/soluēt: iterire nec iā ēē aial liquet. Ip̄m quoq; corp̄ cū i vna forma mēbroz p̄iunctiōe p̄manet: hūana vi/sit species. At si distribute segregate q̄ p̄tes corporis distraxerit vnitatē. desinit ēē qđ fuerat. Eoq; mō per currēti cēfēa. p̄culdubio patebit s̄bsistē vñūq; dū vñū ē. Lū nō vñū esse desinit: interire. B. Consid/ranti inquā mihi plura mīme aliud videtur

festū ē aial interire z iā nō esse aial. Ponit aliud exemplū. Iplum etiā corpus humānū cū p̄ma/gregate. i. separe ab inuicē distraxerint vnitatē corpus desinit esse qđ fuerat. Eodē mō p̄currenti def. Et dīc boeci⁹. Nīme inquā videt mihi aliud p̄siderati pla. Nō q̄ aliquis dicēt. nō vide/tū est. s̄ mali nō s̄t boni. g. nō sunt vñū. Probatio. Unū z bonū sunt idē vt iā p̄ba/pbat malos nō solū nō esse potētes sed simplicē nō ēē. vñ mali bñ s̄t mali. sed q̄ simplicē dicant̄

D. Est ne igit̄ inqt̄. qđ in quantū naturalit agat: re/lata subsistendi appetentia: venire ad interitū corrū/ptionēq; desideret? B. Si aialia inquā p̄siderē q̄ hñt aliquā volendi nolēdīq; naturā: nihil inuenio qđ nul/lis extra cogentibus abiçiant manendi intentionem: et ad interitū sp̄ote festinēt. Omne nāq; aial tueri salutē laborat. mortē nō p̄niciē q̄ deuicit. S̄z quid de/herbis. arbōrib⁹q;. qđ de inaialis oīo p̄sentiā rebus:

¶prositus dubito?

Hic phia p̄bat minore. s̄. q̄ oia appetūt esse vñū p̄ tale rōnē. Unū/ qđ; tādiu manet atq; subsistit qn/dū est vñū. s̄ oia naturalit appetūt manē et subsistē. g. oia appetunt esse vñū. Illi⁹ rōnis p̄mo declarat maio/re. 2° minorē ibi. Est ne igit̄. 3° resūpta maiore p̄cludit intentū ibi. Qđ at inqt̄. Primo g. declarās maiore q̄ vñūq; tādiu manet qndū est vñū. dicit. Nostri o boeci om̄e qđ est tādiu manē atq; subsistē qndū s̄t vñū. et cū desinit esse vñū: parē cōtingit dissolui atq; interire. Querit boeci⁹ Quonā mō? Phia declarat in exemplo dicēs. In aialib⁹ h̄ p̄z cū aia et corpus in vñū coēt atq; p̄manēt vñū: illud vñū vocat aial. cū nō hec vnitaa dissoluit sepatoe vtriusq; aie et corporis: liquet. i. mani

net i vna forma p̄iunctione mēbroz tūc vñū. i. yide hūana sp̄es. s̄ si p̄tes corporis distributē z se/cecreta p̄culdubio patebit vñūq; subsistē. i. p̄manēt dū est vñū. cū nō desinit esse vñū interire vi/esse et ēē vñū s̄nt eadē. qr̄ mali s̄t z tñ nō s̄t vñū. Probatio. Unū z bonū sunt idē vt iā p̄ba/pbat malos nō solū nō esse potētes sed simplicē nō ēē. vñ mali bñ s̄t mali. sed q̄ simplicē dicant̄

b iiiij

Libri tertij de solatione philosophie

di. i. psequēdi. et nolēdi. i. fugiendi aliqd. nihil inuenio qd abūciat intētionē manēdi supple i re rū natura t festinet spōte. i. voluntarie ad interitū null' causis ex cogētib'. qr oē aial laborat tueri salutē t deuitat mortē et pnicē. s ego prīus dubito qd de h̄bis t arborib'. t qd de reb' inātatis oio pfectiā. s. an talia appetat esse t pmanē. **N**ō boeci' nō dubitat qn aialia appetat esse t pma ne. cui' rōnem inuit. Illd qd laborat tueri salutē t vitare mortē s appetit esse t pmanē. s. oē aial est hmōi. g. vī. **H**z vt̄ ita sit in vegetabilib' et i reb' inātatis. de h̄ dubitat. et pt̄ esse rō dubitati lib' q mouent ad pcpientū nutrimentū et ad alia q ptnēt ad pseruationē vite

Vic phia pbat q vegetabilia sic herbe arboreas appetat eē t pmanē. t h̄ pbat q̄tuor modis sic patebit. Prio ex locoz qlitate qr i talib' locis nascunt vbi diuti' pnt pkuari i eē. vñ dic. Atq. p certe o boeci nō ē q possis ambigē. i. dubitae de h̄ vtr̄ inātata t vegetabilia appetat eē pri mū. i. pmo signo. Cū tu ituearis herbas atq. arboreas inātasi locis sibi cōuenientib' vbi qntū earū natura. i. vigor nature queat nō pnt cito ex arescēt interire. nā alie cāpis orūt sic olive. alie mótiib' sic cypressi. alie q dñ capilli veneris. et barba iouis. aliaz h̄bz st̄ fecūde. i. abūdātes steriles arene vt illi' h̄be q dñ mirica. qs si q̄squā conat ēnferre i alia loca arescūt. s. natura dat vnicuiq; qd sibi puenit. et elaborat ne intereāt qndiu manē pnt. **N**ō loc' est pncipū generatōis qr saluat t pseruat locan t ipso mediāte v̄tus celestis influit ipsi locato. cū igī vegetabilia sic h̄be t plāte requirat deimi nata loca in qbus saluant et in alijs arescant. patet q ip̄la appetant esse et pmanere.

Vic phia pbat idē alio signo qd sumit ex mō situatiōis ptiū fm pue niciā ad affectionē alimēti q p̄fuat esse eoz. Et dic. **Q**uid iudicas ex h̄ q oēs h̄be t arboreas ēhūt alimēta radicib' velut ore demerso in fras. et diffūdit sibi alimētū p medullas p robur. t p corticē qd nō est nisi ppter appetitū pmanēdi. **T**uc ponit aliud signū quod sumit de dispōne ptiū ad phibēdū nocumētū extinse cū. d. **Q**uid iudicas ex h̄ q mollissimū qd q̄s sic ē medulla sp̄ recondit. i. locat in interiorē sede. i. i medio plāte. ex h̄o ruct qdā ligni firmita te. vltim' āt. i. exterior cortex arboreis q̄ patiēs mali. i. potens sustinē mala' opponiē defensor ad uersū intēperie celi. i. aeris. **T**uc ponit aliud signū qd sumit ex p̄pagatōne seis q̄ ordinat ad p̄crationē nature i alio sili in sp̄. cū nō possit manē idē nūero. Et dic. **J**ā h̄o qnta est diligētia naturae vt cūcta p̄pagnēt seie multiplicato supple p̄sidera q̄ oia seia qs nesciat esse tanq; qldā machinas. i. inſtrā manēdi nō mō. i. nō tm ad tps: v̄x etiā manēdi in ppetuū generatim. i. successiva generatione! q. d. nll's ē cui hec nō pateat. **N**ō q̄ radices plātaz ori siles st̄ cū habeat eādē opa tione. i. ēhē alimentū. **V**nt st̄ plāte radices infitas tre qr ex tra hūorem ēhūt t alimētū qd pmo diffundit i medullā. deinde i robur. deinde i corticē. **E**st āt medulla mollissimū qd ē i medio plāte vel arboreis nō potes pati intēperie caloris t frigoris. iō natura ipam locauit i medio quā cūdat robur qd ē lignū arboreis. robur āt circūdat cortex exteriori tanq; defensorē ab intēperie aeris. **N**ō q̄ vegetabilia nō pnt iāē nūero manē. iō natura pducit i cis seia p q̄z p̄pagnos nē maneant idem in sp̄. i. in suo sili

Vic phia pbat q̄ etiā inātata ap perat ee duob' signis. Prio ex incli natōe naturali eoz ad locum. t dic.

Ca etiā q̄ inātata eē credunt. nōne qd sunz ē/q̄s sili rōne desiderat? Cur enī flāmas qdē sursum leuitas. ve

Prosa vndecima

hit. etras **h**o deorsuz pond^o depmit. nisi q̄ hec singulis loca motionesq; puenit? Porro at qd cuiq; cōsentaneuz ē: id vñqdg; pseruat. sicuti ea q̄ s̄t inimica corrūpt. **I**az **h**o q̄ dura s̄t vt lapides: adherēt tenacissime ptib^o suis. t ne facile dissoluant: resistit. Que **h**o liquētia. vt aer atq; aqua facile qdē diuidētib^o ce- dūt. sed cito i ea rursus a quib^o sunt abscula relabunt. Ignis vero omnē refugit sectionem.

g aliud signū sūptū ex p̄suatione naturali p̄prietatis. cuiusmodi ral nitit pseruare. vñ dic. **I**ā supple ista **h**o q̄ dura s̄t vt lapides adherēt tenacissime. i. firmissime suis ptib^o t resistit p suā duricē ne facile dissoluant. Que **h**o s̄t liquētia. i. mollia sic aer et aq̄ facile cedēt diuidētib^o s̄ cito relabunt i sui integratē. Ignis refugit oēm sectionē. i. nō pnt secat ptes ignis qn sp in aliq puenit. vel qr p̄t vehementia actionis corrūpit ipm qd̄ debet secare

Neinq nūc nos de volūtarīs aie pgnoscētis motib^o: h̄ de naturali intencioē ēctam^o sicuti ē q̄ acceptas es- cas sine cogitatō ēnsigim^o. q̄ in somno spūm duci m̄nescientes. **N**ā ne i aialib^o quidē manēdi amor/ ex aie volūtatib^o. vep ex nature pncipijs venit. **N**ā se- pe mortē cogētib^o causis quā natura reformidat: vo- luntas āplectit. **C**ōtraqz illis q̄ solo mortaliū rez du- rat diuturnitas/gignēdi op^o (qd̄ natura sp appetit) infdū coercet volūtas. **A**deo hec sui charitas/nō ex aiali motione. h̄ ex naturali intencioē pcedit. Dedit enī puidētia creatis a se reb^o hāc v̄l maxīaz manēdi cām. vt quoad pnt. naturaliū manē desiderēt. Quare nihil ē. q̄ v̄llo mō queas dubitare. cūcta q̄ s̄t appetē naturaliū pstantiā pmanendi. deuitare pnicē. **B**. **C**ōfiteor inquā nūc me in dubitato cernere/que dudum

diuturnitas. i. pmanētiā rez mortalīn incerta videbanz. lūtas sic p̄z in p̄tinētib^o. adeo hec charitas. i. appetit^o sui supple manēdi nō pcedit ex aiali motione s̄ ex naturali intencioē quā de^o indidit nature. dedit enī puidētia dīna reb^o creatis a se hāc maximā cāz manēdi. vt desiderēt pmanē naturaliū qndiu pnt. q̄re nihil ē q̄ v̄llo mō queas dubitare cūcta q̄ s̄t naturaliū appetē pstantiā pmanēdit deuitare pnicē. qd̄ boeci^o pcedes dic. **C**ōfiteor inquā nūc me certē indubitato. i. sine dubitatō ē q̄ dudū icerta videbanz. s. q̄ vegetabilia t inaīata naturaliū appetitū pmanētiā cēndi. **N**ō q̄ duplex est appetit^o. natural & aialis. **N**atural est q̄ pseq̄ formā naturalē. et qr pma pfectio illi^o qd̄ h̄z formā naturalē ē ee. iō appetit^o cuiuslibet rei naturalis est ad suū esse habēdū si careat. vel ad pseruādū si habeat. Appen- titus aialis est q̄ pseq̄ formā apprehensam. et si forma ē apphensa p sensus sic est appetit^o sen- sitius q̄ sp tendit in puenientia nature. si aut̄ est forma apphensa p intellectū tūc sp inclinatio- pueniens est appetitus rōnalis q̄ est volūtas. et qr illud qd̄ fm se est disconueniens nature. sibi ē mōrē/ illud hō apphendit qnq̄ tanq̄ pueniens p̄t aliud annexū. s. p̄t p̄mī etne vite. iō volū-

Ea etiā q̄ credunt eē inaīata. vt la- pis. aer. ignis. nōne desiderāt. i. appe- tūt qqz. i. oīa inaīata qd̄ suū est. i. tue nature psonū ē sili rōne p̄t pserua- tionē suī ee. q. d. sic. **C**ur enī leuitas vchit. i. mouet flāmas surſu. t pōd^o i. gūtas depmit etras deorsu n̄ p̄t alia cām nūl q̄ hec loca t motiones puenit singul supple p sua saluatōe eoꝝ esse! Et s̄dit Porro illud qd̄ ē p̄sentancē. i. puenies cuiq; illd supple pseruat in esse vñqdg; sic ea q̄ s̄t iūnica. i. p̄ria corrūpt. 2° pbat idē nō ē appetit^o volūtarī s̄ naturalē. et dic. **N**einq nos ēctauim^o nūc de mo- tib^o volūtarīs aie cogscētis s̄ de na- turali intētione. sic naturale ē q̄ īnsigim^o. i. digerim^o acceptas es- cas li- ne cogitatione. t q̄ in somno nesciē- tes ducim^o spūm. i. respiram^o. nā a/ mor. i. appetit^o manēdi. i. s̄sistēdi in aialib^o nō puenit ex volūtatib^o sup- ple sic tu estias. qr superi^o posuisti solū in aialib^o ee appetitū manēdi. s̄ venit ex pncipijs nature. qr natura repit tā i aiatā q̄ i inaīatis. **D**e at appetit^o manēdi non sit ex volūtate pbat duplī. p̄o qr volūtas sepe am- plectit mortez q̄ tollit ee induidui. vñ dic. volūtas sepe amplectit mor- tē quā natura reformidat. i. abhorret cogentib^o causis. s. exīnsecis. sic p̄z de martyrib^o. 2° pbat idē ex h̄o vo- lūtas qnq̄ cohobet opationē p̄suati- uā ee sp̄ifici. dicēs **C**ōtraqz. i. p̄ cō- trariū illd op^o gignēdi q̄ solo durat qd̄ natura appetit: infdū coercet vo-

Libri tertij Retrum undecimum

tas sepe amplectit morte quam natura reformidat. Et quod appetit essendi non est primo et principali ex appetitu intellectivo. sed ex appetitu naturali. nam appetit intellectus non inuenit in oibus in quibus inuenit appetitus naturalis.

Hic phia resumpta maiore cludit intentum. dicitur. **D**icitur autem quod appetit subsistit et permanet illud desiderat esse unum. Huius simile uno sublatu non permanebit cuique rei suum esse. **D**icit boeci. verum est. **C**oncludit ergo phia. **O**ia igit unum esse desiderat. **E**t boeci presentes dicunt. **C**onsensi. **E**t tunc maiorem principalem syllogismi resumit ut concludat dissimum boni. dicitur. **B**ed nos monstrauimus unum id ipsum quod bonum est. **D**icit boeci. Ita quidem. **T**unc phia percludit intentum formando dissimiles boni. dicitur. **I**git cuncta bona petunt quod bonum licet. i.e. licet est ut ita describas. **B**onum est quod desiderat ab oib. **E**t dicit boeci. **N**ihil verius excogitari potest. quod ad nihil cuncta referuntur. et destituta uno vertice. i.e. principio cuncta fluitabunt sine rectore. aut si quod est ad quod universalis festinatur. illud erit summus omnium bonorum.

No quod omne quod est. vel appetit perfecti. vel in sua perfectione saluari. cu igit perfecti in perfectione saluari sit bonum. oia appetit bonum. No cum deo oia appetit bonum. ibi non accipit bonum perfectum. bono moraliter. nec perfectum per bono naturali. sed per bono coiter accepto. quod bonum coiter acceptum est esse censit. **N**on vel accidetale pueniens rei ut perfecti vel in sua perfectione salutem.

Hic phia ex dictis reducit boecum in cognitionem cuiusdam quod est se ignorare professus est. quod sit finis ois rerum. **E**t primo premeditat dictum boecum. dicitur. **A**lumini nimirum letorum quod tu fixisti. i.e. attigisti notam. i.e. cognitionem mete medie virtutis. i.e. perfecte virtutis quod est in medio; sed huius patitur tibi quod dicebas te ignorare pauloante. s. in p. li. sex. psal. **E**t quod est boe. quod inquam simile est illud. **D**icit phia. quod sit finis ois regum. **E**t subdit Iesu est enim finis omnium regum quod desiderat ab oibus. quod quod bonum est collegium ut per dissimilem boni oportet ut fateamur bonum esse finem omnium regum. **N**o quod per notam medicinae virtutis intelligit notitiam diuinam. sicut punctum est medianum circuli a quo oes linee ducuntur. **S**ic deus est medicinae virtutis a quo ois virtutis procedit. **N**o quod oia appetit sui finis sit perfectio regi; et res destinata suo sine frustra. cu igit de ratione finis sit causa bonum. quod auferentes finem auferent naturam boni. ex aliis metaphysicis. i.e. finis omnium regum est bonum.

Istud est undecimus metrum h. eti quod dicitur hyponastum ab inuestore. i.e. a pede per dominum. In quanto metro phia ostendit quod possumus cognoscere bonum et verum et puenire in cognitione regum ex quo boeci prius fassus est se modum quod prius ignorabat. Primo ergo ostendit modum quod possumus deuenire in cognitione virtutis. **Z** assignat eam ei ibi. **N**on omne. **D**icit hec. **Q**uis quis vestigat. i.e. inuestigare vult verum per fundam mete. i.e. subtiliter et cupit falli nullis deuiciis. i.e. falsis opinionibus quod faciunt a vero deviare. ille reueluat in se. i.e. exercitet in se lucem. i.e. speculationes itimi vius. i.e. rationis et intellectus iteris oris et ipse cogat id est. reducat longos motus id est operationes anime precedentibus ab anima. infelicitate.

P. **D**icit autem inquit subiecte ac permanente petit. id unum esse desiderat. hoc enim sublatu nec esse quidem cuique permanebit. **B**. **S**ex est inquam. **P**. **O**ia igit inquit unum desiderat. **B**. **C**onsensi. **P**. **S**ed unum id ipsum monstrauimus esse quod bonum. **B**. **I**ta quidem. **P**. **L**unda igit bonum petunt. **Q**uod quidem ita describas licet. ipsum bonum esse quod desideret ab omnibus. **B**. **N**ihil inquam verius excogitari potest. **N**on vel ad nihil cuncta referuntur. et uno veluti nomine destituta. sine rectore fluitabunt. aut siquid est ad quod universalis festinatur. id erit omnis summus bonorum.

P. **E**t illa. **N**imirum inquit o alium letorum. ipsam enim medium veritatis notam mente fixisti. **S**ed in hoc patuit tibi quod ignorare te pauloante dicebas. **B**. **Q**uid inquam. **P**. **Q**uis esset inquit rex omnium finis. **I**esu est enim perfecto quod desiderat ab omnibus. **Q**uod quod bonum esse collegium. oportet rerum omnium finem bonum esse fateamur.

Dicit phia. quod sit finis omnium regum quod desiderat ab oibus. quod quod bonum est collegium ut per dissimilem boni oportet ut fateamur bonum esse finem omnium regum. **N**o quod per notam medicinae virtutis intelligit notitiam diuinam. sicut punctum est medianum circuli a quo oes linee ducuntur. **S**ic deus est medicinae virtutis a quo ois virtutis procedit. **N**o quod oia appetit sui finis sit perfectio regi; et res destinata suo sine frustra. cu igit de ratione finis sit causa bonum. quod auferentes finem auferent naturam boni. ex aliis metaphysicis. i.e. finis omnium regum est bonum.

Mercurius iambicus hyponaestum **Q**uisque profunda mente vestigat verum Lupitque nullis ille deuiciis falli In se reueluat intimi lucem visus Longos quo in orbem cogat inflectens motus Animorumque doceat quicquid extra molitur Suis retrusum possidere thesauris Dudum quod atra texit erroris nubes Lucebit ipso perspicacius phebo

oris et ipse cogat id est. reducat longos motus id est operationes anime precedentibus ab anima. infelicitate.

et Prosa duodecima

dens eos motus in orbē. i. in circulū redeundo ad aīam. et q̄cqd animū doceat molis. i. laborat spe culādo ex. i. circa res exteriores. ille doceat animū retrusum. i. ad se puerum possidē suis thesau ris. i. potentis q̄ sī memoria et intellectus. et tūc illud qd̄ atra nubes. i. obscuritas ignorātie du da rexit. i. occultauit. illud lucebit. i. apparebit p̄spicaci. i. euidentius ipso p̄hebo. q. d. qd̄ longo tpe fuit obscurū: lucidū apparebit intellectui. **Nō** q̄ q̄ vult cognoscē verū dirigat rōnem et intelle ctū ad ipam rē ex et ad rez p̄prietates. et si aliqd cognoscit et his nō statī iudicet. s̄ i se reuertat deliberādo an ita sit vel nō sit. qz sepe videt bonū esse qd̄ nō est. et nō ēē qd̄ est. sine enī delib ratione nō est iudicādū qd̄ nō est longa deliberatione p̄batū. i. dīc phia reuoluta in se lucc inti mi visus. **Nō** q̄ orbis e linea cir cūducta rediēs ad idez. inflectē ḡ longos mot̄ in orbē est cum h̄tus aīe ab anima usq; ad ipam rē diuertit; deliberādo an ita sit vel nō sit fm q̄ agnouit.

Non omne nanc̄ mente depulit lumen

Obliviosam corpus inuehens molem

Heret profecto semen introsum veri

Quod excitatur ventilante doctrina

Nam cur rogati sponte recta censem

Ni mersus alto viueret somes corde?

Osi Platonis musa personat verum

Quod quisq; discit immemor recordatur

ti. i. interrogati censem. i. iudicatis vel r̄ndetis recta sponte. i. voluntarie nisi somes. i. radit vitatis

mersus. i. latens viuet alto corde. i. p̄funda mēte! Et s̄dit q̄ si musa. i. sapia Platonis p̄sonat ve

rū illud. qd̄ q̄s discit recordat immemor. i. oblit^o. **Nō** q̄ platonī imponit q̄ volvēt aīas oīa sci

uisse ante q̄s auergerent corpibus. s̄ adiūcte corpibus oīa ēdidiſſe obliuioni. s̄ p̄ studiū et exercitiū

sapiam recipasse. ḡ voluit q̄ scire nō ē aliud nisi quoddā antiqz remisci ad quā intentionē videt

h̄ loq̄ phia. **S**z nō est dicendū q̄ scire fiat q̄ remiscentiā. s̄ scia de nouo ad q̄rit p̄ inventionē v̄l

doctrinā. vez est q̄ intellect^o n̄ naturalit̄ h̄ in se cognitionē p̄ncipior̄. **U**n Linconien. i. posteri. dīc **N**ō solū vox do

ctoris exteriō sonas nec līa vīla docet. s̄ hec duo mouent et excitant. verus āt doctōr est q̄ mentē

interiō illūnat. vitatē ostēdit. **Nō** q̄ sic sanitas q̄nq; causat a p̄ncipio int̄seco. s̄ a corī. q̄nq;

a p̄ncipio interiori et exteriori puta a medico et corde. s̄ nunq; causat a p̄ncipio exteriori sine in

terionē. q̄nq; ad q̄rit a p̄ncipio interiori. puta ab intellectu agēte sic p̄z i h̄ntib^o sciam p̄ in

q̄s aut adquirit a p̄ncipio exteriori sine interiori. s̄ quib^o illūnat. s̄ quib^o agēte. nū;

Mundum deus gubernat. et quibus gubernaculis?

hoc p̄memorat

Quoniam ego. Platonī inq; vehementē assentior.

nam me hoc iam scđo p̄memoras. **P**rimū q̄

memoriā corporea p̄tagione: dehinc cū meroris mole

p̄ssus amisi. **P**. **T**um illa. Si p̄ora inq; respicias. ne

illud quidē longi^o aberit q̄n recorderis. qd̄ te dudu

nescire p̄fess^o es. **B**. Quid inquaz? **P**. Quib^o ait illa

gubernaculis mundus regat. **B**. Nemī inquā me insci

ciam meā fuisse p̄fessum. **S**z quid afferas. licet iam p̄

spiciam. planius tamē ex te audire desidero.

Dic phia assignat cām ei^o qd̄ dīanē s̄. q̄re possum^o agnoscē vez. d. **T**ā corp^o in uehes. i. induces obliuiosaz mole. i. ḡuitatē nitionē vitatis mēte. i. de mēte q̄ habit^o p̄n cipioz manet i mēte. et subdit. **P**rofēdo. i. p̄ certo semē. i. p̄ncipiū veri. i. vitatis heret i. manet introslū. i. int̄seco in aīa qd̄ exci taē ventilate. i. exercēte doctrīa. **Q**āt semē veri sit in aīa p̄bat p̄z s̄ puer ignarus re tē r̄ndet ad interrogata. vt vtrū dualitas sit nūcrus par v̄l impar. vñ dīc. **N**ā cur roga mersus. i. latens viuet alto corde. i. p̄funda mēte! Et s̄dit q̄ si musa. i. sapia Platonis p̄sonat vez illud. qd̄ q̄s discit recordat immemor. i. oblit^o. **Nō** q̄ platonī imponit q̄ volvēt aīas oīa sci uisse ante q̄s auergerent corpibus. s̄ adiūcte corpibus oīa ēdidiſſe obliuioni. s̄ p̄ studiū et exercitiū sapiam recipasse. ḡ voluit q̄ scire nō ē aliud nisi quoddā antiqz remisci ad quā intentionē videt h̄ loq̄ phia. **S**z nō est dicendū q̄ scire fiat q̄ remiscentiā. s̄ scia de nouo ad q̄rit p̄ inventionē v̄l doctrinā. vez est q̄ intellect^o n̄ naturalit̄ h̄ in se cognitionē p̄ncipior̄. **U**n Linconien. i. posteri. dīc **N**ō solū vox doctōris exteriō sonas nec līa vīla docet. s̄ hec duo mouent et excitant. verus āt doctōr est q̄ mentē interiō illūnat. vitatē ostēdit. **Nō** q̄ sic sanitas q̄nq; causat a p̄ncipio int̄seco. s̄ a corī. q̄nq;

a p̄ncipio interiori et exteriori puta a medico et corde. s̄ nunq; causat a p̄ncipio exteriori sine intentionē. q̄nq; ad q̄rit a p̄ncipio interiori. puta ab intellectu agēte sic p̄z i h̄ntib^o sciam p̄ in q̄s aut adquirit a p̄ncipio exteriori sine interiori. s̄ quib^o illūnat. s̄ quib^o agēte. nū;

Ista est. p̄sa et vltia h̄i ftij i qua phia reducit boeciū in cognitō nem alteri^o cui^o ignorātie p̄us p̄fēsus ē. s. q̄bus gubernaculis mundū re/ gaſ. **P**rio facit h̄. 2° boecius mouet quidā q̄nē phia. scđa ibi **L**udis ne bernat sua bonitate. 2° ont modū q̄ oīa gubernat ibi. **S**ed qd̄ dicā. 3° ex his p̄cludit malū nihil ēē ibi. **S**ed vis ne. **P**rio boeci^o assentit dicitis Platonis in metro. et ont phia ipz posse reduci in cognitionē cuiusdā cui^o ignorātie p̄fessus est. 2° phia re ducit ipm i cognitionē illi^o. scđa ibi

Libri tertij de solatione philosophie

Dudum hunc. Prior dicit. Cum p̄ tūc ego boeci^o in qua vehementer assentior. i. presentio platonis. nam me o p̄ phia horz. s. q̄ de^o sit finis oim rex et sumū bonū scđo memoras. i. recordari facis. primū q̄ amissi memoriam. i. qđ erat in memoria corpora pragione. i. corporis quedine dehinc. i. r̄ memoris boz nū cū amissi memoriam pressus mole. i. pondere amoris. Lūc phia oīt q̄ nō tm̄ horz recordabitur p̄p̄dicta s. cuiusdā alteri^o qđ ignorare se dicebat dicens. Si illa prius p̄cessa respicias nō abes rit longius. s. a memoria tua qn facile recordaberis qđ dudum p̄cessus es te ignorare in p̄ li. Et querit boeci^o. qđ in qua? Dic phia. qbus gubnaculis regat mindus. Et dicit boeci^o. Nemini in qua ex te qđ asseras. i. qđ de h̄ dicas. Nō q̄ boeci^o dic se r̄ memoratum pdictoz q̄ de^o sit finis re tū. et qđ sit sumū bonuz. Prior postq̄ mole corporis oppressus est. amisit memoriam eoz. et postea p̄ studiū recordat^e ē r̄. q̄ merore et futilia affect^e in ignoratiā eoz lapis ē. s. postea p̄ instruōne p̄ phie ad memoriaz reduxit.

Nic phia vult oīdē intentū. Et p̄mo amonet boecii de qđā pri^o cesso. Et boeci^o illō fate^e. et rōne co firmat. r̄ phia oīt qb̄ gubnaculis regat mūd^o ibi. Lūc illa inq̄t. Prior dicit. O boeci tu pauloante in p̄mo libro putabas mūme dubitādū h̄c mūdū regi a deo. Dic Boecius. Dime arbitror dubitandū nec vn̄ q̄ dubitabo. et ego breuit exponā q̄ bus rōnibus accedā ad h̄ pbanduz. Et innuit boeci^o rōnes suas d. Nic mūdus mūme puenisset in vnam for mā ex tā diuersis et p̄trarijs ptibus vili est^e vn̄ q̄ tā diuersa piungēt. s. qui est de^o. et ipa diuersitas natura rū h̄ mundi discors inuicē dissociat atq̄ diuellēt. n̄l vn̄ est q̄ has mutationū varietates manēs ip̄e dis ponēt. Hoc quicqd ē quo p̄dita manēt atq̄ agitant^e. v̄stato cunctis vocabulo: deum nomine.

q̄. s. est deus. ordo h̄o natūrā tā cer tūs nō pcedēt nec explicaret tā dispositos mot^o. i. ordinatos motus locis. ptibus. efficientia. spacijs. q̄litatib^o. n̄l cēt vn̄ q̄ idem manēs imobilis disponēt has varietatū mutationes. q̄cqd s̄t h̄ est q̄ p̄dita. i. creata manet et agitant^e. i. mouent: illud v̄stato cunctis vōbulo nomino deū. Nō q̄ boeci^o innuit tres rōnes q̄ mūd^o regat a deo. Prima sumif ex diuersaz rex p̄iunctione que tal^e est. Diuersa et p̄traria nō vniūcē p̄ se. cū igīt mūd^o vnit^e sit ex ptib^o p̄trarijs ut ex elemētis. oportet vt aliqd sit vniens eas et h̄ est deus. q̄ mūd^o regit a deo. Hāc rōnem tāgit ibi Mundus hic. Sed a rō sumif ex p̄trarioz simul p̄iuctoz p̄seruatione q̄ tal^e est. Diuersa et cōtraria ex p̄cipiatue nature dissociant ab inuicē n̄l ab aliq̄ p̄seruent. s. ptes mūdi sit diuersa et p̄traria. q̄ tē. hāc rōnem tāgit ibi Cōiecta h̄o. Tertia rō sumif ex ordinata motū dispōne q̄ talis est. Nil hil certitudinalit et regularit mouet fm dispōnez loci. ptis. efficientie. spacijs. et q̄litatis n̄l sit vntū rectificās et regulās. s. mot^o eoz qui sunt i mūndo: sunt regularit fm pdicta qnq̄. q̄ n̄ce est ponēre cōficiantē et regulantē. qđ est deus. q̄ mūd^o regit a deo. Hāc rōnem tāgit ibi. Non tam h̄o certus n̄l q̄ regulares motus sunt in mūndo locis/ qntū ad p̄imationē et elongationē solis in obliquū circulo. sunt etiā ptib^o qntū ad variationē diei et noctis. sunt efficientia/ q̄r luna efficit augmentatiōnē et diminutionē humidoz fm sui crescentia et decrescentia. et efficit fluxū et refluxū maris. sunt etiā ordinati mot^o spacijs q̄r luna et alij planete maiori et minori spacio qnq̄ distant a so le et ab inuicē. etiā sunt qualitatibus. quia in estate causat calor. in hyeme frigus.

Hic phia supposito q̄ mūdus regat a deo p̄bat q̄ regat ab ipso per suē hōitate. Et dicit O boeci cū hec

P. Tuz illa. Cū hec inq̄t ita sentias: paruā mīhi restare operā puto/ ut felicitatis compos patriā sospes

Prosa duodecima

reuisas. Sed que pposuim' intueamur. Nonne in beatitudine sufficientia numerum deumq' beatitudinem ipsum esse consensimus? B. Ita quidem. P. Et ad mundum igit' inquit regendum nullis extrinsecis admiculis indigebit. alioquin si quo egeat: plena sufficientia non habebit. B. Id in qua ita est necessarium. P. Per se igit' solu' cuncta disponit. B. Negari in qua non potest. P. Atque deus ipse bonum esse monstratus est. B. Nemini in qua. P. Per bonum igit' cuncta disponit. Si quidem per se regit oia: quem bonum esse pensimus. Et hic est veluti quidam clavis atque gubernaculum. quo mundana machina stabilis atque incorrupta seruat. B. Vehementer assentior in qua. et id te pauloante dicturam tenui licet suspitione pspexi.

P. Credo inquit. Nam enim ut arbitror vigilans ad cernenda vera oculos deducis stabiliter incorrupta. Dic boeci. vehementer. i. valde assentior et tenui suspitione. Dic phia. Credo inquit per hec pruidisti. i. eni' ut arbitror vigilans velut q' se regit oia. et taliter. In beatitudine est summa sufficientia. sed deus est beatitudo. g' in deo est summa sufficientia. tale autem non indiget extrinsecis gubernaculis. g' per se deus regit oia. Secundum pbat per deum bonitatem quod non distinguunt a deo: regit oia. sic deus per se regit oia ut visus est. sed deus est ipsum bonum.

Sed quod dicam non minus ad secundum patet. B. Quid in qua? P. Cum deus inquit oia bonitatis clavis/gubernaculum credat: eademque oia sicuti docui ad bonum naturali intentione festinent: num dubitari potest quoniam voluntarie regant: sed ad disponentis nutu' veluti pruenientia contemperataque rectori sponte couertant? B. Ita in qua necesse est. Nec beatum regim' esse videtur. si quidem desiderant in iugum fore: non obtemperant salus. P. Nihil est igit' quod naturam seruans deo contraire conetur.

B. Nihil inquam

tractantur. i. recusantur. sic bos lascivius recusat iugum et non esset salus obtemperantur. i. obedientium. g' dic phia. Nihil est quod naturam seruans conetur. i. laboret contraire deo. Dic boeci. Nihil in qua. sed per cuius gubernare nihil aliud sit nisi in fine ordinare. nec aliud est deus per bonitatem gubernare quod per bonitatem in fine dirigatur. et cum oia naturaliter tendat ad bonum tantum in fine: manifestetur est quod oia sponte in fine dirigitur. et ita naturaliter oia sponte obedienti gubernanti et per dominum deus regit oia suauiter. Non per voluntariam pfectam sui rationem tamen inuenitur in hunc voluntate. sed extendendo voluntariam ad eum appetitum non coactu' sic potest regiri in oibus. et sic accipit.

to mihi restat parua opera. i. paruit labore ut tu posse. i. potens felicitas solpes. i. san' reuisas praesertim. cog noscas beatitudinem. Tunc pbat quod deus regat mundum sua beatitate. d. Intueamur quod pposuimus. nonne numerum in iste. p'la in beatitudine est sufficientia et pcessum deum esse ipsum beatitudinem. Hic boeci. Ita est in qua. Ex hoc perclusus p'lia deus nullo indiget ad regendum mundum. Dic g'. Ad mundum regendum deus nullis extrinsecis admiculis indigebit. alioquin si ita esset quod alieno egeat non habebit plena sufficientia. Et dicit boeci. Illud in qua est naturam. i. perclusus p'lia. Deus cuncta disponit. i. regit per se solu'. Dic boeci. Negari nequit. Tunc p'lia. sed deus monstratus est esse ipsum bonum. Nemini in qua. dic boezi. g' per bonum deus cuncta disponit. siquid deus per se regit oia quem pensamus est esse bonum. et hoc deus est veluti quidam clavis atque gubernaculum quod machina mundi seruat illud te dicturam paulo ante pspexi. licet tenui suspitione. Dic phia. Credo inquit per hec pruidisti. i. eni' ut arbitror vigilans intentus. Primo pbat per deum est beatitudo. g' in deo est summa sufficientia. tale autem non indiget extrinsecis gubernaculis. g' per se deus regit oia. Secunda ratio pbat per deus per se regit oia ut visus est. sed deus est ipsum bonum.

Hic potest quod modum deus oia gubernat. et primo omnes quod oia gubernat suavit. quod oia sibi obediunt. secundum quod gubernat oia fortis quod nihil sibi resistere potest. Secunda ibi. Quod si conetur primo dic illud quod dicam non minus patet ad secundum. i. ad desiderandum. Et dic boecius. Quid in qua? Et dic phia. Cum deus tunc credat oia gubernare clavis bonitatis sue. et oia festinet naturali intentione ad bonum. sicuti docui prius ipsa est. non potest dubitari quoniam voluntarie regatur et couertatur se ad nutu' disponentis tangit pruenientia. i. obedientiarum sponte. i. coaptata suo rectori. Dic boecius. Ita inquit necesse est quod non videtur bonum esse regim' dei si foret iugum deum desiderant in iugum. i. obedientium. g' dic phia. Nihil est quod naturam seruans conetur. i. laboret contraire deo. Dic boeci. Nihil in qua. illud quod cuius gubernare nihil aliud sit nisi in fine ordinare. nec aliud est deus per bonitatem gubernare quod per bonitatem in fine dirigatur. et manifestetur est quod oia sponte in fine dirigitur. et ita naturaliter oia sponte obedienti gubernanti et per dominum deus regit oia suauiter. Non per voluntariam pfectam sui rationem tamen inuenitur in hunc voluntate. sed extendendo voluntariam ad eum appetitum non coactu' sic potest regiri in oibus. et sic accipit.

Non quod nihil suauis natura repugnat

Libri tertij de consolatione philosophie

deo, licet enim peccator videat deo repugnare ipse non seruat in natura quod peccatum diminuit deputat naturam. Etiam. B. loquitur hic de appetitu nature ut patet ex superioribus.

Hic philia omnis quod deus regit oia fortiter, quod nihil est quod possit sibi resistere. 2° confirmat hoc per quandam fabulam, ibi Accepisti. Primo dicitur Hicque conatur resistere deo nunquam, aliquid perficit aduersus eum quem percessimus esse potenterissimum iure beatitudinis. i. ex eo quod est beatudo, dicit boecius. Prorsus nihil supponit pro resistere. Igitur dicitur philia, non est aliquid quod huic summo bono vel velit vel possit resistere, dicit boecius. Non arbitror, i. dicitur philia. Summum bonum est quod regit cuncta fortis suavitate et dispositio. Dicit boecius. q. i. quanto me ea summa rationum quod modo conclusa est non modo. i. non timorem me delectat, verum per ipsa quibus veteris habita multo magis delectant me, ita ut stulticia. i. me stultum lacerantem, i. mala reprehendente magna quam tangunt divinitate gubernatione pudeat sui. Tunc confirmat per fabulam quod nihil pro resistere deo quod talis est. Gigantes volentes expellere deos de celo posuerunt montem super montem ut ascenderent, quod videlicet Iupiter ipsos fulmine deiecit et mortibus depressit, et hec in 2° metamorphoseos, unde dicitur Dicit boecius accepisti. i. didicisti in fabulis gigantes lacestantes. i. lacerare volentes celum. Et fortitudo benigna, scilicet dei illos dispositio. i. depositio ut dignum fuit. Non obstat illis sacre scripture quod dicitur Atingit ergo a fine usque ad finem fortis et dispositio oia suavitate, i. dicitur boecius se non tam delectari in istis rationibus quantum in suis verbis.

Hic philia excludit ex deo quod maius nihil sit. Et primo petit assensum boecius. Dicione ipsas rationes. i. proponeas ratione probatas inuicem collidamus. i. componamus, forsitan ex afflictione huius dissimilium. i. procedet quedam pulchra scintilla beatitatis. Et dicit boecius fiat in qua tuo arbitrari. i. tua voluntate. Tunc ponit proponeat manifesta. dicit boecius Illa prorsus ambigat qui mente persistat. i. quod sane mentis est. Tunc assumit aliam proponeat dicitur. Qui homo est omnipotens nihil est quod ille non possit. Dicit boecius. nihil inquit Tunc ponit aliam proponeat. De non potest facere malum, dicit boecius. Num. Igitur excludit philia malum nihil est. cum illud facere non possit ille quod nihil non potest facere. i. oia. Non sic deus est causa efficiens omnem/ita est finis omnem. unde quod fit ab eo; ordinatur ad ipsum tantum ad finem. sed de facere malum ordinaret ad bonum. sed non potest facere malum tantum aliquid per se intentum. Est ergo conclusio quod philia infert quod malum nihil est. Rerum excludit. De non potest facere ome quod est cum sit omnipotens. sed deus non potest facere malum. quod malum nihil est. Etsi dices. si malum nihil est cum hoc damnet per malum/damnamus per nihil. Dicendum quod malum dicitur de defectu boni non negative sed positive, et ideo malum est defectus boni quod debet habere ideo damnatur, et posuit esse plenum. Aliquis tenet soluere centum libras etsi non soluat incarcerabitur. certum est quod non soluere non est aliquid. sed nihil. non tamen similius dicitur in carcere, i. nihil. sed ideo quod nihil erat quod debuit aliquid esse.

Dicit boecius mouet quoniam philosophie. 2° philia soluit, ibi. Tunc illa. Prior boe-

P. Quod si conetur ait. Num tandem perficit quicunque aduersus eum quem percessimus? B.

Prorsus in qua nihil valeret. P. Non est igitur aliquid quod summo huic bono vellet vel possit obseruare. B. Non inquit arbitror. P. Est igitur summum inquit bonum quod regit cuncta fortiter suavitatem dispositio. B. Tum ego ergo in qua me non modo ea que inclusa est summa rationum, verum multo magis hec ipsa quibus veteris habita delectat ut tandem aliqui stulticias magna laceratatem sui pudeat. P. Accepisti inquit in fabulis lacestantes celum gigantes. sed illos quoque

ut condignum fuit benigna fortitudo dispositio. Tunc confirmat per fabulam quod tangunt divinitate gubernatione pudeat sui. Tunc confirmat per fabulam quod resistentes expellere deos de celo posuerunt montem super montem ut ascenderent, quod videlicet Iupiter ipsos fulmine deiecit et mortibus depressit, et hec in 2° metamorphoseos, unde dicitur Dicit boecius accepisti. i. didicisti in fabulis gigantes lacestantes. i. lacerare volentes celum. Et fortitudo benigna, scilicet dei illos dispositio. i. depositio ut dignum fuit. Non obstat illis sacre scripture quod dicitur Atingit ergo a fine usque ad finem fortis et dispositio oia suavitate, i. dicitur boecius se non tam delectari in istis rationibus quantum in suis verbis.

Et vis ne rationes ipsas suicem collidamus? forsitan ex hominibus afflictione pulchra quodam beatitatis scintilla dissipatur. B. Tuo in qua arbitrari. P. Deum inquit esse omnem potest non nemo dubitaverit. B. Qui quidem in qua mente persistat nullus prorsus abigat. P. Qui homo est inquit omnem potest nihil est quod ille non possit. B. Nihil in qua. P. Num igitur de facere malum potest? B. Minime in qua. P. Nam igitur nihil est inquit cum id facere ille non possit qui nihil non potest.

Tunc illa. Num inquit non potest facere malum, dicit boecius. Num. Igitur excludit philia malum nihil est. cum illud facere non possit ille quod nihil non potest facere. i. oia. Non sic deus est causa efficiens omnem/ita est finis omnem. unde quod fit ab eo; ordinatur ad ipsum tantum ad finem. sed de facere malum ordinaret ad bonum. sed non potest facere malum tantum aliquid per se intentum. Est ergo conclusio quod philia infert quod malum nihil est. Rerum excludit. De non potest facere ome quod est cum sit omnipotens. sed deus non potest facere malum. quod malum nihil est. Etsi dices. si malum nihil est cum hoc damnet per malum/damnamus per nihil. Dicendum quod malum dicitur de defectu boni non negative sed positive, et ideo malum est defectus boni quod debet habere ideo damnatur, et posuit esse plenum. Aliquis tenet soluere centum libras etsi non soluat incarcerabitur. certum est quod non soluere non est aliquid. sed nihil. non tamen similius dicitur in carcere, i. nihil. sed ideo quod nihil erat quod debuit aliquid esse.

B. Tunc ne in qua me, inextricabilem laborantur rationib[us] texens? Que nullus quidem quia egrediaris in cor-

Prosa duodecima

tas.nūc vero quo introieris egrediare.an mirabilem
quendā diuine simplicitatis orbē splicas? Etenī pau-
lo ante a beatitudine incipiens/ea summū bonū esse dice-
bas.quaz in summo deo/sitam loquebare. Ip̄m quoq;
deū/summū esse bonū plenāq; beatitudinez disserebas.
Et quo neminē beatū fore/nisi q̄ parit̄ deus esset;q̄i
munuscū dabas Rursus ip̄aꝝ boni formā dei ac be-
atitudinis loqbaris esse substatiā.ip̄mꝝ vñū.id ipsuꝝ
esse bonū/docebas.qd ab oī rex natura petere! Deū
quoq; bonitatis gubernaculis vniuersitatē regē dis-
putabas.volentiaq; cūcta parcere.nec vllam mali esse
naturā.atq; hec nullis extrinsecus sumptis: s̄ altero
ex altero fidem trahente/insitis domesticisq; proba-
tionibus explicabas

vñ esse id ipz qd bonū: et illō bonū dicebas eē qd appetere ē a natura oīm rez. z tu disputabas
i. disputādo pbabas dñū regē vniuersitatē gubnaculis bonitatis. et cūcta volentia parē.i. obc
dire deo. nec vllā esse naturā mali. et hec oia explicabas nullis rōnib⁹ sumptis ext̄fecus. i. non
acciendo pncipia ext̄seca. s. insitio. i. int̄seccis et domesticis. i. p̄p̄ys & uenientib⁹ pbatonib⁹
rei de q̄ agebat: altero assumpto trahēte fidē. i. certitudinē ex altero. **Nō** laborint⁹ dicebat do-
mus Dedali quā cū aliq̄s int̄debat inrē/exit. et exēndo incuit. et p̄sueuit depingi circularib⁹
p̄trationib⁹ et tñssumif s ad designādū circulationes z revolutiones rōnū. **Nō** q̄ circuolu-
tior pñxio rōnū q̄bus pñlia vña c/nō est sic circularis: q̄ vñaz eadē p̄positio sit pncipiū z pclō
respetui eiusdē. qz sic nō p̄tingit demōstrare circlō vt pz. i. postl. s dñ pñxio circularis q̄ rōnes
ex inuicē dependēt. ita q̄ p̄p̄o p̄clusa in vna: sit pncipiū alteri? pclonis in alia. nec ppter istas di-
uersas pclones est aliq̄ diversitas i deo. s oia sit idē simplr **D** Nic pñlia rñdet hocio ad cōver-

P. *Tum illa. N*ime inquit ludim⁹. rem q̄ oūm maxia⁹
dei munē/ quē dudū depcabamur exegimus **E**a ē ens
diuine forma substātie vt neq; in externa dilabat. nec
in se externū aliqd ipa suscipiat. **S**ed sic de ea **P**er,
menides ait oēm tu circulo adducis sponte multit⁹
vinc⁹. **R**ex orbem mobilē rotat. dū se immobilez ipsa
pseruat. **O** si rōnes q̄q; non extra petitas s̄z intra rei
quā tractabam⁹ ambitū collocatas agitauim⁹/ nshil ē
qd admirere cū **P**latone sanciente didiceris cognas-
tos de qb⁹ loquunt⁹ reb⁹ oportere esse sermones
petitas. i. sūptas. s̄z collocatas inē rei ambitū quā rē ētābam⁹
tu didiceris **P**latone sanciente. i. pfirmāte. sermones oportē-
bus. de qb⁹ s̄. reb⁹ loquunt⁹. paſſiue platum pro eo quod est
nes accipiendi sunt fm materiā subiectā. qr certitudo nō es-
tēt ubi dīcitur.

tionē rōnūz q̄bus phia vſa est. q̄rid
vtz ista ἀνεξί rōnum sit ex delusio-
ne phie vel pueniat ex natura re-
er breuit illas rōnes recolligit di-
cit. **P** phia ludis. i. deludis ne me re-
rens. i. formās laborintū. i. laborem
difficile rōnib⁹. faciēdo rōnes circu-
laēs. q. s. laborito egrediaris ea pte
q̄ introeas. ⁊ egrediar. eo loco q̄ in-
troiēs. tu xplicas quēdā orīe admī-
rabilē dīne simplicitatis. i. sat. mira-
bile circlatione rōnis i diuīa simili-
tate. **T**ūc breuit recolligit rōnes.
D. tu paulo aī incipiēs a bītitudine
dicebas cā eē ſumū bonū. quā bītū
dīne tu loqbarē eē ſitā in ſumō deo-
et differebas dēū eē ſumū bonū et
plena bītitudinē. **E**x q̄ dabas. i. infe-
rebas q̄i munūculū. i. corollarī. ne
minē eſſe beatū niſi eſſet deus Rū-
ſū tu loqbaris formā boni eē ſubſta-
tiā dei et bītudis. et dicebas ipiuž
et a natura oīm rez. ⁊ tu diſputabas

Dic p̄fia r̄ndet boecio ad q̄nōez
et dīc N̄me ludim⁹ s̄ nos exegim⁹
.i. pfecim⁹ munē dei quē dudu⁹ dep̄
cabamus r̄ maximā oīm rez ea enī
.i. tal⁹ forma i. dispositio dīne sbstanciæ
ut neq̄z i ext̄na i. in exteriora di-
labat i. cadat nec suscipiat aliqd ex-
trinsecū i se. Nō p̄bat autē Per-
menidis quā p̄mo ponit i greco de
inde sensu ei⁹ sbstanciæ in latio. d. S̄z
sicuti Permenides ait de ea. s. sbstanciæ
dīna q̄ dīnā sbstanciæ rez orbē mos-
bilē rotat i. mutat res circulatōe ge-
néatōis et corruptōis. t̄ mutatōe res
ipa nō mutat s̄ se imobile p̄sernat.
Obocci si nos agitauimus i. cogui-
mus r̄ones nō ex i. nō ab ext̄nseco
. nihil ē q̄ de h admireris. cū i. exq̄
esse cognatos i. p̄prios p̄ueniētes re-
dicunt vel p̄ferunt. Nō q̄ sermo
simpl'r querēda rationibus ex p̄mo
n̄nq̄d q̄ gen⁹ q̄ntū natura rei patif.

Libri tertii de solatione philosophie

Cū siq̄ deus sic regat oia p̄ter hoc q̄ p̄misceat cū eis ex li. de cauf: sermones de divina substā-
tia accipiendi sūt fm intranea divine substātia et nō fm exīnea cū nō p̄misceat cū eis.

Istud est duodecimū et vī
timuz metrū hūns ētij qđ dī
glyconicū ab inuictore, chorābīcū a pede p̄dīnante. Primo enī
ponit spondeus dicēdo felix, 2° chorābus dicēdo q̄ potuit, 3°
pirrhikius vel trocheus. In q̄ metro postq̄ phīa ont q̄ sit ve/
ra bītudo et vbi sit sita: hortat nūc ad p̄seuerandū in p̄eplati
one illi⁹ bītudis. Et p̄mo ponit illū cē felicē q̄ reliqīs frenis
vacat diuīs p̄temploni, 2° ont qđ hīmoi p̄templonē impeditat,
3° illud impeditmentū vitare docet. scđa ibi Quondam, etia ibi
Vos hec fabula. Primo dicē felix supple est q̄ potuit visere, i. desiderant vidē lucidū fontē boni
.i. deñ qui est fons oīs boni, et felix est q̄ potuit solue vincula, i. affectiones ḡuis tre, i. frenoz q̄
sua ḡuitate trahūt hoīem deorsū. Nō q̄ felix est qui speculat fontez boni, et q̄ p̄temnit delecta
tiones frenas. Unū in li. de pomo et morte Aristotel' scribit Beata est aia q̄ nō est infecta prauis
opibus hui⁹ mūdi et intellerit suū creatorē ipsa est q̄ renerte in locū suū i deliciis magnis. Ve
ant aie que nō hīz posse redeundi ad patriā suā. turpia enī oga et delectationes corpales impedi
unt ascensum eius sursum.

Hic oñt qd impediat ptemplonem diuinor. qz affect^o fes-
nor. qd declarat p quandā fabulā q talis est. **O**rpheus filius
Calliope fuit citharista q tāta dulcedine cithare resonabat q
nō tm̄ hoies s̄ etiā bruta allexit. et i tātū ea demulst q imper^o
suos naturales dimittebat. silvas currē/ flumia stare fecit. **V**ic
habuit vxorē dictā **E**uridicen quā cū pastor Aristeus adama-
re vellet ipsa fugiens p prata/calcato quodā serpente interiē
et ad inferos delcēdit. quā orpheus volens ab inferis reduce
deos signos sua cithara placacē cepit. s̄ cū nō pficēt ad inferū
descēdit i tātū deos infernales deliniuit q pcessa ē ei vxor thī
ditione; anteqz exiret inferū nō flectēt retro aspectuz vxorē
respiciēdo. cū at iā ppe exiūss/orpheus amore allectus retro-
spexit. et s̄ c vxorē pdidit. Circa istā fabulā sic pcedit. **P**rimo
oñt quō orpheus ad inferos delcēdes p vxore roganit. 2º quō
mōstra infernalia placavit. 3º oñt quō vxor ei pcessa fuit et cā
pdidit. scđa ibi **S**tipet. tria ibi. **L**andē. **D**ic pmo. **V**ates thra-
icius. i. orpheus de thracia puiuicia orīndū. dictus vates. i. sa-
piens a multis. ille qndā gemēs. i. deplorās luctuaria. i. mortē pui-
gis. postqz coegerat amnes. i. lūuios scaē. silvas currē mobiles
post ipsū flebilibus modis. i. modulationib^o cithare q̄s flendo
formauit. et postqz cerua iñxit intrepidū latus scuis leonib^o q̄a
cerua cū leonib^o incedebat sequēdo modulatōne orphci. nec le-
pus timuit canē vulnū iā placidū. i. placatu cantu. i. sono cithare
qz lepus et canis simul sequebant ipm. **C**uz aut̄ feruor. i. amor
flagrantior. i. ardenter vzeret intima. i. interiora pectoris ori-
phci. et cū modi. i. modulatōnes qui cūcta subegerāt. i. subdide-
rāt nō mulcerēt. i. nō placarent dñm. **I**ouē. ipse querēs supē-
ros. i. deos imites qz placari nō poterāt. adūt domos inferna-
les illic temperās blanda carmina sonātibus chordis. ipse des-
flet. i. flebilēt deçat in cithara qcqd hauserat ex pcipuis fonti-
bus matris. **D**ee calliope. et ipse deflet qd luctus impotens q̄
facit hoicem impotentē sibi dabat. i. pcessit. et deflet illud qd da-
bat sibi amor geminās luctū. pmonēs trenara. i. inferna. et ro-
gat dños vmbraz. i. infernales dulci pice veniaz. i. relaxatio-
ne sue vxoris. **N**ō fm Arl. iij. metaphyſ. et **C**omentarij. iij. celi-
et mū. nō oēs accipiunt veritatē p cūdē modū. tum ppter diversaz.

Felix qui potuit bonū
Fontē visere lucidū
Felix qui potuit grauis
Terre soluere vincula
desiderant vidē lucidū fontē boni
affectiones ḡuis fr̄e. i. frenoz q̄
fontez boni. et q̄ ptemnit delecta
ata est aia q̄ nō est infecta prauis
in locū suū i delicijs magnis. Ne
et delectationes corpales impedi
Quondam funera coniugis
Elates thraicius gemens
Postquā flebilibus modis
Siluas currere mobiles
Amnes stare coegerat
Junxit q̄ intrepidū latus
Senis cerua leonibus
Nec visum timuit lepus
Jam cantu placidum canem
Cum flagrantior intima
Feruor pectoris vieret
Nec qui cuncta subegerant
Mulcerent dominum modi
Immites superos querens
Infernus adiit domos
Illic blanda sonantibus
Chordis carmina temperas
Quicquid precipuis dee
Matris fontibus hauserat
Qd luctus dabant impotens
Qd luctum geminans amor
Desplet. trenara commouens
Et dulci ventam prece
Embarcū dominos rocat

Retrum duodecimū

Præstitudinē, tum ppter diuersam naturā, tum ppter paucitatē instructionis In logica, vñ qdam reci-
puit ppter modū demratioñ, qdā p modū auctoritatū, qdā p modū fabulaz, vt ḡ phia talib⁹
latisfaciat aliqui demratioñib⁹, aliqui auctoritatib⁹ vtif, aliqui fabulas inscriit sic in pposito Nō
q̄ Orpheus dī vates qr carmia, pposuit, dī aut vates a vi mētis vel a video. Nō q̄ trenara
dñr q̄ lamētabilia a threnus threni qd̄ est lamētatio. Et trenara in singlari est nomē cuiusdam
montis in q̄ dī esse via ad infernū, in pli trenara significat loca infernalia sic dī Uguij. Cōter
at inuenit hoc nomen scriptum sine r in pma syllaba apud stolidos et dicunt trenara tenarus, t
sic etiā quidā viciose scribit in doctrinali Lenarus infernus. Nā Uguij, sribit tm̄ p r vi tre-
narus et trenara, vñ forsitan ex vicio scriptorū qñq̄ subēhit r, nec retinet e s̄ a in scđa syllaba.

Scupet tergeminus nouo

Captus carmine ianitor

Que sontes agitant metu

Ulrices scelerum dee

Jā meste lachrymis madēt

Non ixionum caput

Uelox precipitat rota

Et longa siti perditus

Spernit flumina tantalus

Vultur duz satur est modis

Non traxit tych⁹ iecur

en ei vult sumē aquā v̄l pomū fugiunt ab eo, iste Latal⁹ spernit flumia Orpheo canete.

Lat⁹ pditus, i., sumpt⁹ lōga, i., maḡ siti spernit flumia

Sciēdū q̄ Lyc⁹ voluit scimbē cū Latona matre Apollinis quē Apollo infecit, et in infernū re-

legauit cui⁹ iecur vultur deuorat. Orpheo at canete vultur cessauit laniare iecur eius, vñ dīc.

Duz vultur ē satur modis, i., modulationib⁹ orphēi nō trarit, i., nō laniauit iecur Lyc⁹

Landum vincimur, arbiter

Umbrarum miserans ait.

Donamus comitem viro

Emptam carmine coniugem

Sed lex dona coercent

Ne dum tartara liquerit

Fas sit lumina flectere

Quis legem dat amantibus?

Maior lex amor est sibi

Hec noctis ppe terminos

Orpheus euridicen suam

Vidit, perdidit, occidit.

Hic oñt quō orpheus mōstra inferni placauit, d. Janitor in
fernī qui dī cerberus, q̄ vorator carniuȝ, ille tergemin⁹, i., hñs
tria capita canina captus fuit nouo carmīc, i., melodia prius in
audita, et stupet, i., admirat. Lūc oñt quō alia mōstra placauer-
it, d. q̄ tres furie infernales Thesiphone, alecto, megera, q̄ se
vltrices scelerum metu ppter dulcedine cithare, vñ dīc Dee, i., furie tres vltrices scelerum
i., pc̄coꝝ que dee agitat, i., vexat sontes, i., pc̄coꝝ metu, i., timo-
re, iste iā meste madēt, i., fluit lachrymis

Lūc tāgit remissio
ne pene q̄rūdā in inferno, et pmo ixionis. Ubi sciēdū q̄ ixion
voluit scimbē cū Junone, cuȝ aut Juno infponet nubē, ixion
piecit semen i nube, ex q̄ natūrē cētauri, ip̄e at adjudicat in fer-
no p̄tinue voluit i rota q̄ rota stetit orpheo modulatē. Un̄ di-
cit Uelox rota nō p̄cipitat, i., nō dēc̄it caput ixionii, i., ixiois
supple Orpheo canete.

Lūc tāgit remissione pene tantali, Ubi sciēdū q̄ Lat⁹ dī lacerasse p̄pū filiū dās eū dīs ad
comedendū, p̄ q̄ damnat⁹ fuit Dicit at in inferno h̄c aquā v̄l

q̄ ad mentū, et poma pendētia aū os, et tñ deficē siti et fame,

Lat⁹ pditus, i., sumpt⁹ lōga, i., maḡ siti spernit flumia Orpheo canete, vñ dīc

sciēdū q̄ Lyc⁹ voluit scimbē cū Latona matre Apollinis quē Apollo infecit, et in infernū re-

legauit cui⁹ iecur vultur deuorat. Orpheo at canete vultur cessauit laniare iecur eius, vñ dīc.

Hic oñdit quō Orpheo vxor sua pcessa fuit, q̄ eā pdi-
dit d. Landē arbiter, i., index vmbraz iste miserās, i., mis̄a ha-
bens ait nos vincimur donam⁹, i., restituim⁹ viro, s. Orpheo
comitē p̄iugē emptā, i., pparatā carmine suo, sed lex, i., pditio
coerceat ista dona ne fas sit sibi deducēti vxore flectē lūia, i.,
oculos respiciēdi vxore duz liquerit, i., reliquerit tartara, Et
tūc exclamat; d. Quis dat, i., imponit legē amātib⁹, q̄, d. amor
nō debet coerceri lege qr̄ amor maior lex ē sibi, i., amor ma-
ior est lege. Et s̄dāt, Hec ppe terminos noctis, i., inferni Or-
pheus Erudicen vxore sua vidit respiciēdo a tergo, eā pdi-
dit ab inferis nō deduccēdo, occidit in inferno eā relinquēdo

Nōndū q̄ ap̄ inferos arbiter, i., index vmbraz dicit ad-

amātus qui cogit aias ad faciēdū peccata om̄issat vnicuiq̄

scdm̄ merita sua penā distribuit. Iste adamātus dixit, donec/
m⁹ viro p̄iugem

Nōndū q̄ amor nō potest lege coerceri,

nam ex incēlo amore homo sepius trāsgredit legem, et amor

fortior ē ad aliqd̄ implendū q̄ lex ad coercendū, ideo dicit

Quis legem dat amātibus maior lex est sibi, quasi diceret,

propter quid lex dat amātibus cu per se dura lex sit amare

Anicij Manlij Seuerini Boecij ex consulibus

Vic p̄hia applicādo fabulā ad p̄positū hortat nos
vitare impedimentū p̄templationis sumi boni. et
dicē. Hōies quicqz queritis. i. vultis ducē men-
tē. i. mentis p̄templationē in superū diem. i. in sup-
nā claritatē. hec fabula iā dicta respicit vos qz ad
vīam informationē inducta. Nam q̄ vietus affectu
trenoz flexerit lūna. i. oculos rōnis et intellectus
in tartareū specis. i. in trena que ducit ad trena
p̄funditatem. Quicqd p̄cipuū. i. bonū trahit laborā
do: illud pdit dū videt inferos. i. dū intēdit trena
et trena q̄ sunt infima. Nō q̄ p̄cipiat affea
trenoz impedit p̄templonem sumi boni. vñ Boeci⁹ in ēstatu de sumo bono dīc Inordinata cō
cupia multos impedit a sumo bono. q̄sdā enī pigriā sequi videmus. q̄sdam enī delectatiōes sen
suales. q̄sdam enī desideria auri et argenti. exceptis paucis viris honorādis phis q̄ p̄temnūt sen
sus desideria. et sequunt̄ desideria intellectus. Et p̄pē finē eiusdē ēstatu⁹ dic. Phs maxime dele
ctat in p̄mo p̄ncipio in p̄templatione sue bonitatis. et hec sola ē recta delectatio. hec enī est vita
phoz sine qua nemo viuit vita recta. Et subdit Phm āt voco oēm hoiem viuentē ordine natu
re tendens in alta. et finiens vitā adq̄rit vltimū finē et optimū vite humanae q̄ est de⁹ ḡlosus be
nedictus in seculoz Amen.

Dic incipit q̄rtus liber de p̄so/
latione phie cm⁹ hec est p̄sa p̄
ma. in q̄ libro phia assignat q̄re ma
la p̄cedant ī regno dei cū oīm rerū
rector bon⁹ exultat. s. de⁹. t. pbat bo
nos s̄p esse potētes et malos impotē
tes. et sic virtū nūqz s̄t sine pena. ita
potutes nunqz s̄t sine p̄mio. Probat
etia q̄ oīs fortū tā prospera q̄ ad
uersa. bonis est ad p̄fectū. malis at
ad interiti. Etia pbat q̄ oīa q̄ fuit
a deo recte fiunt. et alia p̄la sīc pate
bit. Et dividit iste lib. in. xiiij. p̄tes.
q̄ septē s̄t p̄se. et septē met̄ h⁹ q̄rti.
de q̄bus patebit in p̄cessu. Primo
ḡ ont boeci⁹ quō intentionē phie ad
huc parātis p̄la dicē intrupit. p̄pone
do cās sui dōris. 2⁹ phia p̄mittit s̄i
bi p̄fectā curā. 3⁹ dat modū curandi
ip̄m. sc̄dā ibi. Cum illa et esset etia
ibi. Et qm̄. Et q̄rto p̄sequit̄ intentionē
ip̄z curādo ī sequenti p̄la ibi. 4⁹
ego. Primo ont quō infrupit intentionē
ne phie volētis p̄la loq. 2⁹ pbat cās
sui doloris. sc̄dā ibi. 5⁹ ea ipsa ē. Primo dicē. Cū phia cecinisset. i. decatasset hec. s. p̄dicta seruata
lenit. i. delectabilit. et suavit. i. dulcis obseruata dignitate. i. reuerētia vultus. s. sui et ḡuitate oīa
i. sermonis supple sui. 6⁹. i. p̄b ego boeci⁹ nōdū. i. nō adhuc oblitr⁹. i. imemor penit⁹. i. oīo ins
isti meroris. i. inēscī doloris ego boeci⁹ abrupi. i. intrupi intentionē. i. p̄positū phie parātis. i. int
ēdētis dicē adhuc aliqd. Et inquā. i. dixi d̄ preuia. i. p̄ambula verilūis. i. p̄fecte cognitōis. s. illa
q̄ tua oīo. i. tuus sermo fudit. i. locut⁹ est hucusqz. i. ad istū liby q̄rtū patuerit. i. manifesta fuerunt
iniquità. i. insolubilia. Cum. i. aliquā dīna speculatione. i. sc̄a p̄templatione. tum. i. aliquā sui sc̄i ipsi
us. tum. i. aliquā tuis rōnib⁹. i. dem̄ationib⁹. At ea. i. illa p̄dicta essi p̄ quis oblita mihi nup. i.
aliquā ob dolorē inūrie. supple quā p̄cessus suis a Theoderico rege gothoz nō tñ dixisti p̄slus. i.
oīo hec. s. p̄dicta ignorata. i. ignota haden⁹. i. hucusqz. Nō q̄ dignitas ē honesta et imperiosa
auctoritas. dī āt phia habē dignitate vult⁹ p̄pter sui honestatē qz fm. Tulliū sola sapia ē q̄ mes

Eos hec fabula respicie
Quicunqz in superū diem
Mentem dūcere queritis
Nā qui tartareū in spccus
Vlctus lumina flexerit
Quicquid precipuū trahit
Perdit. dū videt inferos.

Liber quart⁹ Prosa prima

Hucusqz error boeci⁹ corrigitur qui
mirando dicit bonos sine premiis.
malos sine pena linquendos

Tec cū philosophia dignitate vultus
et oris grauitate seruata: lenit suavit
q̄ cecinisset. Cum ego nondum peni
tus insiti meroris oblitus. intentionē
dicē adhuc aliquid parantis abrupi.

Et oīo inquā veri preuia lumīs: que vsc̄ adhuc tua fu
dit oratio. cū sui speculatione diuina: tum tuis rōnib⁹
inūcta patuerit. Eaqz mihi eti ob iniurie dolorē nu
per oblica. nō tñ antehac prorsus ignorata dixisti
sui doloris. sc̄dā ibi. 5⁹ ea ipsa ē. Primo dicē. Cū phia cecinisset. i. decatasset hec. s. p̄dicta seruata
lenit. i. delectabilit. et suavit. i. dulcis obseruata dignitate. i. reuerētia vultus. s. sui et ḡuitate oīa
i. sermonis supple sui. 6⁹. i. p̄b ego boeci⁹ nōdū. i. nō adhuc oblitr⁹. i. imemor penit⁹. i. oīo ins
isti meroris. i. inēscī doloris ego boeci⁹ abrupi. i. intrupi intentionē. i. p̄positū phie parātis. i. int
ēdētis dicē adhuc aliqd. Et inquā. i. dixi d̄ preuia. i. p̄ambula verilūis. i. p̄fecte cognitōis. s. illa
q̄ tua oīo. i. tuus sermo fudit. i. locut⁹ est hucusqz. i. ad istū liby q̄rtū patuerit. i. manifesta fuerunt
iniquità. i. insolubilia. Cum. i. aliquā dīna speculatione. i. sc̄a p̄templatione. tum. i. aliquā sui sc̄i ipsi
us. tum. i. aliquā tuis rōnib⁹. i. dem̄ationib⁹. At ea. i. illa p̄dicta essi p̄ quis oblita mihi nup. i.
aliquā ob dolorē inūrie. supple quā p̄cessus suis a Theoderico rege gothoz nō tñ dixisti p̄slus. i.
oīo hec. s. p̄dicta ignorata. i. ignota haden⁹. i. hucusqz. Nō q̄ dignitas ē honesta et imperiosa
auctoritas. dī āt phia habē dignitate vult⁹ p̄pter sui honestatē qz fm. Tulliū sola sapia ē q̄ mes